

NASLOV

Leto XXXIII

Št. 58

Murska Sobota,

24. septembra

1981

CENA 8 DIN

VESTNIK

PIONIRJI BODO PRAZNOVALI

Mladost, veselje, razigranost, sreča... S temi besedami bi lahko označili življenje sedanje generacije pionirjev, ki bodo 29. septembra praznovali DAN PIONIRJEV. Ta datum je živ spomin na leta revolucije in borbe za svobodo, v kateri se je rodila tudi pionirska organizacija. (J. G.)

Foto: Albert A.

V GORNJI RADGONI

Prvič sejem gradbeništva

Letos dobi sejensko mesto Gornja Radgona še eno pomembno prireditev. V Gornji Radgoni bo prvič jugoslovanski sejem gradbeništva in gradbenih materialov z mednarodno udeležbo, in sicer od 28. septembra do 4. oktobra 1981. Ta specializirani sejem gradbeništva in gradbenih materialov bo prikazal zelo bogat program na komercialnem in strokovnem področju. V samo razstavo je vključenih preko 300 jugoslovanskih in 50 tujih podjetij in organizacij iz 8 držav na 30.000 kvadratnih metrih razstavnih površin.

Industrija gradbenega materiala bo poleg osnovnih gradbenih materialov, kot so kamenin, agregati, predstavlja predvsem industrijske izdelke. Tako bo združenje slovenskih opekarn razstavilo kompletni program izdelkov od opeke do konstrukcij. Proizvajalci izolacijskih materialov pa dajejo na razstavi celovit pregled toplotne in hidroizolacije s prikazom materialov in sistemov. Izolacija in sistemi ogrevanja pa dajejo sejmu osrednjo težo. Kako graditi ceneje z ozirom na ceno materiala in porabo energije, je problem, s katerim se poleg industrije gradbenega materiala ukvarjajo danes tudi projektant, investitor in izvajalec gradbenih del. Poleg klasičnih načinov ogrevanja bodo prikazani tudi novi sistemi: izraba sončne energije (kolektorji), toplotne črpalke (zemlje — zrak) in drugi.

Široko je predstavljena industrija opečnih, betonskih, azbestnih, lesenih, kovinskih, plastičnih in sintetičnih polizdelkov. Dan je celovit pregled dosežkov pri izdelovanju jugoslovanskega stavbnega pohištva in vse vrste obrtniških ter inštalacijskih del. Jugoslovanska gradbena podjetja in združenja bodo prikazale pre-

gled dejavnosti in stopnjo opremljenosti ter dosežene rezultate pri izvajanju in projektiranju.

Gradbeništva pa si ni moglo zamisliti brez mehanizacije in strojev, kar velja tudi za sejem. V Gornji Radgoni bo razstavljena poleg drobne mehanizacije in orodij tudi težka mehanizacija od žerjavov in dvigal do vrtnih strojev in mešalcev za beton. Na razstavi mehanizacije so predvsem močno zastopani tuji razstavljavci, ki bodo prikazali razne novosti. Tudi projektantske organizacije so se vključile v razstavo in bodo med uspešnimi projekti pokazali tudi izbiro tipskih projektov.

Vzporedno z razstavo pa zajema strokovni del še mnoga predavanja, posvetovanja in seminarje.

Zveza društev gradbenih inženirjev in tehnikov Slovenije je pripravila skupaj s Splošnim združenjem gradbeništva Slovenije in IGM, gradbenim centrom Slovenije in Zavodom za raziskavo materialov in konstrukcij posvetovanje o sistemih gradnje stanovanjskih objektov, ki bo 29. in 30. septembra. Priznani strokovnjaki bodo obravnavali teme kot so: Pot do izbora konstrukcijske tehnoloških sistemov v stanovanjski iz-

gradnji; Racionalizacija stanovanjske gradnje; Finalna dela; Spremljanje produktivnosti na objektu; Toplotna in zvočna zaščita stavb; Potresna varnost in zidane zgradbe v seizmičnih območjih.

Predstavljeni pa bodo tudi različni sistemi gradnje in novi dosežki, ki le-te dopolnjujejo.

30. 9., 1. 10 in 2. 10. 1981 bo posvetovanje o sodobni tehnologiji v govedoreji, o racionalni gradnji hlevov — izkušnje Slovenije, ki ga organizirata: Zadruga zveza Slovenije in živinorejsko-veterinarski zavod za Pomurje Murska Sobota. Poleg predavanja bo tudi ekskurzija na območju pomurske in podravske regije in ekskurzija na avstrijsko Štajersko z ogledom nekaterih kmetijskih objektov. Pokroviteljstvo nad posvetovanjem je prevzela Zadruga zveza Jugoslavije. Stanovanjska skupnost Slovenije pa pripravlja posvetovanje o rekonstrukcijah stanovanjskih objektov. Za področje nizkih gradenj, in sicer izgradnjo in rekonstrukcijo cest pripravlja republiška skupnost za ceste 1. 10. 1981 posvetovanje s slikovnim in filmskim gradivom.

Skratka jugoslovanski sejem gradbeništva in gradbenih materialov v Gornji Radgoni ne bo zanimiv le za strokovnjake, ampak za široko publiko. Kot je že tradicija, v Gornji Radgoni ne bo manjkalo tudi specialitet iz kuhinje in kleti.

Janez Erjavec

Streznitev bo boleča

Medobčinski svet ZKS za Pomurje je na svoji zadnji seji — bila je pretekli četrtek — v bistvu strnil napotke in usmeritve z regijskega posveta o gospodarstvu in stabilizacijskih prizadevanjih in prihodnjih nalogah komunistov na tem področju. Vnovič je razgrnil nekatere ključne probleme, ki tarejo pomursko gospodarstvo. Prisotni so predvsem na naslednjih področjih: ekonomski odnosi s tujino, zagotavljanje surovin in repromaterialov, naložbe, izgube, agrokomples, gradbeništvo, likvidnost in rentabilnost, drobno gospodarstvo, osebni dohodki in nagrajevanje po delu in s tem povezana socialna varnost zaposlenih, integriranost oziroma neintegritetnost gospodarstva regije in predvidene dopolnitve srednjeročnih planov in razvojnih programov. Ti problemi samo potrjujejo dvoje spoznanj. Namreč potrebo po mobilizaciji vseh gospodarskih in družbenopolitičnih subjektov, sočasno in še posebej pa delegatski sistem, in nujno po izdelavi strategije in taktike razreševanja gornjih spletov vprašanj.

Na ti dve nalogi je v sila plastični razpravi opozoril član predsedstva centralnega komiteja ZKS Milan Kučan, predsednik skupščine SRS, ki je navzoče tudi seznanil z zelo zapletenim gospodarskim položajem doma in v svetu. Menil je, da zdaj ne gre za vprašanje ali izvažati za vsako ceno, torej tudi za ceno izgub, marveč bi se morali resno spraševati, kaj in kako sploh izvažati. Izvozne stimulacije pri tem niso in ne morejo biti dolgoročni rešitev in usmeritev, saj z njimi enemu jemljemo, drugemu pa dajemo. Nekaj podobnega je s cenami naših proizvodov, ki so na svetovnem tržiču kar nekajkrat nižje kot doma. Se manj se obnese gospodarjenje na kreditni način in po proračunski logiki, ki sta tudi najpoglavnejša krivca za to, da smo zabredli v sedanje težave. Administrativni ukrepi in drugi posegi države so s tega vidika samo logična posledica, ki bremeni celotno jugoslovansko gospodarstvo in se jih — kot je očitno — še lep čas ne bomo otresli.

Potemtakem ne preostane drugega — in to velja tudi za pomursko gospodarstvo — da se v svojem prihodnjem razvoju ravna po dveh temeljnih kriterijih. To sta plan in stabilizacijski program. Da smo še določnejši: če se že odpiramo navzven, kar je vsekakor treba pohvaliti, se je treba povezati tudi v sami regiji, obenem pa ponovno preveriti, v kolikšni meri so že pred časom sprejeta izhodišča o skupnih temeljnih planov razvoja Pomurja v tem srednjeročnem obdobju realna, skupaj z vsemi spremljajočimi akti po občinah. Pri vseh teh in drugih nalogah, na katere so opozorili na seji medobčinskega sveta ZKS za Pomurje pretekli četrtek v Murski Soboti, se bo morala angažirati tudi Zveza komunistov skupaj z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami, samoupravnimi organi in celotnim delegatskim sistemom. Vprašanje odgovornosti je v tem okviru eno ključnih vprašanj, ki mora dobiti ime in priimek. Pripeljati mora do tega, da bo recimo na skupščinskem zasedanju jasno in glasno povedano, kdo je kriv, da določena akcija ni bila izpeljana in kakšne posledice bo za to nosil.

Branko Žunec

Presenečenje kot preizkusni kamen

Pet bistvenih elementov obeležuje že utečeno, vsakoletno akcijo Nič nas ne sme presenetiti. To so: množičnost, usposabljanje, mobilizacija, faktor presenečenja in družbena samozasčita. O njih je tudi tekla beseda na zadnji, petkovi seji predsedstva pomurskega medobčinskega sveta SZDL v Ljutomeru, na kateri so sodelovali še člani posebne regijske delovne skupine, odgovorne za izvedbo, potek in analizo akcije.

Kar zadeva množičnost so sicer storjeni določeni premiki, vendar le pri odgovornejšem odnosu do področja SLO in družbene samozasčite, medtem ko za kvaliteto praktičnega izvajanja posameznih nalog tega ne bi mogli trditi. Zato bi kazalo v prihodnje veliko skrbneje pripravljati in načrtovati samozasčitne aktivnosti, predvsem pa v smeri večje specializacije in prilaganja razmeram. Tako bi se denimo zavzeto angažirali samo na področju požarnega varstva ali samo pri oskrbi prebivalstva ali samo pri zagotavljanju nemotenega prometa in še kje. Korak naprej bi morali storiti pri usposabljanju prebivalstva, vodilnega in vodstvenega kadra, hkrati pa dosledneje preverjati pridobljene iz-

kušnje in znanje! Dobra šola nam je v tej zvezi akcija Mura '81 konec letošnjega marca, ko smo preverjali delovanje zvez komitejev za SLO in družbeno samozasčito, enot civilne in narodne zaščite, reševali ljudi in skratka organizirali vse dejavnike za primer nenadnega napada sovražnika. Opozorila nas je, da še bolj vključujemo ženske, hišne svete, komunalne in gradbene organizacije in transport, pa seveda — ob krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in drugih nosilcih — samoupravne interesne skupnosti, ki vse preveč ostajajo ob strani.

V okviru uvodoma naštetih elementov akcije Nič nas ne sme presenetiti prav gotovo dominira faktor preseneče-

nja. Ta je v resnici preskusni kamen samozasčitnih aktivnosti in bi ga veljalo še odločneje in samoiniciativneje rabiti. Zakaj recimo v neki krajevni skupnosti ne bi v nedeljo dopoldne skušali na hitro sklicati komiteja za SLO in družbeno samozasčito? Da bi tako proučili in praktično preverili, kako je s protipožarno in protipotresno zaščito in zaščito pred poplavami? Razvijanje in krepitev družbene samozasčite je na našem obmejnem in zato strateško toliko zanimivejšem, pa hkrati izpostavljenem območju, prav s teh vidikov izredno pomembno.

Velja podčrtati: stalna budnost in pripravljenost, ob nenehnem usposabljanju, materialni in kadrovski krepitvi samozasčitnih dejavnikov v sedanjih zamotanah družbenih razmerah doma in v svetu, morajo biti konstante aktivnosti, ki so prerasle v široko, podružbljeno akcijo Nič nas ne sme presenetiti.

Branko Žunec

**Britanec
premagal
Nemce**

stran 11

**V trti
je
življenje**

stran 6

Preko 300 tisoč ljudi se je preteklo soboto zbralo v Washingtonu in protestiralo proti gospodarski politiki predsednika Ronalda Reagana. Pravijo, da se je zbralo več ljudi kot na znanem »pohodu na kongres« zaradi vojne v Vietnamu leta 1969. Demonstracije so organizirali sindikati.

Z vsemi silami proti Slovincem

Vodja koroškega Heimatdienstsa Josef Feldner je že pred letom dni tožil izdajatelje dokumentacijske knjige »Desni ekstremizem v Avstriji po letu 1945« (izšla je leta 1979 in je s pravkar objavljeno peto izdajo dosegla že 10.000 izvodov), ker so Heimatdienst pristeli med desno ekstremistične organizacije in njegovo delovanje proglasili za »fašizem možnega«. Knjigo so sestavili sodelavci dunajskega dokumentacijskega arhiva avstrijskega odpora proti nacizmu, predgovor pa je napisal avstrijski notranji minister Erwin Lanc in v njem poudaril, da je najboljša oblika vzgajanja demokratičnega informiranja o nevarnosti fašizma. Publikacija je na Koroškem nalezla na močan odmev in zlasti nemško-nacionalistični Heimatdienst si prizadeva, da bi spral s sebe občutek desnega ekstremizma in gonjo zoper Slovence prikazal kot izraz ekstremnega domoljubja.

Na sodni razpravi (bila je že druga, sklepna pa bo 27. novembra) je Feldner tri ure odgovarjal na vprašanja sodnika in odvetnika obtoženih izdajateljev in pri tem zatrjeval, da njegova organizacija »nima afinitete do desnega ekstremizma«.

Visti sapi in z enako ihto pa je razlagal, da se Heimatdienst

bori zoper »grobarja zahodno demokratičnih svoboščin« in zoper »svetovni komunizem« (značilno izrazoslovje desnih ekstremistov), kakor tudi zoper »veleslovenstvo« in »jugoslovanski ekspanzionizem«. Stereotipno je ponavljal znana gesla nemške nacionalistične propagande o ogroženosti nemstva na Koroškem in rekel, da je »dober Korošec samo tisti, ki se bojuje proti slovenskemu nacionalizmu«.

Feldner je proti ustanavljanju jugoslovanskih podjetij na južnem Koroškem, ker se s tem »spreminja njena narodnostna podoba«, kot je dejal, nadalje je proti jugoslovanskim ozemeljskim zahtevam, »ogorčeno« je tudi proti obstoju slovenskega partizanskega pevskega zbora na Koroškem, pripadnike Katoliške delavske mladine, ki se zavzema za uveljavitev manjšinskih pravic, pa je proglasil za »krščanske komuniste«.

Značilno je, da je celovški dnevnik »Kleine Zeitung« proglasil Feldnerjeve arogantne izpade za »izvrstne odgovore«, medtem ko socialistični »Arbeiter Zeitung« izpostavlja predvsem njegovo izjavo, da se Heimatdienst bori »proti slovensko komunistični manjšini«.

Dr. Zwitter, predsednik

zveze slovenskih organizacij, je izjavil, da »z vso odločnostjo zavrača Feldnerjeve trditve o obstoju nacionalističnega ekstremizma in zlasti iredentizma med koroškimi Slovinci«. Kot izzivanje je označil Feldnerjevo »ogorčenost« nad obstojem partizanskega pevskega zbora in njegovo »ocenno« partizanskega boja.

Človek, ki goji stike z vojnimi zločincem Verbelenom, naj ne ocenjuje partizanskega boja.

Borili smo se proti nacizmu in fašizmu, za obstoj našega na smrtno obsojenega ljudstva, hkrati pa za osvoboditev vseh podjarmljenih narodov in držav in s tem tudi za obnovo neodvisne in demokratične Avstrije. Zwitter je tudi opozoril na Feldnerjevo izjavo, da Heimatdienst »brani svoj življenjski prostor«. »Koroški Slovinci se zavedamo nevarnosti takšne politike, saj se je nacistična Nemčija vojskovala z geslom, da si hoče zagotoviti in razširiti življenjski prostor«. V tej luči je treba razumeti Feldnerjevo skrb, da se bo z gospodarsko krepitvijo spremenila etnična podoba južne Koroške: »Feldner bi očitno želel, da bi dežela ostala revna in da bi se slovenski živeli moral še naprej izseljevati s svoje zemlje«.

(po DELU)

Pogajanja čez dva meseca

»Dobro obveščeni« belgijski viri trdijo, da se bodo sredi novembra začela v Ženevi sovjetsko-ameriška pogajanja o omejitvi jedrskega orožja.

Čprav naj bi datum ameriško-sovjetskih pogajanj o omejevanju taktičnega jedrskega orožja v Evropi sporočili šele konec meseca, ko se bosta na zasedanju generalne skupščine OZN v New Yorku sestala zunanja ministra Alexander Haig in Andrej Gromiko, so že pohiteli z zatrdilom, da se bodo pogajanja začela 17. novembra v Ženevi. Podatek, ki je prišel iz belgijskih »dobro obveščenih virov«, je za sedaj edina indikacija o začetku pogajanj, ki so v žarišču pozornosti zahodnoevropskih članic severnoatlantske organizacije, posebej peterice držav, ki naj bi po »modernizacijskem načrtu« sprejele 108 raket »pershing-2« ter 464 »manevirnih raket«.

Precej manj določni so na samem sedežu Atlantske zveze, kjer je bil že deseti sestanek »posebne posvetovalne skupine«, ki pripravlja pogajalsko pozicijo Washingtona za ženevski dialog velikih. Eden visokih ameriških diplomatov je namreč poudaril, da se bodo pogajanja začela »konec novembra ali v začetku decembra«, kar bo znano šele po sestanku Gromiko — Haig, a njegov podatek je zblede ob novici iz belgijskih virov.

Enako megleni so v natovskih krogih tudi, kar zadeva pogajalsko pozicijo Združenih držav. Na sestanku, ki ga je vodil pomočnik zunanjega ministra Lawrence Eagleburger, so menda razpravljali le o globalnih točkah pogajalske strategije, ki še ni dokončno izdelana in med drugim čaka na posebno študijo o natovskih potrebah po taktičnih jedrskih raketah, ta pa se naslanja na oceno sovjetske moči v taktičnem jedrskem orožju. Severnoatlantski strategji že lep čas poudarjajo, da Sovjetska zveza krepi tempo proizvodnje in instalacije raket »SS-20«.

Ti podatki, katerih točnost je kajpak nemogoče preveriti, so namenjeni predvsem za pritisk na sočlanice, ki naj bi sprejele nove rakete. Za sedaj so v to privolile le ZR Nemčija (ki bo dobila vse »pershing« ter večji del »manevirnih raket«, Velika Britanija in Italija, vtem ko Nizozemska in Belgija še zavlačujeta odgovor in se bosta na decembrskem sestanku obrambnih ministrov NATO znašli pod ostro kritiko Washingtona. Pa tudi v ostalih treh »gostiteljskih« novih raket še vedno ni vse razčiščeno. Italija menda »iz tehničnih razlogov« ne želi sprejeti svojega deleža »manevirnih raket« pred aprilom 1984, torej štiri mesece po začetku instaliranja teh orožij v Zahodni Evropi. Takšno stališče utegne sprožiti pomisleke Bonna, kjer se je celo v vodilni socialdemokratski stranki razvila dokajšnja opozicija proti novim natovskim orožjem. Bonna vlada je že prologu razprav v severnoatlantskem paktu dala vedeti, da bo orožje sprejela le, če v instalacijo privoli vsaj še ena članica zavezništva. Italijanska zahteva bo verjetno spravila v zadrego zahodnomško koalicio, iz ameriških krogov pa so že demantirali novico, da je Bonn zahteval štirimesečni odlog predvidenega datuma za instalacijo raket.

Spet opozorila Poljski

Po ostrih opozorilih centralnega komiteja KPSZ in sovjetske vlade, da poljska partija in vlada naredita odločne korake in zatreta protisovjetsko propagando, ki je postala že nevarna, so odmevi v svetu za zdaj dokaj zadržani.

Kot poročajo, je sovjetska agencija TASS pred dnevi objavila vest o opozorilu, ki ga je prvemu sekretarju CK PZDP Stanislawu Kanii in poljskemu premieru Wojciehu Jaruzelskemu izročil sovjetski veleposlanik v Varšavi Boris Aristov. TASS omenja, da je veleposlanik Aristov »v zvezi s provokativno dejavnostjo protisocialističnih sil na Poljskem« s pooblastilom sovjetskega vodstva opozoril poljske voditelje, da »protirevolucionarne sile vodijo široko in ne-kaznovano zagnano kampanjo laži in klevetanja proti Sovjetski zvezi in njeni zunanji in notranji politiki«.

Med opazovalci v sovjetskem glavnem mestu si tolmačijo sovjetsko opozorilo kot odločno zahtevo, da poljsko vodstvo naredi konec »protisovjetizmu in protisocialistični dejavnosti na Poljskem«.

Zadnje sporočilo politbiroja centralnega komiteja Poljske združene delavske partije, v katerem sindikate Solidarnosti obtožujejo nevarnega avanturizma, so objavili v štirih povzetkih v moskovski »Pravdi«.

Sovjetska opozorila pa niso objavili na Madžarskem, kjer sicer spremljajo razplet dogodkov na Poljskem z veliko pozornostjo in zaskrbljenostjo. Solidarnost obsoja, da je spravila Poljsko na »rob katastrofe«, vse številnejši pa so shodi delavcev in uslužbencev, s katerih delovnim ljudem Poljske pošiljajo razne pozive.

V teh pismenih sporočilih terjajo, da partija in delavski razred odločno ukrepata proti vsem tistim, za katere je rečeno, da spravljajo Poljsko v negotovost in ogrožajo njene življenjske pomembne interese. Delavci tovarne radijskih in televizijskih sprejemnikov Orion v Budimpešti in predstavniki raznih intelektualnih okolij v Szegedinu izražajo prepričanje, da se bosta poljsko ljudstvo in delavski razred vendarle zmogla rešiti iz dolge in zapletene krize.

globus

TEHERAN — Kot je sporočil iranski radio so pred dnevi v treh iranskih mestih ustrelili sto levičarjev. Ostale pripadnike levičarske organizacije mudžahedini halk so pozvali naj se pokesajo in se vrnejo k islamu.

WASHINGTON — Ameriška vlada je ponovno zahtevala od svojih zahodnih zaveznikov, naj Sovjetski zvezi nehajo prodajati podobno tehnologijo, ki bi jo ta država lahko uporabila »za svoj vojni stroj«.

TRST — Če ne bo rimska vlada v najkrajšem času zagotovila dodatnega denarja za popotno obnovo Furlanije, se lahko zgodi, da bo moralo pet let po katastrofalnem potresu ostati več deset tisoč ljudi v zasilnih bivališčih.

Glasilo bolgarske partije »Rabotniško delo« obtožuje Solidarnost za »popolno konfrontacijo« v poljski družbi in poudarja, da je nevarnost, ki grozi stabilnosti in varnosti Poljske in tudi interesom »socialistične skupnosti«, dosegla »nevarne meje«. Avtor tega obsežnega komentarja meni, da to ogroža varnost in stabilnost Evrope. Časopis sporoča poljskim »protirevolucionarjem« v državi in v tujini, da lahko na političnem zemljevidu Evrope obstaja samo ena sama Poljska, »neločljivi del socialistične skupnosti«.

Tudi v Pragi objavljajo ostre obtožbe na račun Solidarnosti, čeprav tudi v češkoslovaških javnih občilih niso objavili opozorila sovjetske partije in vlade. Razbrati je ugotovitve, da so dogodki na Poljskem dosegli vrhunec in da ni mogoče dovoliti, da bi se položaj razpletal v tisto smer, kot se je pokazalo med prvim delom kongresa Solidarnosti in po kongresu. V tej zvezi je češkoslovaški radio v več oddajah posredoval delo politbiroja CK PZDP, v katerem pozivajo poljske sindikate, da se odrečejo avanturistični smeri.

Papež Janez Pavel II. je pred desetisoč ljudmi pozval Poljsko, naj rešuje probleme samostojno in brez prelivanja krvi.

Sovjetsko poslanico poljskemu vodstvu so v Washingtonu ocnili kot vmešavanje v notranje zadeve Poljske, podobno so ocenili poslanico v Pekingu. V Bonnu menijo, da zadnje pismo sovjetskega političnega vodstva uporablja tako ostre besede, kot jih je še komajda mogoče najti v političnem besednjaku držav vzhodnega tabora.

(Tanjug)

V žarišču dogodkov

Prostor samo za enega faraona

„Revolucija 5. septembra“, tako so uradno označili nedavne aretacije v Egiptu. Spet drugi so ta dogodek imenovali „tretja revolucija“. Prva naj bi bila leta 1952, ko so pod vodstvom polkovnika Naserja vrgli kralja Faruka. Med puntarskimi oficirji je bil tudi sedanji egiptovski predsednik Anvar el Sadat. Druga revolucija naj bi bila po Naserjevi smrti, ko je Sadat s hitrimi ukrepi onemogočil tekmece v boju za oblast. Naziv revolucije je za dogodek 5. septembra, ko je v 24 urah dal zapreti 1536 oseb, je uporabljal tudi Sadat sam, ko je v triurnem govoru pred parlamentom zagovarjal svoj ukrep. Najprej je kazalo, da je bil to le udarec po dveh rivalskih skupinah: islamske in koptske, toda kasnejši dogodki so pokazali, da je namen širši: udariti po glavi vrsto levih in desnih opozicijskih gibanj, legalnih in ilegalnih, ki imajo svoje zastopnike celo v parlamentu. Po imenih aretiranih je moč ugotoviti, da ne gre samo za verske napetosti, saj je med njimi kar osem nekdanjih ministrov, poleg 67 uglednih učiteljev, študentov in nešteto javnih delavcev.

Predsednik Sadat se je pri svoji odločitvi poslužil 74. člena

egiptovske ustave, ki mu omogoča, da ukrene vse potrebno za zaščito enotnosti in varnosti Egipta, ne da bi vprašal za mnenje tudi parlament. Kljub temu, da se je Sadat tako postavil nad parlament, je teden po prvih aretacijah odredil referendum, na katerem naj bi se 12 milijonov egiptovskih volivcev izreklo o njegovih ukrepih. Po vestih kairskega radia je nekaj čez 99 odstotkov volivcev podprlo predsednika.

Povod za tako drastične ukrepe proti pripadnikom islamske in koptske verske skupnosti so bili vse pogostejši medsebojni obračuni.

V svojem govoru pred parlamentom je Sadat posebej omenil spopad, do katerega je prišlo pred nedavnim v predmestju Kaira. Zaradi nepomembnega sosedskega spora nekega muslimana in kopta so ekstremisti uprizorili pravcato državljansko vojno, v kateri je bilo še pred posredovanjem policije ubitih sedem muslimanov in devet Koptov. Spopad so izkoristili v propagandne namene, saj se je na jugu države še isti dan pojavila zlagana novica, da je bilo ubitih 400 muslimanov, med Kopti pa je krožila vest, da je bilo ubitih 300 pripadnikov njihove ver-

ske skupnosti.

Sadatov ukrep ni prizadel vseh muslimanov, temveč samo posebno gibanje, ki se imenuje »muslimanski bratje«. To gibanje je bilo ustanovljeno leta 1926 in prvi vodja skupine je bil Egiptčan Hasan el Bana, ki so ga leta 1949 ubili agenti kralja Faruka. V tem gibanju so se zbirali fanatični muslimani, tako imenovani fundamentalisti ali integralisti. Gibanje »muslimanskih bratov« se je sčasoma razširilo po vseh muslimanskih državah. Povsod je zahtevalo strogo versko državo, po naukih Kora-

Predsednik Anvar el Sadat in odstavljeni koptski patriarh Senuda III., ki so ga zaprli v neki samostan, severno od Kaira (beseda Kopt pomeni Egiptčan)

na, tako na primer tudi v Iranu na čelu s Homeinijem. Ponekod so »muslimanski bratje« delovali legalno, drugod ilegalno. Računajo, da šteje gibanje 100 do 200 tisoč pripadnikov. Po Naserjevi revoluciji leta 1952 so »muslimanske brate« preganjali, zato so se umaknili v ilegalo. Razvoj dogodkov v Iranu pa jih je opogumil, da so pričeli javno delovati tudi v Egiptu.

Glavno zbirališče »muslimanskih bratov« so bile džamije. Zato je Sadat odredil strogo nadzorstvo nad vsemi 40 tisoč

džamijami v Egiptu. Med aretiranimi je tudi vodja organizacije »Muslimanski bratje« Omar el Telmesani.

Nič manj pa Sadatov ukrep ni prizadel tudi pripadnikov koptske cerkve. V Egiptu živi okrog 6 milijonov Koptov in 36 milijonov muslimanov. Skupno je na svetu 23 milijonov Koptov, največ seveda v Egiptu, potem v Etiopiji in v Sudanu. Koptska cerkev je pravzaprav egiptovska pravoslavna krščanska vera, sebe pa Kopti smatrajo za neposredne potomce starih Egiptčanov, ki so bili krščeni v 3. stoletju. Arabizirani Egipt je bil do Koptov tolerant. Sedanji, 117. patriarh koptske cerkve je Senuda III., ki ima svoj sedež v Aleksandriji.

Sadat je Senudo javno obtožil, da hlepi po oblasti in to ne samo cerkveni, temveč tudi po posvetni, ko je dejal, da v Egiptu ni prostora za dva faraona. V svoji obtožbi je Sadat rekel, da so Senuda III. in mnogi koptski škofje in duhovniki »histerično reagirali na provokacije islamskih ekstremistov«, da so povzročali nered in spodbujali varnost in stabilnost dežele. Zato je Sadat parlamentu sporočil, da preklicuje odlok iz leta 1971, s katerim je bil Senuda

imenovan za patriarha, vodstvo koptske cerkve pa je poveril odboru petih škofov. Med aretiranimi v »prvem zamahu« je bilo poleg patriarha tudi osem škofov, 17 duhovnikov in 150 vernikov. Senudi je predsednik tudi očitil, da ni dovolj vplival na pomiritev med kristjani in muslimani in da se je vse preveč zanimal zgolj za zidanje novih cerkev.

Najbrž ne bi mogli reči, da je po teh prvih čistkah vse končano. Dogodki zadnjih dni to potrjujejo. Sadat je koptskim verskim nemirnežem — predvsem seveda Senudi II. očitil — da so pripravljali zaroto proti njemu. Le nekaj dni za tem so ukazali sovjetskemu veleposlaniku Poljakovu in še šestim sovjetskim diplomatom, da v 48 urah zapustijo Egipt. Izgnali so tudi dopisnika sovjetske časopisne agencije TASS ter sporočili, da bodo zaprli sovjetski »vojaški urad« v Kairu in ustrezno egiptovsko predstavništvo v Moskvi. V Kairu ocenjujejo ta ukrep kot povračilo Sovjetski zvezi, ki da je po Sadatovem me-nju vpletena v zaroto proti njegovemu kladi. Mar je v Sadatovi »čistki« kaj več, kot samo onemogočiti notranje nasproti-ke?

Sami smo si sestavili vprašanja za naš izpit

Tedenska priloga zagrebškega Vjesnika Sedam dana je v prejšnji številki objavila daljši intervju s predsednikom republiške konference SZDL Slovenije Mitjem Ribičem o nekaterih aktualnih vprašanjih našega časa. Intervju posredujemo nekoliko skrajšan.

V gospodarstvu, politiki, kulturi in v sportu je veliko takega, kar potrjuje, da med našimi republikami niso same plotovi, temveč že kar prepadi.

„Mislim, da je trenutno prav to naš največji problem“ je dejal Ribič. „In te bi imel tudi tisk, če bi kot nekakšna eksponitura republikanizma branil stališča

ogledalo tedna

svoje republike, brez občutka za samoupravljanje, jugoslovansko skupnost in za stabilizacijo. Vendar današnji čas zahteva, da imamo enotno stabilizacijsko politiko, ne pa, da ima vsaka republika svoje računanje in bilance, ki jih za vsako ceno brani, s tem pa brani obstoječe, ki ni dobro. Potrebno so nam skupne osnove razvoja, za katere se moramo dogovoriti samoupravno in ne administrativno. Pri tem ne mislimo na delitev, na to, koliko je komu potrebno, temveč imam v mislih osnovne smernice, na primer: danes veliko govorimo, da moramo izvažati, nismo pa pojasnili kako, koliko in pod kakšnimi pogoji.

Različice torej tudi v aronih zadevah; v čem pa se pravzaprav odraža tisto, kar nam je vsem skupno? Slovenci temu pravimo, da je treba „zgrabiti bika za roge“, vi pa sprašujete, kje so ti biki. Ti so v kontinuiteti naše sedanje gospodarske politike, v kontinuiteti neugodnih trendov, v krizah, v nadaljevanju iluzij, da je izhod samo v zadolževanju v tujini

in doma. Ni se mogoče iti stabilizacijo, pa pri tem ohraniti stare odnose. Naj tudi povem, da se ne strinjam s tistimi, ki trdijo, da je naše gospodarstvo v katastrofalnem položaju: v bilancah pretiravamo, da bi tako lahko opravičili administrativne posege. Tega ne rabimo, pač pa nam je potreben stabilizacijski načrt, ki nas bo povedel na boljše, ne pa, da nas nekako zaščiti pred problemi.

Ko je Ribič odgovarjal na vprašanje v zvezi s kadrovsko situacijo pri nas, je med drugim menil:

„Če bi danes povprašali samoupravljalce, ali so za „močno“ zvezno vlado, kot organ delegatske skupščine, mislim, da bi se vsi izrekli „za“. Vendar pod pogojem, da bi ta vlada delala v interesu združenega dela jugoslovanskega gospodarstva, ne pa v interesu posameznih republik, regij.“

Dogaja se, da ocenjujejo javne nastope vidnih republiških politikov, posebej se to velja za Slovence, da so nekakšen „slovenski kontra“ ali „opozicija“ ostalim republikam in pokrajinam.

„Že samo to, da se posamezna stališča ocenjujejo kot slovenska, bosenska, črnogorska itd. kaže, kako daleč smo prišli. To ni dobro. Če se pojavi neko stališče iz Slovenije, ga je treba oceniti ali ima svoje mesto v splošnih jugoslovanskih gibanjih in interesih, pri čemer je treba upoštevati, da je nastalo kot plod kritične razprave v republikah sami: tudi Slovenija mora za slovenske probleme iskati jugoslovanske

rešitve. Ne smemo pozabiti, da tudi druge republike in pokrajine prihajajo s svojimi argumenti. Vemo pa, da vsakdo svoje brani. To je realnost.“

Mislite tudi na Kosovo in na razbijanje kontrarevolucije?

„Mislim, da dogodki na Kosovu niso nič posebnega v naši družbi. Njihova specifičnost je v dejstvu, da je matica tega naroda v drugi državi, za katero vemo, kakšna je njena politika. Znani pojavi na Kosovu, ta nacionalistična evfori-

ja, so posledica navade, da lastni razvoj gradiš na kreditih in skladih in ne na lastnem delu, samoupravljanju, na demokratičnem, humanem mobiliziranju lastnih sil za samoupravno politiko. Kosovo potrjuje, da je nacionalistično divjanje naše največje zlo, razvilo pa se je, kar v pokrajini ni bilo ne močne partije, ne široke socialistične zveze ali drugih

naprednih sil; bil je samo asfalt, kajti mercedesi voditeljev ne gredo po makadamu. In v ta „makadamski“ prostor se je vnezidila evforija, ki je ustvarila predpostavke za kontrarevolucijo. Prav zaradi te praznine, ki jo je izpopolnil sovražnik, menim, da je Kosovo gospodarski, politični in samoupravni problem in ne stvar sodišč in tožilstev. Državnost pokrajine je izmišljeni problem, naredili so ga s parolami, odraža pa nizko politično zavest, pravno neznanje, nepoznavanje zgodovine, ustave... Zato mislim, da nekega osemnajstletnika, ki nič ne ve, in meni, da je „Hočemo republiko“ nekakšen radikalizem, nesmiselno obsoditi na dvanajst let zapor. Nisem za sodno-administrativni pristop, bolj učinkovite so politične metode.

Nasteli smo celo vrsto negativnih zadev, iz česar bi lahko sklepali, da ni nobenega mehanizma za zaščito družbe. Vendar ti mehanizmi so, pa ne funkcionirajo, ker se morala, ki je osnova vseh odnosov, ne more zakoniti v raznih komisijah za ugotavljanje imovine, v delavskih kontrolah, v davčnem sistemu itd. Pred pričetkom priprav na 12. kongres ZKJ bi bilo potrebno govoriti tudi o morali in etiki ter o njenem vgrajevanju v odnose...

„Dovolj bi bilo, če bi našim samoupravnim sistemom dosegli medsebojno odvisnost med delom in dohodkom. Vse bi morali narediti, da postane delo čast, smisel življenja, da bo vse odvisno od dela. Če bomo naredili to, potem bomo spremenili sedanje stanje, ki izhaja iz dejstva, da se lahko tudi ob slabem delu dobro živi,“ je menil Ribič.

Torej postavljate enačbo med krizo dela in krizo morale?

„Da, ker končno, kaj je to, moralno v naši družbi? Moralno je, da živiš od svojega dela, to je socializem v praksi. Mislim, da rečimo Slovenci dobro živijo od svojega dela, vendar se to delo izkorišča, če se z njegovimi rezultati pokriva tudi slabo delo. Če pa se to delo koristi za razvoj, ne samo lasten, temveč vseh narodov Jugoslavije, potem je to solidarnost, za katero smo zainteresirani.“

Ko govorimo o samoupravljanju, govorimo o morali, ko govorimo o morali, govorimo o delu, o lastnem delu... Kaže, da potem nisem dober na delovnem mestu. Ali ni logika te konstrukcije tudi pojasnilo, da je odgovoren vedno nekdo drug?

„Če bi kritizirali samoupravljalce, ne bi nič dosegli, kajti, ko smo jih uvajali v samoupravljanje, so z rezultati njihovega dela razpolagali drugi. Razvoj te zavesti se vidi najlepše na različnih samopri-spevkih: če ljudje vedo, za kaj bodo dali denar, potem ga tudi dajejo...“

Samoupravljanje postaja svetovni proces...

„Samoupravljanje zahtevajo Poljaki, uveljavlja se na Kitajskem, zahodne komunistične in druge napredne partije postavljajo samoupravljanje kot normalen korak naprej od sedanje participacije... V vsej tej situaciji bi morala Jugoslavija napraviti izpit iz lastne ideje.“

Dogovarjanje premalo obvezujoče

Na prvi seji po počitnicah so se sestali vodje delegacij republik in pokrajin in predsedniki delovnih teles zbora republik in pokrajin 1. oktobra, na njej pa bodo osrednjo pozornost namenili uresničevanju gospodarske stabilizacije.

Na seji naj bi ZIS poročal delegatom o stanju na vseh področjih gospodarstva, ponudil pa naj bi tudi predloge rešitev. Delegati naj bi podrobno obravnavali, kako izpeljujemo sklepe o uresničevanju letošnjega plana, sklepe so sprejeli na seji sredi julija.

Sodeč po izjavah predsedujočih delegacij in delovnih teles zbora republik in pokrajin je mogoče na seji zbora pričakovati zelo konkretne in kritične razprave. Nič več ni mogoče razpravljati o splošnih, vsem znanih problemih in težavah. Govoriti je treba o konkretnih primerih in konkretnem vedenju v posameznih okoljih, so poudarili.

Na že dolgo znano pomanjkljivost, ki pa je še vedno nismo odpravili, je opozoril predsednik odbora za finance Milja Kovačević. Vprašal je, če ima zbor republik in pokrajin, ZIS ali kdo drug sploh kakršnekoli možnosti, da bi republike in pokrajine prisilili k ravnanju v skladu z dogovorjenim, oziroma da bi izpolnjevale dogovore. Ker ta pomanjkljivost — ni sankcij za tiste, ki ne uresničujejo sprejetih in podpisanih dogovorov — velja za vse dogovarjanje in sporazumevanje, bi bilo treba iskanju rešitve nameniti posebno skrb in prenehati samo z ugotavljanjem slabosti.

Prelivanje ali varčevanje

Breme stabilizacije je padlo na osebne dohodke, zlasti na osebne dohodke delavcev v proizvodnji in delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki, ugotavljajo sindikalni in drugi poročevalci. Počasi se uresničuje razporejanje bremena stabilizacije na vse delavce v združenem delu. V prvem trimesečju so osebni dohodki precej počasneje rastle od skupnega prihodka, dohodka skupnih obveznosti iz dohodka in življenjskih stroškov, beremo v poročilu predsedstva sveta ZSJ za razpravo o politiki osebnih dohodkov. Masa čistih osebnih dohodkov znaša v gospodarstvu 111 milijard dinarjev, a obveznosti v dohodku 108 milijard dinarjev. Izplačila za investicije so 96 milijard. Takšni odnosi so, pri relativno nizkem dohodku, ki je znašal 276 milijard dinarjev, osnovni generator inflacije, ki je bila prve tri mesece 47 odstotkov v primerjavi s prejšnjim letom istega obdobja.

V zadnjih desetih letih so realni osebni dohodki rasli počasneje od produktivnosti dela povprečno za eno indekso točko letno.

Pri ocenah gibanja skupnega prihodka, stroškov, dohodka, osebnih dohodkov in akumulacije v prvih treh mesecih letošnjega leta so sindikalni analitiki upoštevali kot značilne spremembe v sistemu obračuna skupnega prihodka in dohodka. Letos se je namreč del dohodka prelil v stroške, pa so stroški začeli, v glavnem prav zaradi tega, hitreje naraščati od skupnega prihodka, in sicer za okrog 3 indekse točke. Dohodek je zaradi tega rasel počasneje od skupnega prihodka za okrog deset indeksnih točk. To se je naprej negativno odražalo na čistem dohodku in na še večjem povečevanju materialne osnove združenega dela. Stroški se večajo, ker so vračunani tudi izdatki za družbeno prehrano, izdatki za specifično zdravstveno varstvo itd., toda sindikalne strokovne službe še niso izračunale tega vpliva na spremembe v višini dohodkov, tudi osebnih dohodkov, so pa vsekakor upoštevanja vredna za ocenjevanje uresničevanja politike osebnih dohodkov. Pri razporejanju dohodka je prišlo v prvih treh mesecih letošnjega leta do prerazdelitve na škodo gospodarstva za okrog tri milijarde dinarjev, kar je znesek polovice skupnih rezervnih sredstev. Do tega pa je prišlo zaradi hitrejšega naraščanja obveznosti iz dohodka glede na razporejen dohodek za tri indekse točke, kar je imelo za posledico zmanjševanje dela dohodka, ki ostaja tozdom, in sicer za okrog dve indeksi točki v odnosu na porast dohodka.

Izločanje za skupne potrebe so znašala 60 milijard dinarjev — povečana so za 47 odstotkov. Izločanja za skupne potrebe so znašala deset milijard — kar je povečanje za 21 odstotkov. Ostala izločanja iz dohodka so znašala 39 milijard dinarjev — 82 82 odstotkov tega je šlo za obresti, ki so letos večje za 44,5 odstotka. Na temelju skupnih sredstev za obresti pa je mogoče sklepati, da je gospodarstvo prezadolženo in da nima lastnih sredstev za financiranje tekoče reprodukcije. Masa sredstev za obresti namreč znaša toliko kot polovica skupne akumulacije gospodarstva. S tem pa je že vnaprej določena usoda ustvarjene akumulacije: na obveznosti, ki prihajajo zaradi prevelike zadolženosti gospodarstva.

Ti odnosi v razporejanju dohodka zmanjšujejo možnost spremljanja produktivnosti s strani osebnih dohodkov, objektivizirajo stanje gospodarjenja sindikalni analitiki. Povsem logičen sklep te analize je, da je treba okrepite žezavstavljen aktivnost sindikatov glede razbremenjevanja gospodarjenja z urejanjem na področju investicij, kreditno monetarne in davčne politike — kjer so glavni vzroki moten blagovno-denarnih odnosov. Toda, da bi odstranili te ovire za boljše gospodarjenje, večjo materialno osnovo samoupravljanja, bi morali pospešiti revizijo investicij v republikah in pokrajinah, preprečiti čezmerno prelivanje kratkoročnih kreditov v investicije, zmanjšati stopnje davkov in prispevkov, pospešiti reformiranje davčne politike in sploh doseči snovanje gospodarjenja iz samoupravnih zasnov ekonomije dela, kar ni niti najmanj lahko.

Za sindikate bi bilo najbolj priročno, če take analize ne bi snovali na podlagi uradnih državnih statistik, temveč na podlagi temeljnih analiz gospodarjenja iz tozdom naprej, saj imamo že povsod dovolj računalnikov, ki zmorejo takšno hitro in pravočasno delo za vsako organizacijo posebej, kot je predlagal Risto Džunov iz SZDLJ. Žal pa je pri nas še preveč v navadi »računanje« na pamet, saj marsikje niti svinčnika in papirja ne uporabljamo pri določanju OD na primer.

Viktor Širec

Tudi funkcionarji po učinku

Nagrajevanje funkcionarjev, od občine do federacije, bo enotno urejeno z družbenim dogovorom, ki bo najverjetneje sprejet do konca leta, veljati pa bo začel z novimi volitvami prihodnje leto. O skupnih elementih nagrajevanja funkcionarjev so se pretekli teden pogovarjali člani zveznega družbenega sveta za družbeno ureditev.

Ne moremo imeti takšnega sistema nagrajevanja funkcionarjev, ki ne bo upošteval splošno sprejetih načel iz ustave in zakona o združenem delu. Osebnih dohodek izvoljenega funkcionarja mora biti odvisen od vsega njegovega prispevka v minulem in tekočem delu, od družbenoekonomskih rezultatov, zlasti od rasti družbene produktivnosti dela in gibanj dohodka v gospodarstvu. To so izhodišča skupnih elementov za nagrajevanje funkcionarjev. V uvodnem govoru je predsednik komisije tega zveznega sveta za sistem nagrajevanja funkcionarjev Dobroslov Ču-

lafič dejal, da ne ustvarjamo nikakršnega posebnega sistema za osebne dohodke funkcionarjev. Gre le za del splošnega sistema določanja osebnih dohodkov na enakih osnovah in po enakih načelih kot v vsej družbi. Problematika osebnih dohodkov, pa tudi vprašanje nagrajevanja političnih funkcionarjev, je izključno v pristojnosti vsake družbenopolitične skupnosti posebej.

Predlagani osnutek določanja osebnih dohodkov funkcionarjev se opira na vrednotenje minulega in tekočega dela. Vrednotenje minulega dela je v bistvu zahteva, da bi opustili dosežanje plačevanje trajanja delovne dobe. Vsaka funkcija zahteva določeno znanje, izkušnje in druge kvalitete, z vrednotenjem minulega dela pa se odpira možnost, da bi bilo lahko za določeno število funkcionarjev minulo delo pretežno del osebnega dohodka. Vrednotenje tekočega dela je odvisno od opravi in nalog vsake funkcije ter od

ocenitve rezultatov dela, od narave in značaja opravi, od obsega, pobude itd. Po Čulafičevih besedah je mogoče izraziti razlike z osebnim dohodkom v opravih in nalogah. Razlike so lahko v tem, ali gre za funkcije, na katerih posamezniki oblikujejo politiko, ali pa za politično — izvršilne funkcije oziroma za upravne. Mogoče so tudi razlike pri nagrajevanju članov ZIS, odvisno od tega, na primer, ali so voditelji sekretariata, predsedniki komisije itd.

Med razpravo je bilo rečeno, da bo nujno treba omejiti število poklicnih funkcionarjev, ker obstaja težnja, da bi se povečalo. Poudarjeno je bilo tudi, da bo treba z dogovorom predvideti tako imenovane ostale prejemke funkcionarjev — dnevnice, ločeno življenje in drugo — kar bo treba uskladiti s povprečjem v gospodarstvu v prejšnjih in ne le v tekočem letu kot zdaj. Opozorili so tudi na sedanjo raznolikost pri nagrajevanju, ki ni odvisna od rezultatov dela. (Tanjug)

Slabše za potrošnika

Zdaj, ko je izvršni odbor združenja jugoslovanskih bank podprl predlog o spremembi dela uredbe o splošnih pogojih za dajanje potrošniških kreditov, bodo to pobudo poslali ZIS.

Skratka, o usodi predloga, po katerem naj bi dodelanje obvezno udeležbo občanov pri najemanju potrošniških kreditov nadomestil polog, bodo odločali po normalnem postopku, veljavem za spremembe in dopolnitve predpisov, ki jih sprejema ZIS. Kdaj bo ZIS to obravnaval in kolikšen bo ta polog, še ni znano.

Bistvo predloga je v tem, da bodo morali občani, če bodo hoteli najeti potrošniški kredit, položiti določeno vsoto kot polog, ki bi imel značaj hranilne vloge, kar pomeni, da bi se k njemu prištevale tudi obresti, kot k vsaki drugi hranilni vlogi. Sredstva bi ležala na banki vse dotlej, dokler posojilo ne bi bilo odplačano, potem pa bi lahko občan z njimi svobodno razpolagal.

Bančniki so prepričani, da bi bila uvedba pologov smotrni družbeni ukrep (dasiravno bi se z njim za občane pogojili slabšali). V času izrazite inflacije so namreč potrošniški krediti na osnovi udeležbe zelo stimulatívni.

Z uvedbo pologa bi se znašla v podobnem položaju tako dolžnik (torej občan) kot kreditor (oziroma banka).

Ko so se torej odločali za to spremembo, so imeli v mislih sedanji likvidnostni položaj bank in potrebo po omejitvi najemanja kreditov. Po drugi strani pa bi bile banke z uvedbo pologov pri najemanju potrošniških kreditov bolj sposobne, da razširijo ponudbo blaga trajne vrednosti, ki ga danes ne kreditirajo.

Teže do investicij

Pogoje za pridobitev investicijskih posojil naj bi zaostri. Tako predvidevajo predlogi za spremembo sedanjega zakona o posebnih pogojih za dajanje investicijskih posojil. Delegati zvezne skupščine so predlog sprememb zakona že dobili in je pričakovati, da jih bodo na eni od prvih prihodnjih sej sprejeli.

Lastni delež investitorjev naj bi bil naslednji:

— za gradbene objekte in opremo, kjer naj bi uporabljali tekoča goriva, 80 odstotkov od predračunske vrednosti;

— investitorji s področja družbenih dejavnosti bodo morali za naložbe v gradbene objekte in opremo prispevati 60 odstotkov lastnih sredstev, za naložbe v zdravstvo in socialno varstvo pa 40 odstotkov;

— 20 odstotkov lastnega deleža bodo morali prispevati

investitorji za nakup medicinske opreme za zdravstvo in posebne opreme za oskrbo in rehabilitacijo invalidnih oseb;

— 50 odst. lastnega deleža bodo morali prispevati investitorji s področja gospodarstva, če bo nova proizvodnja slonela pretežno na uvoženih surovinah ali drugih materialih, sicer pa bo udeležba 40 odstotna;

30 odstotkov lastnega deleža bodo morali investitorji prispevati za gradbene objekte za opravljanje komunalnih dejavnosti;

Najmanjša lastna udeležba (15 odst.) pa je predlagana za naložbe v gradbene objekte, ki jih več kot 50 odstotkov zmogljivosti namenijo nastanitvi in prehrani tujih turistov, za opremo in gradbene objekte, potrebne zaradi preusmeritve s tekočih na trda goriva in opreme, ki prispeva k povečanju izvoza ali nadomeščanju uvoza.

ZAPOSLOSTIVENE „SKRIVALNICE“

Vse očitneje postaja, da je politika zaposlovanja področje, ki je iz leta v leto bolj zapleteno in občutljivo. Če je temu tako — kaže pa, da je! — potlej je razumljiva vznemirjenost, ki se nas polašča, ko v Pomurju ugotavljamo, da je na zavodu za zaposlovanje prijavljenih okrog 1500 iskalcev zaposlitve. Prav tako, če ne še bolj, smo vznemirjeni nad podatkom o honorarnih zaposlitvah in zaposlitvah upokoencev. Številka je — po, z veliko težavo, zbranih podatkih — smešno nizka: 10. Toda, ali je realna? Na sestankih zadnjih nekaj dni so vanjo resno podvomili, saj naj bi bila — po mnenju poznavalcev — kar nekajkrat višja.

Čemu se gremo skrivalnice — in drugače bi temu težko rekli — in zakaj ne jasno (javno!) priznati, da »honorarci hodijo v službo in ne (razen menda od tistih domnevnih desetih le eden) na delo«? Se pravi, da so zvečine zaposleni po občinskih upravah in skupnih službah organizacij združenega dela. Celo tistih organizacij združenega dela, ki imajo izgubo! Kaj pa boj proti razraščanju in bohotenju administracije in družbene režije?

B. Žunec

Pester program izobraževanja odraslih

Delavska univerza v Lendavi je za letošnje jesensko — zimsko izobraževalno sezono pripravila pester program, ki bo gotovo pritegnil veliko število odraslih. Pričakujejo, da bo v vse oblike izobraževanja vključevali kakih 300 do 400 občanov. Pred nedavnim se je že začel tečaj za varjarje, nočne čuvaje, hišnike in kurjače, sredi oktobra pa bo začela z delom tudi šola za voznike motornih vozil. V programu letošnjega izobraževanja so številni tečaji, med katerimi velja omeniti: tečaj za šivanje in krojenje, tečaj za voznike vilicarjev, jezikovni tečaji madžarščine, nemščine in angleščine ter tečaj za varstvo pri delu. Letos bodo imeli tudi delovodsko šolo, začela pa se bo tudi gasilska šola. Za tiste, ki niso končali osnovne šole, pa bo delavska univerza pripravila posebno izobraževanje, da bi lahko vsi, ki osnovne šole niso končali, to tudi storili. Letos pa bo pri delavski univerzi tudi 3. letnik ekonomske šole. Ni kaj, prog-

ram izobraževanja je pester, pridobljeno znanje pa bo koristilo vsakemu na delovnem mestu pa tudi v vsakdanjem življenju.

Jani D.

Če pomislim, koliko premoga bo zopet letos primanjkovalo, bo to zimo razen cen vse zmrznjeno

Uspešno delo organizacije ZB

Občinska organizacija Zveze združenj borcev NOV združuje kakih 500 članov, ki se uspešno vključujejo v družbeno-politično aktivnost lendavske občine. Zlasti pa so aktivni v krajevnih skupnostih. Občinska organizacija posveča največ pozornosti urejanju problemov borcev in internirancev ter vprašanju problematike vojaških invalidov, v zadnjem času pa tudi negovanju in razvijanju tradicij NOB ter splošnemu ljudskemu odporu in družbeni samozaščiti. V lanskem letu je po večletnem prizadevanju občinske organizacije občinska kulturna skupnost v Lendavi izdala knjigo: Spomeniki NOV in revolucionarne delavskega gibanja v občini Lendava v slovenskem in madžarskem jeziku, to pa je pomemben prispevek k negovanju tradicij NOB med mladino in ostalim prebivalstvom. Borci pa, so večkrat gostje v osnovnih šolah, kjer z živo besedo seznanjajo mlade o NOB.

Člani zveze borcev NOV so v občini in krajevnih skupnostih vključeni v vojne komiteje, v odbore in štabe splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite ter v štabe in enote civilne zaščite. Še posebej pa v enote narodne

zaščite. Njihova prisotnost v sistemu splošne ljudske obrambe je v prenekateri krajevni skupnosti dragocena, saj s svojimi izkušnjami veliko pripomorejo h konkretnemu delu.

Jani D.

— BELTINCI —

Obisk sindikalne delegacije

Pretekli teden se je v TOZD Beltinka iz Beltincev, ki je ob letošnjem dnevu samoupravljalcev prejela priznanje republiškega sveta sindikatov, mudila tričlanska sindikalna delegacija, ki jo je vodil sekretar republiškega odbora sindikatov za tekstilno in usnjarsko predelovalno industrijo Jože Klofutar. Pogovarjali so se o pripravi na tretji kongres slovenskih sindikatov, hkrati pa tudi o rezultatih poslovanja in stabilizacijskih prizadevanjih. Predstavniki TOZD Beltinka so goste tudi seznanili z delovanjem koordinacijskega odbora sindikata v krajevni skupnosti Beltinci, ki uspešno deluje. Z obiskom so bili pri Beltinki zelo zadovoljni in si želijo več takih. Republiška sindikalna delegacija je nato obiskala tudi tovarno Mura v Murski Soboti.

F. M.

LOV NA LIRE

Čudna so pota deviznih dinarjev, še bolj skrivnostno pa je razpeljana mreža nelojalne, devizne konkurence. Primerov za to, kako se nam na njun račun iz rok izmuzne ničkoliko mark, dolarjev, šilingov in lir, je več kot preveč. Naj se ustavimo le ob enem! Primeril se jim je v soboški Diani.

Preko turistične agencije Kompas iz Ljubljane se jim je pred dnevi prijavilo za štirdnevno bivanje kar pet skupin po 40 italijanskih lovcev. V hotelu so si seveda — kako tudi ne! — zadovoljno meli roke, da bodo prišli do nič manj kot 15 milijonov lir še

kako dragocenega deviznega priliva. A veselje je bilo kratkotrajno. Znenada so jim s Kompasom sporočili, da iz obetavnega posla ne bo nič. Ze rezerviran polpenzion so odpovedali, češ da je neka hrvaška gostinsko-turistična ali podobna organizacija ponudila italijanskim lovcem veliko ugodnejše, predvsem pa cenejše pogoje za lov. Torej cenejše in ugodnejše od tistih, ki bi jih bili deležni v okviru Kompasove enote v Gornjih Petrovcih.

Toliko smo zvedeli mi v soboški Diani, vi pa sami presodite in komentirajte!

B. Žunec

Kadrovsko politiko naj oblikuje delavec

V lendavski občini sicer že imajo družbeni dogovor o temeljih kadrovske politike, ker pa je zastarel, bi ga bilo potrebno dopolniti. Izvršni svet skupščine občine Lendava je na zadnji seji menil, da bi bilo najbolje izdelati nov osnutek, ki naj bi slonel na potrjenih spoznanjih in dosedanjih izkušnjah. Tak osnutek družbenega dogovora so že pripravili, kmalu pa bodo o njem razpravljali podpisniki, to pa so vse organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije in skupnosti. Bistvene novosti, ki jih prinaša osnutek, so v tem, da je v večji meri poudarjena vloga delovnih ljudi in občanov kot osnovnih nosilcev oblikovanja in uresničevanja kadrovske politike. Seveda pa bo potrebno v organizacijah združenega dela okrepiti oziroma kakovostno izboljšati kadrovske službe, ki sedaj še niso razvite. Izvršni svet je poudaril potrebo po enotnosti delovanja vseh nosilcev kadrovske politike, to pa predvsem zaradi tega, ker enotnosti doslej ni bilo. Na seji izvršnega sveta so razpravljali še o družbenem dogovoru o skupnih nalogah za uresničitev planskih nalog razvoja kmetijstva v SR Sloveniki do leta 1985 ter o osnutku družbenega dogovora o organizaciji in delovanju kmetijsko-pospeševalne službe ter zagotovitvi materialnih sredstev za njeno delovanje. Poudarili so, da je pospeševanje kmetijstva pomembna naloga, če želimo večje hektarske donose, več mleka in mesa.

Jani D.

GORNJA RADGONA

KADROVSKE SPREMEMBE

Pred nedavnim so se sestali egati vseh treh zborov občine Gornja Radgona, najprej na skupni, kasneje pa še na ločenih sejah. Na skupni seji so delegati potrdili nekatere kadrovske spremembe v organih občinske skupščine. Na predlog komisije za volitve in imenovanja SO Gornja Radgona so razrešili funkcije člana izvršnega sveta Milana Pučka, ki se je pred kratkim upokojil. Viktorja Kovačiča, dosedanjega pomočnika načelnika oddelka za ljudsko obrambo pa imenovali za vršilca dolžnosti načelnika. Živko Tuta, predsednik občinske konference SZDL, pa je bil imenovan v svet srednje šole za gostinstvo in turizem v Radencih.

Bolj vsebinske pa so bile ločene seje zborov združenega dela, krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora. Delegati so sprejeli predlog poročila, ki ga je o svojem delu pripravila skupina delegatov zbora združenega dela za področje gospodarstva in zbora občinske skupščine SR Slovenije in obravnavali predlog dogovora o skupnih osnovah in merilih za določitev odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda in osnutek družbenega dogovora o skupnih nalogah, medsebojnih obveznostih in odgovornosti za uresničevanje planskih nalog in razvoja kmetijstva, živilstva in ribištva v republiki do leta 1985 in vrsto drugih vprašanj. vp

ARCOMURKA

KMETIJSKI KOMBINAT
RADGONA n. sol. o.

TOZD FARMA BEKONOV PODGRAD

PRODAJA NA JAVNI LICITACIJI
NASLEDNJO HLEVSKO OPREMO

3 kose troetažne kletke za vzrejo pujskov — velike	40.000 din
6 kosov troetažne kletke za vzrejo pujskov — manjše	30.000 din
razni ventilatorji z elektromotorji	
izključna cena za kos	300 din
razni krmilniki za pujske — veliki	
izključna cena za kos	150 din
razni krmilniki — mali	
izključna cena za kos	50 din
železni okvirji — (pregrade)	
izključna cena za kos	100 din

Licitacija bo v nedeljo dne 27. 9. 1981 na farmi v Podgradu pri Gornji Radgoni s pričetkom ob 9. uri. Oglede hlevske opreme je možen eno uro pred pričetkom licitacije. Interesenti morajo položiti varščino v višini 10 odstotkov od izključne cene, kupljeno hlevsko opremo pa takoj plačati in odpeljati. Vse informacije v zvezi s prodajo lahko dobite po telefonu na številko 069 74-321 interno 54.

Prestroga komisija

Izključitev iz delovne organizacije je najhujši ukrep zoper kršitev delovne discipline. Kaže pa, da v soboški Muri le pretiravajo saj — kot smo zvedeli na sodišču v Murski Soboti — v tej organizaciji združenega dela disciplinska komisija izreka take ukrepe tudi za manjša protipravna dejanja. Le redkokateri delavec, pri katerem vratar ob izhodu odkrije iznos kakega blaga, menda tudi gumbov, uide najstrožji kazni. Zdi se, da je odpust iz delovne organizacije zaradi male tatvine le prehuda kazen, torej sankcija, ki lahko marsikateremu delavcu zagreni življenje. Ne smemo pozabiti, (praksa to potrjuje), da v malih tatvinah sodelujejo ljudje z nizkimi osebnimi dohodki in nasprotno! In če jim vzameš še te, se lahko zgodi, da postanejo družbi resnično nevarni. Torej: ko v Muri odkrijejo in kaznujejo nekega delavca, ravna jo preveč podjetniško, gledajo le na lastne koristi, ne zavedajo pa se posledic svojih ukrepov za posameznika in družbo. Apeliramo, da na zborih delavcev spregovore tudi o teh vprašanjih, saj odločitev

njihove stroge komisije ni moč vselej tolerirati, dasiravno ima Mura tudi svoje dokaze: imamo 4 tisoč delavcev, kam pa pridemo, če dnevno zmanjka samo toliko gumbov, kaj šele kake druge vrste polizdelkov...

Kaj res ni moč ustvariti popolne discipline drugače kot s strogimi (zastrašujočimi) kaznimi?

Š. S.

INA NAFTA LENDAVA
Razpisna komisija pri delavskem svetu
TOZD Petrokemija

RAZPISUJE

v skladu s splošnimi samoupravnimi akti, družbenim dogovorom o temeljih kadrovske politike v občini Lendava in sprejetim sklepom delavskega sveta TOZD prosta dela in delovne naloge

1. DIREKTORJA TOZD
2. OBRATOVODJE OBRATA IZOLACIJSKIH MAS IN
3. VODJE KONTROLNO-RAZISKOVNEGA LABORATORIJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko ali višješolsko izobrazbo tehnične, ekonomske, pravne ali organizacijske smeri — v točki 1, kemijske ali organizacijske — v točki 2 ter kemijske smeri — v točki 3.
- da imajo 5 let ustrezne prakse na podobnih delovnih opravilih.
- da imajo dokazane organizacijske in vodilne sposobnosti in smisel za delo z ljudmi.
- da so moralno in politično neoporečni in se aktivno zavzemajo za razvoj samoupravljanja.

Kandidati bodo imenovani za dobo 4 let.

Pismene ponudbe s potrebnimi dokazili sprejema kadrovska služba INA Nafta Lendava, Rudarska c 1 — z oznako „Za razpisno komisijo“, 15 dni od dneva objave.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po poteku objave.

V Kobilju skrbijo za mlade gasilce

Letošnje občinsko tekmovanje je pokazalo, da je v vrstah gasilcev čedalje več mladih. Največ pozornosti mladim posvečajo v Kobilju, saj so na tekmovanju v Gaberju bile vse pionirske kategorije najboljše. Da je gasilstvo v tej vasi zelo razvito, pa priča tudi akcija za gradnjo novega gasilskega doma, ki so jo začeli že v lanskem letu. Gasilski dom je danes pod streho, upajo, da ga bodo v prihodnjem letu tudi dogradili. Pri gradnji gasilskega doma so veliko poma-

gali vsi vaščani, zlasti pa mladi. Med mladinskimi ekipami, ki so se na nedavnem občinskem tekmovanju najbolj odrezale, velja omeniti mladince in mladinke iz Doline, kjer ima gasilstvo že več kot polstoletno tradicijo. Gasilci iz Velike Polane pa so postali letošnji občinski prvaki, pokazali so največ znanja, tik za njimi pa so gasilci iz Genterovca, ki so že vrsto let med najboljšimi v občini.

Jani D.

ARCOMURKA

KMETIJSKO GOSPODARSTVO
RAKIČAN, n. sol. o.
Rakičan

TOZD PG BELTINCI

„V sredo, 23. sept. začnemo samopostrežno prodajo jabolk v bodonskem sadovnjaku po ugodnih cenah. Jabolka so lepa in priznanih sort. Sadje si obirate v svoje zaboje vsak dan — tudi ob nedeljah — od 8. do 17. ure. Informacije po tel. EE Mačkoveci 77-011, Rakičan 23-163 KG Rakičan TO PG Beltinci.“

ODSTOPANJA TUDI V DRUŽBENIH DEJAVNOSTIH

Znani so že tudi podatki o polletnem gospodarjenju na področju družbenih dejavnosti v murskosoboški občini. Rezultate je med drugim obravnavalo predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti. Najprej velja omeniti nekaj osnovnih značilnosti iz prvih šestih mesecev letošnjega leta, ki dajejo nazorno podobo dejanskega stanja v negospodarstvu. Celotni prihodek se je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečal za 25 odstotkov, in sicer je bilo največ doseženega s svobodno menjavo dela, čeprav se njen delež v celotnem prihodku ni bistveno spremenil. Velik pa je letos porast prihodkov iz deleža v skupnem dohodku, zlasti na račun zdravstvenih organizacij, znatno pa so se povečali tudi prihodki od prodaje blaga in drugi prihodki.

Prav gotovo pa je zelo zaskrbljujoč podatek, da so porabljena sredstva naraščala celo za 12 indeksnih točk hitreje od celotnega prihodka, kar pripisujejo predvsem 51-odstotni rasti porabljenih surovin in materiala ter 63-odstotni rasti porabljene energije. Visoka je tudi rast minimalne amortizacije ter izdatkov za reklamo, propagando in reprezentanco, in to navzlic omejitvam teh izdatkov. Tako so se samo v soboškem Kulturnem centru povečali izdatki za reklamo in propagando za več kot petkrat.

Posledica visokega naraščanja porabljenih sredstev pa je ta, da je doseženi dohodek v družbenih dejavnostih murskosoboške občine višji le za 18 odstotkov, hkrati pa se je razporejeni čisti dohodek dvignil komajda za 5 odstotkov. Najbolj se je zmanjšal del čistega dohodka za skupno porabo, za poslovni sklad pa je manjši za 13 odstotkov. Za pokritje vseh obveznosti iz dohodka, doseženi dohodek ni zadostoval le v eni organizaciji združenega dela, to je v blagovno-ekonomskem šolskem centru, ki je poslovno polletje sklenil z 75 tisoč dinarji izgube zaradi izplačanih akontacij osebnih dohodkov in drugih s čistim dohodkom nekritih obveznosti. Zanimivo je, da se je povprečno število zaposlenih v družbenih dejavnostih povečalo za 2 odstotka, kar je za eno indeksno točko hitreje kot v gospodarstvu, pri čemer je mesečni čisti osebni dohodek na delavca znašal 11092 dinarjev oziroma za 28 odstotkov več kot lani, kar je v primerjavi s slovenskim povprečjem previsoko.

V razpravi so člani predsedstva OS ZS opozorili na določena odstopanja od resolucijskih predvidevanj in planskih ciljev. Največji razkorak je na področju zdravstva, kjer so porabljena sredstva naraščala celo za 19 indeksnih točk hitreje od celotnega prihodka. Po drugi strani pa so ravno v zdravstvu tudi prekoračiteli dogovora o izplačilu osebnih dohodkov, saj z 34-odstotnim povečanjem le-teh močno presegajo povprečja v gospodarstvu. Hkrati pa osnovno izobraževanje vidno zaostaja na tem področju, posebej v primerjavi z nekaterimi interesnimi skupnostmi, kjer pa je letos vendarle čutili bolj stabilizacijsko obnašanje kot prej, saj praktično nimajo nerazporejenih finančnih sredstev. Ob koncu so imenovali 3-člansko komisijo, ki bo izdelala sklepe za bližnjo sejo občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti.

Milan Jerše

LENDAVA

Informativna sredstva dovolj informirajo?

Svet za informiranje pri predstavljanju občinske konference SZDL je pred nedavnim razpravljal o osnutku zveznega zakona o temeljnih družbenega sistema informiranja. O omejenem osnutku so razpravljali tudi na seji komisije za informativno dejavnost pri občinskem svetu zveze sindikatov ter na seji komisije za politično propagando in obveščanje pri občinski konferenci ZKS Lendava. V razpravi je bilo ugotovljeno, da osnutek zakona bolj kot doslej informativno rešuje problem informiranja in daje možnosti za boljši in hitrejši razvoj informiranja v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih.

Kar se tiče informiranja v organizacijah združenega dela pa so v lendavski občini že znane ugotovitve, da v OZD sicer imajo svoja glasila, vendar ta pomanjkljivo informirajo in kar je njihova največja

slabost, preveč so zaprte same vase, v njih se ne najdejo niti problemi občine, kaj šele drugi. Podobno je tudi z nekaterimi glasili krajevnih skupnosti, ta so preveč formalna bolj omejena na drobno problematiko, zlasti komunalno. V nekaterih organizacijah pa glasilo sploh nimajo, ali pa so oblikovana na nivoju sozdov, v takih pa temeljne organizacije združenega dela, vsaj kar se tiče lendavske občine, ne najdejo sebe. Znano je dejstvo, da brez pravočasne in dobre informiranosti ni kvalitetnega samoupravljanja. Tega se zavedajo tudi v lendavski občini, saj poskušajo v vseh krajevnih skupnostih vzpostaviti sistem informiranja, večina delovnih organizacij pa je to že storila. V prihodnjem obdobju bo potrebno torej vso dejavnost usmeriti v izboljšanje kakovosti glasil in informativnega sistema.

Jani D.

LENDAVA

Premalo poglobljene razprave

Predsedniki sindikalnih organizacij iz združenega dela lendavske občine so na nedavnem sestanku ugotovili, da so bile minule razprave o polletnem gospodarjenju premalo poglobljene, niso dale odgovora na vprašanje, kje so vzroki za slabosti. Zmanjšala se je možnost zaposlovanja, manjša je ekonomičnost poslovanja, močno pa se je zmanjšal tudi izvoz. Za vse to seveda ne gre kriviti samo zunanjih faktorjev, veliko slabosti je v organizacijah združenega dela. Priprave na razpravo o devetmesečnem poslovanju naj bi torej bolj kot doslej bile dosledne, poiskati bo potrebno vzroke za tiste slabosti, ki so, in teh ni malo, v delovnih kolektivih. Predsedniki osnovnih organizacij so razpravljali še o pripravah na 3. konferenco ZSS, zlasti pa o vlogi in nalogah sindikatov pri uveljavljanju delavcev kot nosilcev socialne politike. O tej problematiki so v osnovnih organizacijah že razpravljali, vendar bodo ponekod z razpravami še nadaljevali. Na sestanku so se dogovorili še o akcijskem programu za uresničevanje resolucije 3. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije.

Jani D.

MIMOGREDE

Bolje dvanajstkrat kot enkrat

»Mislim, da smo letošnjo polletno kost o gospodarjenju že preveč ogledali. Tako je obramba, da do kakih preloženih podatkov bržčas ne moremo več priti,« je zelo slikovito menil eden od razpravljalcev na zadnji seji medobčinskega sveta ZKS za Pomurje.

»Sploh pa je vprašljivo,«

je nadaljeval, »v kolikšni meri so letošnji, šestmesečni gospodarski rezultati v mesecu septembru še aktualni in uporabni. Zdaj bi vendar že morali razpolagati s podatki, kako smo v regiji gospodarili do konca avgusta.«

»Zakaj ne bi po delovnih kolektivih vpeljali vsako-

mesečnih ocen o gospodarjenju. Torej, da bi se delavci letno dobili 12-krat. Prepričan sem, da vedno ne bi premlevali enega in istega.«

Vsekakor zanimiv, čeprav ne nov predlog, o čigar koristnosti sploh ne kaže dvomiti. Delavci bi namreč vsak mesec zvedeli, pri čem so, v

strokovnih službah in še kje pa bi se morali precej bolj potruditi — pa brez gore papirjev in števil — da jim postrežejo z dovolj oprijemljivo in tehtno informacijo. Tako, ki bi pripomogla h krepitvi njihovega položaja v združenem delu.

B. Žunec

Mladi upravičili zaupanje

Takšen je sklep zadnje seje predsedstva občinske konference ZSMS Gornja Radgona — od 15 se je je udeležilo 13 članov, kar tudi potrjuje njihovo zrelost in visoko politično zavest — o delu mladih v občini v preteklem obdobju.

Predsedstvo je ves svoj program popolnoma realiziralo, nekoliko manj prizadevnosti in delovne vneme pa so izkazale komisije in centri. Gre za marksistični center in komisijo OZN, ki v okviru mladinske organizacije nista zaživila, kot je bilo pričakovati. Ker pa je za to glavni vzrok nezanimanje vodij za delo in šibka kadrovska zasedenost, bodo s pravilno izbiro kandidatov, ki jih takšno delo zanima, poskusili te šibke točke odstraniti v kar najkrajšem času.

Rezultati in ocena mladinskih delovnih akcij na področju občine, kot tudi delež mladih iz gornjeradgonske občine na republiški mladinski delovni akciji, so zadovoljili

vi. Na MDA Negova 81 so mladinci in pionirji prekoračili plan za 20 odstotkov, na republiški MDA Bela Krajina 81 pa je občinska brigada zabeležila kar 146-odstotni delovni uspeh, kljub skromni organizaciji, kar je bilo ugotovljeno tudi na republiški mladinski politični šoli v Vikerčah pri Ljubljani.

Brigadirji so se uspešno vključevali tudi v idejno-politično usposabljanje, zato ni čudno, da jih je sedem predlaganih za sprejem v Zvezo komunistov.

Na seji je predsedstvo še potrdilo kandidatno listo za naslednje mandatno obdobje — zaradi poteka mandata in odhodov na odsluženje vojaškega roka bodo sprejeli med sedem novih članov — kadrovska komisija pa predlagala da se predsedniku konference mladih delavcev Jožetu Duhu za njegovo plodno in odgovorno delo dodeli občinsko priznanje.

vp

Evidentirali pravočasno

Občinski komite ZKS Lendava ugotavlja, da je bilo evidentiranje možnih kandidatov za nosilce funkcij v osnovnih organizacijah ZK in v organe občinske konference v večini osnovnih organizacij opravljeno v dogovorjenem roku. V vseh osnovnih organizacijah so evidentirali sekretarje in namestnike, člane za občinsko konferenco, za komite ter sekretarja za občinsko konferenco in komite. Od 50 evidentiranih možnih kandidatov za sekretarje osnovnih organizacij jih že 17 opravlja to funkcijo. Po starostni strukturi pa je največ kandidatov starih med 31 do 40 let, po spolu pa je evidentiranih 68 odstotkov moških in 32 odstotkov žensk. Po izobrazbeni strukturi pa je največ možnih kandidatov s srednjo izobrazbo. Za člane občinske konference so osnovne organizacije evidentirale 53 možnih kandidatov, struktura le-teh pa je enaka kot pri evidentiranih za sekretarje osnovnih organizacij. Osnovne organizacije ZK lendavske občine so evidentirale tudi 29 možnih kandidatov za novi komite občinske konference. Iz pregleda evidentiranih se kaže dokajšnja zavzetost osnovnih organizacij, da v bodočo vodstva v občini pridejo delavni in mladi komunisti.

Jani D.

ZDRAVSTVO

Iskanje rešitev iz finančnih težav

Občinska zdravstvena skupnost v Murski Soboti je med tistimi 44 v SR Sloveniji, ki so zaključile polletno poslovanje z izgubo in je zaradi primanjkljaja v višini 26.126.000 dinarjev zašla v hude finančne težave, saj trenutno ni v stanju poravnati obveznosti za blizu 10 milijonov dinarjev. Po drugi strani pa so vse TOZD PZC zaključile polletno poslovanje brez izgube in so med 12 negospodarskih organizacijami, ki so hitreje povečale maso sredstev za osebne dohodke kot so porasli osebni dohodki v gospodarstvu soboške občine. O nastalem stanju je na zadnjem zasedanju razpravljala izvršna svet skupščine občine Murska Sobota in skupaj z zdravstvenimi delavci iskal rešitve iz težkega finančnega stanja.

Ugotovljeno je bilo, da so poglavitni vzroki za izkazano izgubo povečan obseg zdravstvenih storitev, višje denarne datjave, nedoseganje planiranih prihodkov oziroma odhodkov zaradi spremembe vira financiranja, neizterjani prispevki kmečkih zavarovancev, povečanje cen nekaterih materialov in nedosledno izpeljevanje stabilizacijskih programov v zdravstvu. Poročane pa tudi niso bile storitve na dogovorjenem

F. M.

mala anketa

Šola brez primere

Svojčas smo zapisali, da se v Lendavi pripravljajo na ustanovitev prve dvojezične srednje šole pri nas — edinstvene v Jugoslaviji, če ne celo na svetu. Zdaj ta šola že deluje, živi ... Gre za uvedbo pedagoškega programa srednjega usmerjenega izobraževanja pri lendavskem šolskem kovinarskem centru, to je srednje šole za usposabljanje bodočih učiteljev in vzgojiteljev, ki bodo lahko delali na dvojezičnem območju v lendavski in soboški občini, kajti pouk v tej šoli poteka v dveh jezikih — slovenskem in madžarskem. V nekem smislu bi lahko dejali, da je to nadaljevanje oziroma višja oblika dvojezične osnovne šole.

Ta šola je torej namenjena le učencem, ki končajo dvojezične osemletke v soboški in lendavski občini. Razpisali so 20 prostih učnih mest, vpisalo pa se jih kar 32.

Kakšen pomen ima prva dvojezična srednja šola in kako je steklo delo v njej?

FERENC HAJOS, predsednik narodnostne komisije pri medobčinskem svetu SZDL za Pomurje: »Lahko povem, da si je naša komisija ves čas zelo prizadevala, da bi prišlo do uvedbe dvojezičnosti tudi v usmerjenem izobraževanju. Sedaj je prvi, velik korak na tem področju storjen, in to v veliko

zadovoljstvo predvsem pripadnikov madžarske narodnosti. Zakaj je to pomembno, je na dlani. Dvojezično osnovno šolstvo, ki se v Pomurju že več kot 20 let uspešno uveljavlja, ni bilo zaključeno. Velikokrat smo ugotavljali vrzeli na kadrovskem področju. Moram poudariti, da nam r' šlo nikoli za to, kakšne narodnosti je kader, ki bo lahko posloval dvojezično, ampak da v enaki meri obvlada slovenski in madžarski jezik. In ta šola bo, mislim, dala takšen kader. Seveda s tem krog narodnostnega šolstva še ni sklenjen; nadaljevati se mora namreč na višjih in visokih šolah. Tako smo v Mariboru že ustanovili katedro za madžarski jezik, in sicer na tamkajšnji pedagoški akademiji. Ne smemo pa zanemariti pouka madžarskega jezika tudi na tistih srednjih šolah v Pomurju, na katerih nadaljujejo svoje šolanje učenci, ki končujejo dvojezične osnovne šole.«

dvojezično, na kar sem navajena. Pri pouku prevladuje sicer slovenski jezik, toda skoraj vse nam razložijo tudi v madžarščini, zlasti če je to potrebno.«

BOJAN HOZJAN, učenec:

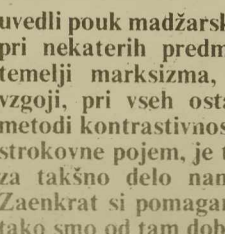
»Tudi jaz sem končal dvojezično osnovno šolo in prav tako bi si rad izpopolnil svoje znanje iz madžarščine. Odločil sem se za družboslovno-jezikovno usmeritev, ki mi daje možnost, da postanem predmetni učitelj, in sicer je moja želja poučevati zemljepis in zgodovino.«

TANJA HAJDINJAK, učenka:

»Čeprav sem Slovenka, sem se odločila za to dvojezično šolo, ker mislim, da med nami ni bistvenih razlik. Imam več prijateljev in znancev, ki so madžarske narodnosti, in z vsemi se dobro razumem. Rada bi postala vzgojiteljica v otroškem vrtcu nekje na našem območju, kjer je prav tako potrebno znanje madžarskega jezika.«

ELIZABETA BERNJAK, profesorica:

»Naša srednja dvojezična šola je nekaj povsem novega in jasno je, da so se pojavile ob začetku nekatere težave, zlasti pri izdelavi učnega načrta, ker smo morali učne načrte ostalih srednjih šol v Sloveniji prilagoditi za dvojezični pouk. Tako smo na novo

vedli pouk madžarskega jezika in dvojezično poučevanje pri nekaterih predmetih, in to pri samoupravljanju s temelji marksizma, umetnostni vzgoji in zdravstveni vzgoji, pri vseh ostalih predmetih pa poteka delo po metodi kontrastivnosti — torej določeno snov, predvsem strokovne pojme, je treba obrazložiti v obeh jezikih. No, za takšno delo nam primanjkuje ustreznih slovarjev. Zaenkrat si pomagamo s pripomočki iz Vojvodine, prav tako smo od tam dobili tudi učbenike za madžarski jezik. Tako lahko rečem, da je pouk kljub vsemu stekel zadovoljivo.«

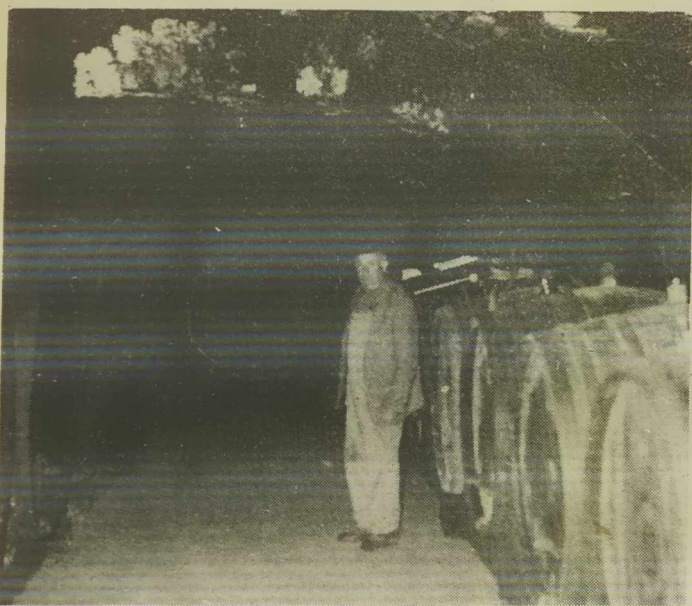
JOŽE GRAJ

5 HEKTARJEV VINOGRADOV

Pomurski vinogradniki, ki sodelujejo z vzroci svojih vin na pokušnji v okviru kmetijsko-živilskega sejma, so zelo ponosni na ocene in priznanja, ki jih podeljuje poslovna enota gospodarskega razstavišča v Gornji Radgoni. Tako tudi Ivan Borko iz Gornje Radgone, katerega vina so letos bila ocenjena z najvišjim številom točk, ne skriva zadovoljstva. Še bolj pa je ponosen na

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

priznanja, ki jih dobiva za razstavljene vzorce vin na vinarskem sejmu »Vino« v Ljubljani. Letos je sodeloval tretjič. Tudi tokrat je ocenjevalna komisija prisodila medalje. Za vzorec belega burgundca je prejel veliko častno diplomu z zlato medaljo, za renski rizling pa veliko častno diplomu s srebrno medaljo. Ker je ljubljanski vinski sejem mednarodni in v svetu zelo ugleden, je priznanje, ki ga nekomu ta institucija podeli, jamstvo, da je pridelal zares kvalitetno pijačo.

Priznati moram, da me je zelo mikalo na obisk k Borkovim, saj sem upravičeno sklepal, da gre za družino, ki ji ni tuje ne vinogradništvo ne kletarstvo. Nisem se zmotil, saj sem v pogovoru zvedel, da se proizvodnjo grozdja in vina ukvarjajo že trideset let, torej rezultati slone na dolgoletnih izkušnjah. Trenutno imajo 3 in pol hektarjev vinogradov, lani pa so pridelali okrog 20 tisoč litrov vina. Borkovi imajo več sort: po 1 hektar laškega rizlinga in belega burgundca, pol hektarja šipona, prav toliko modre frankinje, ostalo pa so nasadi renskega rizlinga, muškatega silvanca, traminca ... Ivan Borko je končal vinogradniško-vinarško šolo, ob delu pa še kmetijsko srednjo šolo v Rakičanu. Do upokojitve pred nekaj leti je bil zaposlen v KK Radgona, TOZD Radgonske gorice, kot vodja delovne enote Vinogradništvo Črešnjevci. V vinogradniško-vinarski stroki je prebil več kot 28 let. Izkušnje, ki si jih je medtem pridobil, so velike, zato se mu zdaj, ko bi lahko užival zaslužen počitek, zdi, da ne bi ravnal pravilno, ko bi posedal doma pri hiši, ampak lahko še veliko koristnega naredi, če se povsem posveti vinogradništvu in kletarstvu. In se tudi je! Škoda se mu zdi, da ne bi posadil trte povsod tam, kjer lahko raste. Tako se je odločil, da bo v bližnji prihodnosti nastal še en nasad na površini dveh hektarjev. Seveda bo najbrž kateri izmed bralcev vprašal, le kdo mu bo vse te gorice obdeloval. Tudi jaz sem Ivanu Borku zastavil to vprašanje, pa mi je brž odvrnil, da sam z družinskimi člani, dasiravno radi popri- mejo za delo, vsega ne bo moč postoriti, zato bo treba nekaj delavcev tudi plačati, sicer pa je vinograd na taki legi, ki omogoča strojno delo. Torej rahljanje zemlje, škropljenje ... opravi s traktorjem. Medvrstna razdalja, ki je v Borkovih goricah kar 3 metre, to omogoča. Tudi v novem nasadu bodo vrste toliko narazen. Zaradi tega pa hektarski pridelek ne bo nič slabši.

Ker smo v času trgatve, ki ji sledi kletarjenje, sem sogo- vornika pobaral, naj odkrije kak recept za kakovostno vino. Dejal je, da je to odvisno od sorte grozdja, od čistote posode, ževplanja ... Kakovost svojih vin pa pripisuje tudi pečljalkniku, torej stroju, ki strga s pečljev grozde in tako pride v stiskalnico drozga brez pečljev, s tem pa odpade tudi nevarnost raznih »primis« v vinu. Upravičeno je torej moč pričakovati, da bo iz takega mošta nastalo po vretju kakovostno vino. Borkova vina so več kot to: sklepaajo po prisojenih točkah (17,5 in še več) jih lahko uvrstimo med vrhunska.

Nekateri naši vinogradniki so si omislili različne vrste so- dobnih stiskalnic, nekateri imajo celo hidravlične. No, Ivan Borko iz Gornje Radgone pa je ostal še naprej zvest navadni leseni stiskalnici na vreteno. Tudi kleti nima nove, ampak je vino v kleti stari več kot 400 let. Takoj pa moram povedati, da je njegova klet zelo ustrezna za negovanje in shrambo vina, saj se temperatura v njej nikoli ne zviša čez +12 stopinj, kar je pra- vzaprav zgornja meja. Temperatura se giblje nekje med 8 in 12 stopinjami. To pa je temperatura, ki je pravšnja za shrambo belega vina. Posebej pa naj poudarim, da v Borkovi kleti vladata red in snaga, v njej so samo sodi (prazni in polni), torej nobene druge navlake, ki jo sicer lahko najdeš v marsikateri drugi kleti. In tam, kjer je tako, je pač škoda truda okrog stiskanja grozdja, ko pa tak vinogradnik (ki hoče biti še kletar) ne obvlada osnov kletarjenja (higijene prostorov).

Akoravno je Ivan Borko več kot tri desetletja vinogradnik, pravi, da je v tej stroki vedno kaj novega, zato čisto lista po strokovnih knjigah. Kot marsikatega drugega večjega vino- gradnika in kletarja ga v tem hipu najbolj zaposluje pravilnik o kakovosti vina, saj določilo 51. člena, ki določa, da je v prometu lahko le ustekleničeno vino, še ni preklicano. Tako kot drugi vinogradniki bi tudi Ivan Borko iz Gornje Radgone še naprej rad prodajal vino v sodih, čeprav se počasi pripravlja, da bo vino tudi stekleničil.

Š. SOBOČAN

V trti je življenje

Letošnje poletno vreme je dokaj ugodno za vinogradništvo. Prav zaradi tega bo trgatve veliko prej kot pa lani. Na trgatve se je treba dobro pripraviti, da bi potem delo steklo brez večjih težav. V nad- aljevanju lahko preberete nekaj nasvetov, ki smo si jih sposodili iz knjige Kletarstvo znanega enologa Miška Judeža, pobrskali po drugi literaturi, vmes pa je tudi nekaj praktičnih izkušenj.

ČISTA POSODA — ZDRAVO VINO

Na trgatve se moramo vestno pripraviti. Napake pri trgatvi se maščujejo ves čas pri vzgajanju in šolanju vina; zaradi slabo opravljene trgatve nam delajo pozneje pogosto preglavice razne bolezni in napake v vinu. Pred trgatvijo moramo opraviti naslednja dela:

Klet moramo očistiti, prezra- čiti in razkužiti z žveplanjem. V kleti so razne plesni, jeseni pa se ob ukletanju mošta naselijo še razne drobnosti, ki vplivajo, da mošt ne prevre pravilno v vi- no.

Očistiti moramo vso vinsko posodo. Zdrave sode, ki so stali med letom prazni in bili večkrat žveplani, moramo temeljito izprati s čisto, hladno vodo, po potrebi z 2-odstotno sodo, potem pa s kropom ali z vročo paro. Plesnivo posodo je treba pred izpiranjem z vodo odrgniti s kr- tačo, da odstranimo plesen. Vso posodo, škafe, brente itd. mora- mo nabiti in zamočiti z vodo, da ne puščajo, očistiti raznih plesni s krtačo, hladno vodo ter z 2- odstotno sodo in šele potem izprati s paro ali kropom, sicer bi para utegnila razne plesni potis- niti še globje v les. Vzrok raznih bolezni in napak v vinu, zlasti vonja po plesnobi, je pogosto nečista posoda, ki jo rabimo za trgatve. Ovinito je treba seveda tudi novo posodo.

Posode za trgatve ne smemo rabiti med letom za druge name- ne, na primer za škropiva, pri žganjekuhi itd., ker je sicer težko odpraviti iz nje okus po teh sno- veh. Posode za črno grozdje ne smemo rabiti za belo grozdje, ker bi vino dobilo »vinsko bar- vo«.

Se železne dele stiskalnice in kovinske posode, ki pridejo v dotik z moštom, je treba polo- ščiti. Tudi železne vijake pri vratih sode je treba dobro premazati z lojem. Pokositrena (pocinjena) posoda ne škoduje moštu ali vinu. Pocinkane poso- de v kletarstvu ne smemo rabiti, ker se v moštu in vinu cink topi. Cink je strupen. Tudi aluminij se topi v moštu in vinu, če je dalj časa v dotiku z njima in če se se- greje. Le kositer in srebro sta odporna proti kislinam v moštu in vinu. V novejšem času se uporablja posoda iz nerjaveče pločevine in iz različnih plasti- čnih mas. Najboljša pa je le le- se-na posoda, tako za grozdje, drozgo ali mošt, seveda, če je čista.

TRGATEV SE BLIŽA

Trgatve je svečano opravilo — plod dela in skrbi vinogradnika. Pri trgatvi fazločujemo zgodnjo trgatve, to je delo, ko trgamo zgodnje sorte in pobiramo gnilo grozdje, in glavno trgatve, to je pravo trgatve. Pri tej potrgamo vse dozorelo grozdje, razen zelo poznih sort, ki jih trgamo pri pozni trgatvi.

Izbor. Odvajanje grozdja in jagod po kakovosti pri trgatvi imenujemo izbor. Izbor po zre- losti se priporoča v slabih leti- nah, ko grozdje ni enakomerno dozorelo na vsah delih trsa, ali pa v mešanih vinogradih, kjer

različne sorte različno dozori- jo. Važno je, da ločimo belo grozdje od črnega, ker morda že par groz- dov pokvariti barvo belih vin. Odbira pokvarjenih, gnilih ali kakor koli poškodovanih jagod ali grozdja zahteva posebno pre- delavo v mošt in vino. Popol- noma suhe, zelene in kisle jagode zavrzemo, ker niso za nikakršno rabo. Posebno važno je odbi- ranje gnilega grozdja pri modrih sortah, ker bi sicer prav gotovo

dobili vino z okusom po gnilobi. Gnile jagode povzročajo, da vino porjavi, vsebujejo tudi škodljive drobnosti, osetne bakterije itd. Mazano grozdje škoduje vinu, ker prinaša poleg zemlje, peska itd. še železo, apno, magnezij itd. To daje vinu slab okus in lahko zmanjša kislino.

Snaga je za kakovost vina veli- kega pomena. Popolnoma na- pačno je namreč mnenje, češ: mošt med vrenjem izloči vso nesnago. Nesnaga je leglo škodljivih glivic, plesni itd. Važno je, kako odrežemo grozd. Grozdje režemo tako, da ne stresamo trsa, sicer padajo zrele jagode na zemljo. Za re- zanje so nam potrebne dobre in

no koristno in potrebno, po- sebno, če drozga dalj časa stoji, na primer pri pripravi črnih vin in nekaterih belih, kadar želimo, da vsebuje vino več česlov in tanina, ki pospešuje čiščenje. V zadnjem primeru je dovolj, če drozga stoji 6 do 12 ur. Taka vina vsebujejo nekoliko več buketnih snovi, imajo pa tudi nekoliko višjo barvo.

Robkano grozdje ali pa droz- go. Robkanje grozdja. Ta način robkanja je za kakovost vina najbolj koristen, ker odstranimo poleg pečljvine tudi nezrele jagode. Mnogi robkalniki obe- nem tudi drozgajo. Žal pa v po- murskih trgovinah ni moč kupiti

predhodnega drozganja stisnemo do določene meje, tako da ne zmečkamo in izlužimo grozdnih jagod. Dokler je mošt svetlo rde- če barve, da belo vino; ostanek, ki je bolj temne barve, daje rdeče vino. Bela vina, razen vin od pozne trgatve in izborov, morajo imeti svetlo zeleno barvo in ne smejo biti trpka. Vinsko drozgo moramo zaradi tega čimprej prešati. V enem dnevu ne smemo potrgati več grozdja kot ga mo- remo isti dan zdrozgati in stisni- ti. Pravilo je naslednje: Počasi trgati in hitro stiskati. Čim večja je toplota, čim bolj je grozdje gnilo in poškodovano, tem hitre- je ga moramo stiskati.

VINSKE SORTE

Vinske sorte, ki dajejo najbolj kakovostna bela vina: 1. renski rizling, 2. sauvignon, muškati silvanec, 3. beli burgundec, beli pinot, 4. rdeči in dišeči traminac, 5. rulandec, sivi burgundec, 6. zeleni silvanec, 7. rumeni mu- škati, 8. žilavka, 9. krkošija, 10. vugava, 11. maraština, 12. laški rizling, 13. šipon.

Vinske sorte, ki dajejo kakovostna črna vina: 1. semil- lon, 2. malvazija, 4. zelen, 5. tokaj, 6. bena, 7. bagrina, 8. banatski rizling, 9. ezerjo, 10. radgonska ranina.

Vinske sorte, ki dajejo poprečna in slabša bela vina: 1. rizvanec, 2. neuborgovec, 3. rdeči vrh, 4. rumeni plavec, 5. rebula, 6. smederevka, 7. ruži- ca, 8. plovina, 9. slankamenka, 10. kraljevina, 11. veltlinec, 12. žlahtina.

Vinske sorte, ki dajejo najbolj kakovostna črna vina: 1. blatina, 2. vranac, 3. kratošija, 4. modri burgundec, 5. kabernet, 6. merlot, 7. teran, refoško, črnina, teranovka.

V tem nepopolnem pregledu lahko vsak vinogradnik vidi, v katero kakovostno skupino sodi- jo njegove trte. V preteklosti v zasebnih vinogradih Pomurja niso posvečali sortnemu izboru skoraj nikakršne skrbi, zato so tod vznikale tudi trte, ki sicer dajejo dober pridelek, recimo sladka, ni pa željene kvalitete. Pravilnik o rajonizaciji vinogradniškega območja SR Slovenije iz leta 1977 predpisuje za posamezne vinorodne okoliše sorte vinske trte. Tako za vinorodni okoliš Radgonsko- Kapelske gorice priporoča laški rizling, renski rizling, beli pinot, sauvignon, traminac, šipon in modri pinot; v vinorodnem okolišu Ljutomersko — Ormoške gorice: laški rizling, šipon, beli pinot, sauvignon, renski rizling, rulandec, muškati otonek, rumeni muškati in traminac; v vinorod- nem okolišu Prekmurske gorice pa: laški rizling, šipon, zeleni silvanec, sauvignon, beli pinot in modro frankinjo.

Ob tem naj spomnimo, da od februarja prihodnjega leta ne bo mogel biti vpisan v register proizvajalec grozdja oziroma vina tisti vinogradnik, ki bo imel še naprej poleg žlahtnih trt tudi samorodnice. Vemo pa, da tisti, ki ni vpisan v register, ne more prodati vinskim kletem grozdja, gostincem pa ne vina.

Pripravil
Š. Sobočan

Vsak jesenski sončni dan lahko zviša koncentracijo sladkorja do 0,3 odstotka ali pa celo več. (Ta porast moramo ugotoviti z refraktometrom. To je naprava, v katero damo kapljico grozdnega soka in na posebni skali ugotovimo odstotek sladkorja). Trgatve naj bo samo v lepem in suhem vremenu. Od dežja moko in z meglo pokrito grozdje lahko vsebuje do 6 odstotkov več vode kot suho, to pamačno zniža ali razredči sestavo grozdnega soka.

ostrše škarje s tenko konico, da lahko odrežemo tudi posamezne jagode. Če grozdje režemo z no- žem, navadno zelo stisnemo grozdje in trs. Za načeto grozdje pletene košare niso priporočljive, ker izgubljajo grozdni sok, v šib- ju košare pa se začne razvijati razne škodljive drobnosti.

V neposredno bližino kleti prenašamo grozdje iz vinograda v brentah. Važno je, da je čas od trgatve do predelave grozdja čim krajši, nikakor pa ne sme preteči medtem več dni.

ROBKANJE IN DROZGANJE

Z robkanjem ločimo grozde jagode od pečljvine; tako pre- prečimo, da se razne neprimetne snovi ne izlužijo in iztisnejo iz pečljvine v mošt. Če hočemo dobiti kakovostno vino (le kdo pa tega noče?), je robkanje ved-

dozorela in olesnela; če je zdra- va in ni onesnažena s škropivi. Ne robkamo tudi gnilega grozdja.

Mošta pa seveda ne moremo pridobiti brez drozganja (mletja) in pozneje stiskanja drozge. Na- men drozganja je zmečkati grozdno jagodo, da stiskalnica laže iztisne grozdni sok. Obenem dosejemo v sok kvasnice, ki so na jagodni kožici. Drozgati moramo čimprej po trgatvi, ker nastanejo škodljive spremembe prej na grozdju, če stoji dalj časa (cik, plesni, porjavitev) kot pa v droz- gi.

Drozganje belih grozdnih sort. Bela vina pridobivamo pravilo- ma le iz vinskih sort, ki imajo zeleno, rumeno, sivo ali rdečas- to barvo; pripraviti jih moremo tudi iz modrih sort, če jih brez

JUGOSLOVANSKI SEJEM GRADBENIŠTVA IN GRADBENIH MATERIALOV Z MEDNARODNO UDELEŽBO

Bogat prikaz gradbeništva od objektov, gradbenih in instalcijskih materialov, opeke, keramike, oblog, izolacij, stavbnega in sobnega pohištva, mehanizacije in orodij, do prikaza desezhkov gradbene operative.

GORNJA RADGONA
28. 9. — 4. 10. 81

MASKOTA PA TAKA —

Kot je običaj na vseh večjih športnih prireditvah (in to svetovno prvenstvo v speedwayu na dolgi stezi v Gornji Radgoni prav gotovo je) se organizatorji odločijo za simbol prireditve — maskota ji pravimo. Tokrat je to palček (na sliki zgoraj), domnevamo da radenski. Če ima sploh kakšno zvezo s športom kot je speedway, pa lahko le ugibamo. Prav nič pa ni potrebno ugibati o slabem okusu tistega ali tistih, ki so ga oblikovali. Posebej, ker je material, iz katerega je mali mož, ki bi bil kot na svetovno prvenstvo sodil v neokusno dekoriran vrt, narejen iz sila odbijajočega materiala. Za celotno trdo in neestetsko spako pa je potrebno odšteti nič manj in nič več kot 250 dinarjev! bb Foto: A. Abraham

OB 73. ROJSTNEM DNEVU MIŠKA KRANJCA

Povest o dobrem človeku

Kaj če bi začeli: Povest o dobrem človeku? Bi bila to pravljica pripoved o človeku, o nekem Jožetu Koščcu, ki mu prepeva pod oknom slepa Katica tisto našo Vsi so venci bejli? In ta dobri mož je naš rojak, rojen 15. septembra 1908 v svoji tolikokrat izpeti Poljani v revni sezonski družini, ki jih je bilo tisti čas v Prekmurju od Gornje pa do Spodnje Lendave na pretek. Ne, ne bomo se jeli metafore, napu! To ni prekmurski človek. To niso resnice našega človeka, v katere je vrtal dolga desetletja in vselej našel nekaj veličastnega, kar je skušal stisniti med poljanske njive, v otožnost Pickove bande, Fujsov, ki so zapuščali svet, taki, kot so prihajali: otrpli od želja in hrepenenja. Zdaj ni čas, da bi pisali znanstvene razprave o tisočih likov, situacij, opisov pokrajine, hočemo se pogovoriti preprosto, kot Ti to znaš, dragi Miško, ki si dokazal, so »med Muro in Rabo živeči Slovenci« prebivalci neke oddaljene, a prekrasne dežele, ki premore sonca v žitu in pojoče njive.

Cebi bil pesnik, bi napisal psalm. A kaj bi z besedami, ki včasih tako zaorlajo kot jeseni, ki se v meglah tihotapijo med topole, ki si še danes ne morejo opomoči. Zdej, dragi Miško, ni več Prekmurje dežela sezonskih kovčkov in težakov, zdaj imajo Magdičevi pravično zemljo in traktor in novo hišo ... a še zapoljejo nad ravninami štoklje, te velike ptice odhajani.

Pomrli so tvoji strici. Skoda. Lahko bi še kaj povedali. Lahko bi se še ženili, lahko bi še vandrali. In mi, ki smo potomci Pickov, Fujsov, Magdičev, Kloštrc od Spodnje pa do Gornje Lendave, se Ti samó zahvaljujemo za vse, in nazdravimo ob rojstnem dnevu, saj to je lahko tudi največ, če je res iz srca. Milan Vincetič

KO SO CVETELE MARELICE

Naš rojak in pisatelj Ferdo Godina je letos dodal na polico k svojim literarnim stvaritvam še eno delo, ki je glede na obravnavano tematiko partizanstva novo ne samo v Sloveniji, ampak menda celo v Jugoslaviji.

Knjigo z naslovom *Ko so cvetele marelice* je izdala Mladinska knjiga v Ljubljani in na videz zveni, kot da se na straneh knjige odvija mladinska povest, vendar ta vtis že nekoliko zabrisa sama fotografija naslovne strani, kjer je mlado dekle, mamica, z otrokom v naročju.

In res je vsebina knjige nakazana že s samo sliko. Pisatelj Godina se je v knjigi spoprijel s problemom noseče mlade partizanke, ki mora opraviti to materinsko poslanstvo v okupiranem mestu in mora priti visoko noseča v mesto, kjer jo med potjo kot partizanko in ilegalno spremljajo številne težave. V mestu naleti na razumevajoče ljudi, čeprav se tudi ti zavedajo, kaj se lahko zgodi z njimi in nosečnico. V tem strahu roma po trnovi poti iz stanovanja v stanovanje, ko bi morala najbolj mirovati. Mož je v partizanih, misli nanj, v tej zapuščeni, osamljenosti pa jo tolažijo narava, vrt in sadovnjak, in to srečno, a mučno materinsko poslanstvo opravi dokaj uspešno prav v času, ko so cvetele marelice. Pogled na nežne cvetove marelice in vneta prizadevnost mladih ljubljanskih ilegalov so ji dajale pogum in vztrajnost. In to se ji je vtisnilo v spomin: Otroka je morala skrivati, a je vseeno povsod dobila pomoč zavednih slovenskih mater. Pot jo je vodila nazaj v gozd, otrok Darko pa je ostal v mestu. V gozdu misli nanj in po vojni z možem poišče otroka, ki očeta zvedavo in že nestrpno vpraša: »Ali si ti moj očka?« To so neverjetna doživetja in občutki, ki človeka ganejo! In ni čudno, saj so v tem delu avtorjeve družinske prvine.

Tudi v tem delu ne pozabi Godina na prekmurske primke, nekatere izraze in Prekmurje, kar daje delu svojstven pečat.

Na koncu avtor zapiše še neverjetno, a vseeno resnično življenjsko resnico, ko mati pravi: »Vojni čas se je umikal hitreje, kot smo nekoč mislili. Neprestano tekanje nas je napravilo površne, celo plitve. Iz rok so nam začele polzeti podobe o človeških vrednotah, katere smo si med vojno ustvarili s takim prepričanjem. Čas je kradoval začel odmakati naša nekdanja doživetja. Vsakdanje življenje jih nekako ni več priznavalo tako, kot smo si predstavljali ... Življenje je pač ubiralo svojo pot. Bila sem nekoč prepričana, da bodo naša doživetja in naši ideali ostali, vsaj dokler bomo živeli mi. A ni bilo tako.« (202).

To tudi v kratkem prikaže v sami knjigi, ko po prvih dneh svobode naslika očetovo zadržanost, neko robotost in nerazumevanje ženinih čustev, ki ji še niso zbledela.

Razgiban in tekoče pisan roman nam na svojih 205 straneh še prikaže življenje in preživljanje v okupirani Ljubljani, ilegalno, spomni pa se tudi tovarišice Zihelove, ki je bila znana med vojno kot »mama« ljubljanskih ilegalčkov. F. KUZMIČ

Prvi kulturni dan

Vključevanje kulture v usmerjeno izobraževanje na način izvirnih kulturnih dnevoj je za večino dijakov pomembna noviteta, ki bo prav gotovo dodobra spremenila odnos tistih mladih, kateri doslej niso čisto zahajali na kulturne prireditve, v galerije, muzeje, kinodvorane in druge kulturne institucije. Pa tudi sicer lahko kulturna vzgoja v okviru ostale, veliko pomeni generaciji, ki se oblikuje. O tem so si edini vsi, ki so na republiškem zavodu za šolstvo pripravili zasnovo petih kulturnih dnevoj v šolskem letu 1981/82, izvedbo pa prepustili šolam samim. Prvi kulturni dan na srednješolskem centru za tehnično-pedagoške usmeritve v Murski Soboti je bil poskusni in — uspešen.

Več kot polovica dijakov je v jutranjih urah prvega kulturnega dne v sredo sledila nastopu dua Pupa in Rudi, plesalcem izraznega plesa in glasbenim izvajanjem Erne Lukač za klavirjem ter na harmoniki. Po

lastni kulturni ustvarjalnosti so imeli v tri skupine razdeljeni mladi vpogled v filmsko, likovno in muzejsko ponudbo pomurskega središča. Ta sicer ni posebej pestra, vendar je tako projekcija izbranega mladinskega filma Gimnazijka, kot ogled razstave akademskih slikarja — specialista Tomaža Gorjupa v novi galeriji pri kulturnem centru ter stalne muzejske zbirke, bil povod za pogovor in razmišljanje dijakov o kulturi in umetnosti nasprotno. Prvotno je namreč tekla beseda po posameznih skupinah le o videnem, kasneje pa se je diskusija razvila mnogo širše. To pa je tudi bil namen prvega in ostalih štirih kulturnih dnevoj v okviru vzgojno-izobraževalnega programa prvih in drugih letnikov srednjih šol, katerih namen je obogatiti in spodbuditi ustvarjalno voljo in doživljajsko sposobnost dijakov pri srečanju z umetnostjo. Tako je menila Helena Berce, predstavnica republiškega zavoda za šolstvo, ki

se je s tajnikom zveze kulturnih organizacij Slovenije Marjanom Belino, udeležila poskusnega kulturnega dne ter srečanja s pedagogi, kateri so ga organizirali. Med njimi je eden glavnih organizatorjev uspeha kulturnega dne, Vlado Sagadin, dejal, da je izvedba tovrstnega kulturnega dne terjala velike organizacijske in tehnične sposobnosti, kajti izpad pouka pri ostalih polovici učencev so morali nadomestiti z drugimi dejavnostmi (športni dan). Vsem, ki so se odločili za kulturni dan, pa ponuditi izsek iz kulturnega dela mladih samih ter le-tega povezati z ostalo kulturno ponudbo. Na osnovi celovite kulturne ponudbe pa so analizirali delovni plan, kar bo osnova za naslednje kulturne dneve, ko se bodo dijaki po principu kolobarjenja zamenjali pri spremljanju ponujenih kulturnih zvrsti.

Brigita Bavčar
Foto: Albert Abraham

PLESNA SKUPINA BREZ BESED — Na prvem dnevu kulture srednješolskega centra v Murski Soboti se je uspešno predstavila tudi plesna skupina brez besed, ki jo vodi Matjaž Farič, poleg njega pa se v sodobni plesni izraznosti potrjuje še nekaj prav talentiranih posameznikov.

Umetnostna vzgoja v usmerjenem izobraževanju

Usmerjeno izobraževanje, ki je z letošnjim šolskim letom resnično zaživelo tudi v praksi, prinaša v učno-vzgojne programe precej novosti. Seveda pa z uvajanjem teh novosti nastajajo tudi določene težave — predvsem kadrovske. Zaradi teh težav pa je zavod za šolstvo SRS iz Ljubljane v Pomurju organiziral posvete o teh perečih vprašanjih. V Ljutomeru je ta posvet bil namenjen programu, vsebini in smotrom umetnostne in kulturne dejavnosti v srednjem usmerjenem izobraževanju. Šolski učni program za umetnostno vzgojo je namenjen predvsem petim umetnostnim smerem: glasbeni, likovni, filmski, plesni in gledališki. Zagotavljanje strokovnjakov za vsa ta področja je težavno, vendar pa razen za plesno vsaj v Ljutomeru ni težav. Delno zaradi bogate kulturne tradicije na sami srednji šoli družboslovne usmeritve „Fran Miklošič“, delno pa zaradi drugih dejavnikov v sami kulturi v Ljutomeru, ki lahko zagotovijo dovolj strokovno usposobljen kader za to zahtevno nalogo. Posebej je bila v posvetu poudarjena

vloga povezovanja z občinsko ZKO, ter KUD Ivan Kavčič Ljutomer, ki imata bogate izkušnje v kulturnem delu z mladimi. Čeprav je učni program zelo zahteven, saj je namen umetnostne smeri, da da mlademu človeku vpogled v kulturno življenje, ga usmerja in izo-

brajuje, ter spodbuja k lastnemu ustvarjalnemu delu, pa je razgovor (katerega sta se udeležila Helena Berce z zavoda za šolstvo SRS in Marjan Belina — ZKOS Ljubljana) nakazal, da možnosti za uspešno izvajanje programa so, le konkretizirati jih je treba. D. L.

Ansambel Konfektionarji sestavljajo: Leopold Černela, Franc Hauko, Stanko Arnuga, Franc Ropoša in Štefan Magdič. Prvi štirje so zaposleni v Muri, slednji pa združuje delo v Panoniji.

Ansambel Konfektionarji

V prejšnji številki smo na Kulturnih obzorjih predstavili ansambel Gena Tineva, tokrat pa predstavljamo ansambel Konfektionarji, ki je prav tako iz Murske Sobotne. Obema je skupen nastop na 12. festivalu domače zabavne glasbe Ptuj 81 in bronasta plaketa za udeležbo, omembe vredno pa to, da so se Pomurci letos prvič predstavili na omenjenem festivalu.

Pobudnik in vodja ansambla Konfektionarji, ki ga sestavlja pet članov, je Stanko Arnuga. Tako kot večina nastopajočih je tudi on zaposlen v tovarni oblačil in perila Mura, zato ni čudno, da se ansambel imenuje Konfektionarji ali Murin ansambel. Med skladbama, s katerima so Konfektionarji nastopili v Ptuj, pa je Krojaška polka. Besedilo zanjo (kot za večino ostalih skladb) je napisal vodja ansambla, Stanko Arnuga pa ni le tekstopisec, ampak je pesmi tudi uglasil. Krojaška polka je napisana v živahnem dvočetrtinskem taktu, Krajina zove, druga pesem s

festivala, pa je valček, torej v tričetrtinskem taktu. Obe pesmi govorita o Prekmurju in Prekmurcih, čeprav njun avtor izvira iz — Ptujja. Pravi, da so se zbrali po naključju. Kot pisec pesmi, ki jih je začel objavljati v tovarniškem glasilu Naše delo, kasneje pa tudi v okviru občinske literarne skupine pri zvezi kulturnih organizacij, je pritegnil k delu še prijatelj, in to je bil zaradi Konfektionarjev. Pridružila sta se jima še harmonikar in kitarist, ko je pristopil k ansamblu še basist, pa so bili kompletni. Glasbenega urednika radia Maribor s svojimi prvimi izvajanjmi sicer niso navdušili, toda na proslavah v kolektivu in tudi zunaj njega so postali nepogrešljivi. V času več kot enoletnega dela, pa so toliko vadili in se izpilili, da so se kot prvi ansambel iz krajine ob Muri prijavi za udeležbo na 12. festivalu narodno-zabavne glasbe v Ptuj. Na bronasto plaketo, ki so jo prejeli ob tej priloiki, so sila ponosni in jim je spodbuda za nadaljnje delo. Brigita Bavčar

kulturni koledar

ČETRTEK, 24. SEPTEMBRA

MURSKA SOBOTA — Ob 19. uri gostuje v novi galeriji pri kulturnem centru moški pevski zbor in folklorna skupina kulturno-umetniškega društva Karol Pahor iz Pirana.

PONEDELJEK, 28. SEPTEMBRA

MURSKA SOBOTA — V študijskem oddelku pokrajinske knjižnice bodo dopoldne odprli razstavo ob 150-letnici Frana Levstika.

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji pri kulturnem centru razstavlja akademski slikar Tomaž Gorjup iz Ljubljane. Umetnik se predstavlja z izborom osemindesetih del, motiv katerih je — čevlji. Velika platna 150 x 140 centimetrov pozivljajo prostorno galerijo, v kateri je pričujoča razstava ena najbolj svojstvenih in zanimivih.

LJUTOMER — V galeriji Antetja Trstenjaka je razstavljena Borbeni pot pete prekomorske brigade, ki jo posreduje oddelk NOB mariborskega muzeja, v muzeju pa je še vedno na ogled zbirka Taborska gibanja na Slovenskem, imenovana po revolucionarju Edvardu Kardelju.

RADENCI — V Razstavnem salonu hotela Radin so razstavljena dela akademskih slikarja Dušana Lipovca iz Kamnika. Predstavlja se s 23 deli, med katerimi prevladujejo pasteli in akvareli, nekaj pa je tudi olj.

knjige

Uspešnice tega tedna v prodajalni Dobra knjiga v Murski Soboti so: Josip Vidmar — OBRAZI (Državna založba), VINSKI TABERNAKELJ avtorja Dionizija Amfora (založba Obzorja Maribor) in Frana Levstika MARTIN KRPAN Z VRHA (izdala Mladinska knjiga iz Ljubljane).

Kinematografi

KINO PARK v Murski Soboti predvaja v četrtek in petek, 24. in 25. septembra ob 16. uri ameriško risanko FANTAZIJA. Ta imenitna animacija Disneyevih figur na klasično glasbo je v pričujoči verziji obnovljena v stereofonski tehniki, v filmu pa nastopajo najbolj duhoviti in simpatični junaki ameriškega mojstra risank: Mickeya na primer v Norčavi simfoniji ali pa Carovniškem vajencu.

ADRIJANCI

so nekaj drugega kot

ODRANCI

Večkrat sem že slišal, da ljudje zamenjujejo ime teh dveh krajev. Tako se mi je tudi primerilo, ko sem se peljal z avtobusom in prosil vozovnico za Odrance, da mi je sprevodnik odgovoril: »V Adrijujancih pa ne stojimo.« Komaj sem mu dopovedal, da sem namenjen v Odrance, in ne v Adrijujance. On je pač mislil, da je to eno in isto; toda kraja se med seboj dokaj razlikujeta. Odranci so strnjena ravninska vas in se uvrščajo med največje vasi v Sloveniji, Adrijujanci pa se nahajajo na Goriškem, nedaleč od Gornjih Petrovcé oziroma Salovec, in štejejo le nekaj čez 60 hiš. Kaj drugega tam pravzaprav skoraj ni. Tudi zgodi se tamkaj malokdaj kaj posebnega.

LIDIJA FILO iz Adrijujanec se najrajši spominja na tiste čase, ko je pri njih delovala družstvo kmečkih fantov in deklet. Ona je bila podpredsednica društva in nastopala je v številnih igrah, ki so jih naštudirali. (Foto: J. G.)

PRIJETNI SPOMINI

„Veste, nekoč je bilo pri nas bolj živahno,“ mi je začela pripovedovati Lidija Filo. „Imeli smo društvo kmečkih fantov in deklet, ki smo ga ustanovili leta 1939, po osvoboditvi pa je več let aktivno delovala dramska skupina. Koliko iger smo samo naštudirali! Radi smo peli, plesali... Hodili smo na tekmovalne kosce in žanjice, imeli smo vaško knjižnico... Takrat je bilo pri nas zares razgibano življenje.“

To so kajpak prijetni spomini. Starejši jih radi obujajo, mladi pa jim z zanimanjem prisluhnejo. Ob 20. obletnici ustanovitve društva kmečkih fantov in deklet v Adrijujancih so na tamkajšnjem poslopiju bivše osnovne šole odkrili tudi spominsko ploščo, za katero skrbijo šolarji.

ADRIJANSKI PROBLEMI

No, in kako je pravzaprav danes v Adrijujancih? Tako rekoč vsi imajo kmetije, čeprav se nekateri ukvarjajo tudi s čim drugim, oziroma so kje zaposleni.

Med drugim sem se pogovarjal z

Gornji del Adrijujanec, kjer večina vztraja, da je treba istočasno kot glavno cesto asfaltirati tudi njihovo ulico. Toliko denarja pa zaenkrat niso sposobni zagotoviti. (Foto: J. G.)

Vladom Časarjem, ki poleg dela na poljih opravlja še obrt. Ima opremljeno delavnico, v kateri lahko popravi domala vse kmetijske priključke, izdeluje pa tudi kmečke voze.

„Dela bi bilo toliko, da bi lahko še dva tri zaposlil,“ toda kdo bi potem namesto mene opravljal težja fizična dela na kmetiji. Tako imam le pavšalno obrt.“

Predsednik vaškega odbora Ludvik Županek pa me je seznanil z nekaterimi problemi in načrti pri razvoju vasi.

„Naša vas je bolj zaostala. Pestijo nas slabe ceste, ne moremo priti do telefona in še z drugimi problemi se ukvarjamo,“ je najprej dejal. Sicer mi je največ pripovedoval o tem, kako bi radi imeli asfalt po vasi, toda ne morejo se zediniti okrog tega. Skozi kraj pelje občinska cesta, ki povezuje Adrijujance z Gornjimi Petrovci oziroma Salovci. Tisti, ki imajo domačije ob njej, si kajpak prizadevajo, da bi asfaltirali to cesto, kajti po njej vozijo avtobusi in se odvija javni promet. Lani so tukaj začeli tudi zbirati denar za asfalt.

Toda v gornjem delu vasi, skozi katerega vodi le vaška pot, niso hoteli prispevati, razen če bi tudi tam potegnili asfalt. Toda to bi bila prevelika finančna obremenitev. Toliko denarja prav gotovo ne bi zmogli zagotoviti. In tako je vse skupaj zastalo. Škoda, kajti če bi se sporazumeli in bi se postopoma lotili del, bi prej prišli do asfalta. Najbrž je bolj nujno modernizirati glavno cesto, ker to tudi vsi rabijo, kasneje pa bi prišli na vrsto ostale vaške poti. Tako pač delajo tudi marsikje drugod.

Še na dva problema so me opozorili v Adrijujancih. Namreč šolarji se ne morejo voziti v šolo z avtobusom, ker le-ta pelje prezgodaj oziroma prepozno glede na začetek pouka. Drugo nevoljo pa jim povzroča „mlečar“, ki se pripelje po mleko v Adrijujance že ob 5.30 uri, tako da morajo ljudje prezgodaj vstajati, če hočejo pravočasno pomolsti in odnesti mleko v zbiralnico. Ne bi se sicer pritoževali, če bi bili en mesec na vrsti prvi oni, potem pa spet kje v drugi vasi. Najbrž bi tako bilo tudi prav.

JOŽE GRAJ

V ŠTAJNGROVI »SKUP DRŽIJO«

Ko bodo pripeljali traktorji...

OKROG 200 VAŠČANOV SI JE UREDILO CESTE, POSODOBILO ELEKTRIČNO OMREŽJE IN TAKO POLEPSALO ŽIVLJENJE. ZGARANE ROKE IN VESELE SREDI GRICEV

Lepa, sodobna asfaltirana pot je prijala meni in mojemu jeklenemu prijatelju, ko sem odštevati poslednje metre proti vasi Štajngrova v krajevni skupnosti Benedikt. Zvedel sem, da nekje v tej vasi najdem človeka, ki je »glavni« v kraju ali, kot danes porečemo, predsednik vaškega odbora. Pa še zato me je mikalo srečanje z njim, ker so mi v dolini povedali, da sva si po nečem hudičevo podobna.

Res sem ga našel. Pa nisva razglabljala o tem, kako da sta najina priimka enaka, pač pa se raje lotila resnejših vprašanj.

V sorodu si, razen po priimku, nisva, sva ugotovila, nato pa raje za začetek kramljanja pod veliko hruško ob stari hiši »preštela« hiše in ljudi v vasi. No, nisva jih preštela od prve do zadnje, pač pa je sogovornik Franc Kurbus ta podatek izrešal kar iz rokava.

»36 hiš imamo in 200 prebivalcev živi njih. Največ se ukvarjamo s kmetijstvom, zlasti starejši, mlajši pa so se zaposlili v mestih.

Skoraj ni domačije s katere ne bi bil kdo zaposlen.«

Malo mehanizacije

Vas je raztegnjena ob cesti, ki so si jo sami uredili in naseljena po griču, ki jih v Slovenskih goricah nikjer ne manjka.

»Zato so tudi tukaj nekoli-ko težji pogoji za kmetovanje.

Franc Kurbus

navadili smo se na takšno življenje. Tudi tako gre, le volja je potrebna!«

Verjel sem mu. Kajti Franc je že nekaj let sam na domačiji. Odkar mu je umrla žena, je gospodinja, oče in mama hkrati, pomoč za bolnega očeta in seveda kmet. Kmet s srcem.

»V družini, iz katere izhajam, smo bili štirje sinovi in tri hčere. Razen mene so vsi v dobrih službah, le jaz sem ostal na zemlji. Kmet sem. Toda to delo me veseli, živim z zemljo, z vinogradi in polji, med katerimi

vsak dan delam. Dokler bom mogel, bom ostal v tej »službi«.

Takšna pripoved stopi človeku k srcu, toda Franc je že zdavnaj odmisli težke trenutke, žulje in slovenskogoriško ilovico. Kot trta se je zaril vanjo in postal še bolj trdoživ. In vendar ob delu in skrbih še najde čas za aktivnosti v svoji vasi, v krajevni skupnosti.

»Krajani zelo skup držijo«

»Res je. Že od nekdaj smo bili enotni in skup držali. Pred desetimi leti smo se odločili in izglasovali 5-odstotni samoprivek od katastrskega dohodka. Zbrali smo denar in prispevali še nove drogeve ter svoje delo in obnovili električno omrežje. Gramozirali smo ceste in videli, da denarja ne bo dovolj. Spet je vsaka domačija prispevala dodatnih 100 tisočakov (starih seveda — op. p.). Tudi pri elektriki smo sami prispevali denar. Danes imamo dobro elektriko in ni nam žal dela, truda in sredstev.«

Zanimiva je njegova pripoved. Zanimiv je njegov obraz in celo klobuk, ki ga nosi na glavi. Še posebej zanimive pa so njegove roke. Te so izdelane, toda žive! In takšne imajo skorajda vsi sovaščani.

Lepa in sodobna cesta

Najbolj veseli pa so seveda bili letos, ko so v vas končno dobili tudi asfalt. Z vaščani so sednjih Svetih treh kraljev so se dogovorili in to tudi uresničili. Seveda brez pomoči krajevske skupnosti in občine ne bi šlo, pa

tudi brez lastnega dela ne. Tudi tokrat jim je že skoraj na koncu zmanjkalo denarja. Spet so se spomnili na lastno slogo in moč. 37 domačij ob cesti je prispevalo po 4500 dinarjev in dokončalo pomembno delo. Asfalt imajo danes tako daleč, kakor so si ga želeli...

FRANC KURBUS O SEBI:

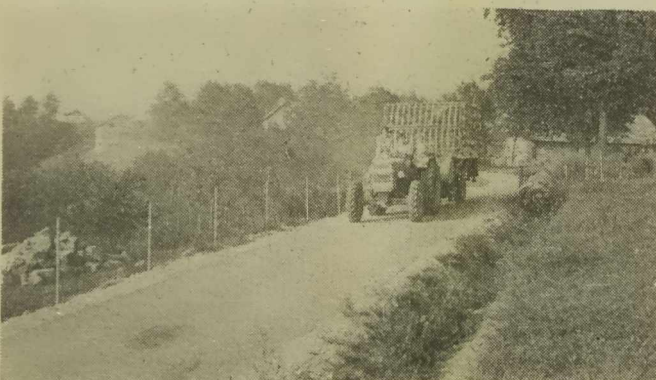
»Okrog 5 hektarov zemlje imam, v hlevu 3 krave in svinje. Tudi kokoši se sprehajajo po dvorišču. Oče mi je obležal v postelji, žena me je za vedno zapustila pred leti. Prva hči se je poročila in odšla z doma, druga je medicinska sestra in se želi naprejši šolati, ena obiskuje ekonomsko šolo, sin pa hodi v šesti razred osnovne šole. Še vedno ne vem, kaj bo z mojo kmetijo... Sam delam, kolikor morem. Otroci mi pomagajo, če so doma. Toda včasih gre bolj »rodo« in že razmišljam, da bi en vinograd prodal. Enega pa bom še obdržal. Navadil sem se nanj in ga vzljubil, kot vso zemljo, ki jo obdelujem.

Lepa jesen bo, te pa se kmetije zelo veselimo...»

Ko sem odhajal in se še enkrat ozrl nazaj, po poti, ki tudi v Štajngrovo — morda? — le prinaša sodobnost, sem šele povsem razumel zgarane roke in vendar vedre obraze sredi tamkajšnjih vinogradov, sadovnjakov in polj.

Še bodo po lepi cesti pripeljali traktorji...

Tekst in foto: JANEZ KURBUS

V vasi so šele lani »dobilili« prvi traktor.

Ko bo traktorjev več, takšnih slamnjač ne bo...

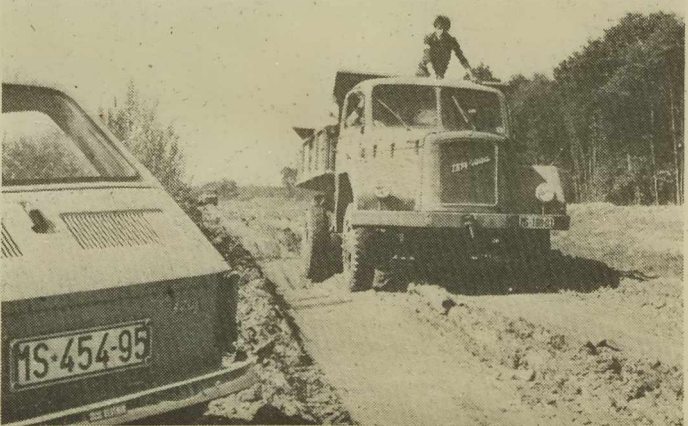
PO DOLINI LEDAVSKI

SLOVO S CILJA

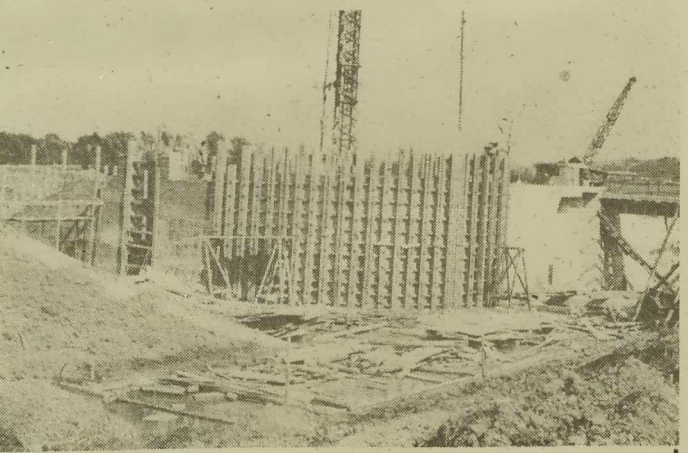
Še zadnjič smo jo mahnili po dolini potoka Ledava in odkrito povedano, s kolegom fotografom sva se morala pošteno namučiti, da sva zadano nalogo opravila. Poglejte samo slike z zadrževalnika v Radmožancih, predvsem pa stanja, v kakršnem je dovozna cesta. To je bilo premetavanje, pridušanja, porivanja, da se nama je kar milo storilo, kako zelo je trpel »poljski fičo«. Dobra dva kilometra pred zadrževalnikom — o njem smo v prejšnjem nadaljevanju obširneje pisali — je dokončno omagal. Pa se zato nisva predala. Izvolite se prepričati.

Marljivo so grabljali in sejali travo delavci območne vodne skupnosti Mura po nasipu Ledave. Seveda takrat, ko je nanje pomeril fotoobjektiv. Sicer pa so naju nekam čudno ogledovali, rekoč: »Kam pa vidva? Saj bosta nasedla.« Midva pa korajžno nazaj: »Če ne bo šlo po kotalih, ga bova pa nesla.«

Saj ne, da bi se nama izneveril, le lendavske kotanje so bile zanj pretrd oreh. Postavila sva ga na stran in se malone zaklela, da, čeprav peš, prideva do zadrževalnika. A prevoz je že prihajal. Par desetonska, hrumeča mrcina se je ustavila in zagorel fant nama je izza volana pomahal, naj prisedeva.

Če bi rad tak posnetek, se moraš zanj skoraj nagarati. Tu je namreč — kot so nama povedali na gradbišču — osrčje zadrževalnika v Radmožancih pri Lendavi. Prihodnje leto bo — če jim bo sreča mila — že deloval. O njegovih prednostih pa ste že tako ali tako seznanjeni.

Kot sva prišla na gradbišče, sva z njega tudi odšla. Namreč del najbolj kritične poti s tovornjakom, del pa z blatnim in »ošpricanim« štirikolesnikom 125 P. Enkrat se je sicer še trmasto zaril v blato, a kaj bi to. Tudi za nekam kisle grimase lastnika ni bilo časa, da bi se zmenil. Podvzela sva se skozi Lendavo, do Benice in Mure in le za las zgrešila izliv Ledave v Krko in Krke v Muro. Dokaz za to ostaja v našem fotoarhivu. Pa srečno!

BRANKO ŽUNEC
Foto: Milan Skledar

SELO — FOKOVCI

Gradijo slačilnice

Nogometni klub 11 plavih Selo-Fokovci je v tem času sredi gradnje slačilnic, za katere bodo odšteli 50 tisoč dinarjev. Seveda k temu znesku niso prišli prostovoljnega dela. Stavba bo v surovem stanju zgrajena še to jesen, vse ostalo pa bodo nadaljevali spomladi. Veseli so, da jim

pomagajo tudi starejši, ki so ponosni, da njihovo moštvo tekmuje v tretji občinski nogometni ligi, pa tudi krajevna skupnost je primaknila nekaj denarja.

Ob gradnji slačilnic bodo uredili tudi ograjo in okolico. J. S.

RAZPISUJE dela in naloge

tehničnega vodjo

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da ima visokošolsko izobrazbo biotehniške fakultete in nad 5 let prakse. Prednost imajo kandidati s prakso v mlekarstvu.
 2. Da je družbenopolitično razgledan in moralno-politično neoporečen in da ima organizacijske sposobnosti.
 3. Navedena dela in naloge razpisujemo za štiri leta.
- Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljejo na naslov:
ABC POMURKA — TOVARNA MLEČNEGA PRAHU p. o. Murska Sobota, Lole Ribarja 6 v roku 15 dni po objavi razpisa. Izbira kandidata bo opravljena v 15 dneh po preteku razpisnega roka. Kandidati bodo o razpisu pisмено obveščeni.

Usposabljanje

Občinska konferenca Zveze rezervnih vojaških starešin posveča čedalje več pozornosti izobraževanju in usposabljanju svojih članov. Tako poleg strokovnega organizira tudi praktično usposabljanje, predvsem spoznavanje pehotnega orožja, in streljanje. Na strelišču v Čentibi je pred nedavnim svojo sposobnost pokazalo kakih 400 članov te organizacije, ki ima v sistemu krepitve splošne ljudske obrambe in družbene samozastite pomembno mesto. Odkar so v lendavski občini formirali več krajevnih organizacij, je delovanje boljše, saj se rezervni vojaške starešine tesneje vključujejo v obrambne priprave, ki jih opravljajo v krajevnih skupnostih, njihovo strokovno znanje pa je zelo pomembno, to se je med drugim pokazalo ob koncu letošnje akcije Nič nas ne sme presenetiti. Občinska konferenca meni, da bo z načrtnim usposabljanjem svojih članov še bolj pomagala h kakovostnemu dvigu obrambnih priprav v občini.

Jani D.

KRIŽEMKRAŽEM po naših solah

UREJA JOŽE GRAJ

NA POTI V ŠOLO

Sedim v avtobusu in strmim skozi okno. Opazujem ljudi na ulici, ki tekaajo sem in tja. Zazrem se v nebo, ki postaja vedno bolj temno. Sonce zakrijejo temni oblaki in kmalu zatem začnejo padati debele kaplje dežja. Ljudje se prerivajo in tekajo sem-ter-tja, saj bi bil vsak rad čimprej na cilju. Dežne kaplje naznanjajo, da se letošnje poletje bliža h koncu. Tako mineva dan za dnem, leto za letom. Premišljuje in ugotavljam, da s temi dnevi mineva tudi moje otroštvo. Kasneje bodo prišle težave in skrbi, prišla bodo zrela leta. Ob tej misli me kar stresa po telesu.

Zopet pogledam skozi okno. Zunaj je oblačno, piha mrzel veter in meje krošnje dreves.

Ptiček, ki mu je dež zmočil krila, sedi na veji in čaka, da bo nehalo deževati. Nevihta se res počasi bliža h koncu. Kmalu se pripeljem na avtobusno postajo. Ko stopim iz avtobusa, se ozrem okoli. Povsod je tako temno kot v mojem srcu.

Zakaj? Mar ni že to sreča, da živim, da imam dobre starše, da delam, kar hočem. Zakaj bi potem že mislila na težave in skrbi. Končno pokuka sončni žarek iz za temnih oblakov, žarek, ki dela moje življenje svetlo. Svetla točka, ki mi vpliva upanje in pogum. Saj je še pred mano bodočnost, pomislim in se veselo napotim proti šoli.

Marija Prelog, 8. c
OŠ Ivan Cankar
Ljutomer

SREČANJE S PTIČKO

Otroci se velikokrat srečamo s pticami, katere z radovednostjo in velikim veseljem opazujemo. Tako sem tudi jaz nekega dne opazil, da okrog podpornih stebrov naše domačije leta neka lepa ptička.

Po prsih in po repu je bila rjastordeča, po perutnicah, trebuhu in glavi temno-rjava, skoraj črna in tudi kljun je imela črn. Oče mi je povedal, da je to pogorelek, najbližji sorodnik taščice.

Minilo je nekaj dni, ko sem opazil, kako je v kljunu prinesla slamicco. Vedel sem, da bo pletla gnezdo in bil sem zelo vesel. Sedla je na zadnji stebel, ki se ji je zdel najbolj varen, saj je bil na severni strani zavarovan s steno iz steklenih kock. Tam je slamicco spustila na tla, jo na sredi prečipnila in jo upognila. Potem je enako storila še z drugo, tretjo, četrto... in kmalu je bilo lepo okroglo gnezdece spleteno. Domek si je skrbno obložila z mehkim puhom. Ko je bilo gnezdo končano, je šla iskat samčka.

Cez nekaj ur sta se oba vrnila. Začel se je živahen poročni ples, po katerem je samček med glasnim žvižganjem odletel, a se je kmalu vrnil z velikim črvom v kljunu. Prijateljsko sta si razdelila slasten grizljaj.

Neko popoldne sem opazil, kako se je samica pričela v gnezdu čudno šopiriti in se napihovati. Tisti čas je že valila. Po dveh tednih smo vsi presenečeno opazovali, kako čez rob gnezda kukajo rumei kljunčki. Družinica pogorelčkov se je povečala za pet članov. Ko je samček zagledal svoje mladiče, je od veselja začel s kljunom čistiti samičkino perje.

Sedaj je bilo treba mladiče krmiti. Od ranega jutra do prve teme sta stara dva letala za mrčesom in črvi ter pitala mlade. Mladički so ob taki skrbi kmalu dorasli. Ko so že letali, so si sami iskali hrano, kar jih je mama pogorelčica skrbno učila. Pod

večer, ko so se vsi vrnili v gnezdo, je bilo le-to že zdavnaj pretesno, zato si je samička „postala“ kar na sosednjem stebri. Ne dolgo za tem so se mladiči ločili od staršev in začeli svoje življenje. Posamič so se še dolgo vračali gledat svoj dom.

Stari parček pogorelčkov pa je tisti čas spet pričakoval naraščaj.

Gnezdece je bilo spet polno jajčk.

Vse je spet mirno teklo, ko sem nekega dne našel pri ograji našo pogorelčico mrtvo. Bila je ustreljena z rračno puško. Postalo mi je tako težko, da bi se najrajši zjokal.

Vsem domačim je bilo enako težko. Mama je celo jokala. V želji, da bi se iz jajčk izvalili mladiči, sem jih vzel iz gnezda in jih grel na radiatorju. Vse je bilo zaman. Pogorelčkov ni bilo več pri naši hiši. Vsa moja sreča, ko sem opazoval te ptičke, se je spremenila v žalost.

Matjažek HORVAT, 6. raz.
OŠ 17. oktober Beltinci

ZOPET V ŠOLI

Spet so se odprla šolska vrata in pričel se je pouk. Prvi dan smo se zbrali pred šolo. Razdelili smo se po razredih. Vsak razred je dobil svojega učitelja. Tovariši in tovarišice so nas seznanili, kaj vse rabimo. Nas poučuje tovariš Marič, ki je včasih hud, včasih pa dober.

Erika Peterka, 4. a
OŠ Apače

REK Elektrofilterski elementi

p. o., Družmirje, p. Šoštanj

NOV EFE IZOLATIVNI ELEMENT

Smo pred pričetkom proizvodnje

NOVEGA EFE IZOLATIVNEGA ELEMENTA

Predstavili ga bomo na jugoslovanskem sejmu gradbeništva z mednarodno udeležbo v Gornji Radgoni od 28. septembra do 10. oktobra 1981.

NOV EFE IZOLATIVNI ELEMENT, velikosti 60x30x20 cm, zagotavlja izjemno toplotno izolativnost, omogoča hitro gradnjo ter zmanjša porabo malte!

Ljubečna

INDUSTRIJA KERAMIČNIH KISLINOODPORNIH IN OPEČNIH IZDELKOV n. sol. o. LJUBEČNA 36 CELJE

TEL. ŠKOFJA VAS 22-601, 25-800, TELEX: 33683 YU IKOLCE, TELEGRAM: LJUBEČNA 63001 CELJE, PP. 13, ŽIRO RAČUN SDK CELJE 50700-601-10201

IZOTAL — novi izdelek „LJUBEČNE“

Pri novogradnjah in adaptacijah še vedno premalo mislimo na izdelke za toplotno izolacijo tal. Nič bolj skrbni nismo pri izbiri materialov za zvočno izolacijo. Prav vedno večja skrb za boljšo toplotno in zvočno izolacijo ob vedno večjem pomanjkanju energetskega virov, je usmerila strokovnjake v znani delovni organizaciji »LJUBEČNA« Celje v iskanju materialov, ki bi lahko zadovoljili te potrebe pri novih gradnjah, kakor tudi pri adaptacijah.

Več let trdega dela, raziskav in primerjanj je bilo potrebnih preden so se na tržišču pojavile prve vreče novega materiala IZOTAL. Že prve količine so naletele na veliko zanimanje, skoraj nikjer pa v Sloveniji ni večje trgovine z gradbenim materialom, ki na svojem skladišču ne bi imela vsaj manjše količine IZOTALA.

Kaj je IZOTAL?

IZOTAL je nov toplotno zvočni izolacijski material industrije keramičnih, kislinoodpornih in opečnih izdelkov, namenjen je izdelovanju izolacijskih tlakov v prostorih brez atmosferskih vplivov. Je mešanica materialov, ki skupaj s cementom v razmerju 1 : 6 dajo maso, ki jo lahko polagamo zelo enostavno kot poravnan beton. Če položeni IZOTAL dobro zgladimo ni potrebno pred polaganjem talne obloge tal poravnati z izravnalnimi masami. IZOTAL ima takšne trdnostne in kemijske značilnosti, da se nanj lahko lepijo ali drugače polagajo vse vrste talnih oblog.

Tehnične karakteristike IZOTALA iz Poročila Zavoda za raziskave materiala in konstrukcij iz Ljubljane

Toplotna prevodnost plošče	= 0,39 W/mk
Srednja temperaturna meritev	19°C
Prostorninska masa	1280 kp/m ³
upogibna trdnost — povprečna	1,3 mm ²
tlačna trdnost — povprečna	4,6 N/mm ²

Kje ga uporabljamo?

IZOTAL lahko vgrajujemo povsod kjer želimo doseči boljšo toplotno in zvočno izolacijo. Vendar moramo paziti, da ga ne polagamo v prostore kjer je močan vpliv zunanje atmosfere.

Ce želimo IZOTAL vgraditi v kletne prostore ali v prostore kjer lahko pričakujemo prisotnost talne vlage, moramo plast IZOTALA pred tem dobro zaščititi s hidroizolacijskimi materiali. To je potrebno zato, ker le suh pod zagotavlja dobro toplotno izolacijo.

Kako IZOTAL pripravimo za vgradnjo?

Pripravimo ga tako, da IZOTAL najprej dobro premešamo s cementom, ki mora biti deklarirane kvalitete PC 15 p 450. Razmerje med IZOTALOM in cementom je 6 : 1. Tako pripravljeni masi dodamo še vodo v količini, ki je potrebna za pravo plastičnost mase.

IZOTAL moramo položiti vsaj v debelini 4 cm. Če ga polagamo v takšni debelini, rabimo za m² 51 kilogramov IZOTALA. V primeru, da želimo 5 centimetrski sloj te termično-zvočne izolacije, ga potrebujemo 68 kg za m².

Kje lahko kupimo IZOTAL?

IZOTAL dobavlja »LJUBEČNA« Celje vsem večjim trgovinam z gradbenim materialom po Jugoslaviji.

Kupci pa ga lahko kupijo, oziroma naročijo tudi v sami delovni organizaciji ali na naslov:

Industrija keramičnih, kislinoodpornih in opečnih izdelkov »LJUBEČNA« Celje, Ljubečna 36, 63001 Celje, p. p. 13.

Podrobnejše informacije pa lahko kupci dobijo po telefonu (063) 25-800 v komercialni te delovne organizacije.

RAZMIŠLJANJE O POKLICU

Pred nami je pomembna odločitev, ki bo krojila naše nadaljnje življenje. Vem, da se ni lahko odločiti, tudi sam še vedno razmišljam o tem.

Ko sem opazoval delavca, ki je delal eno in isto ure in ure, sem sklenil, da je to preveč enolično. Ko sem opazoval inženirja, ki so risali načrte, sem pomislil, mogoče bom to postal tudi jaz. Ko pa sem nekoč srečal upokojenca, sem pomislil, da bi bilo to še najbolje. To seveda ne mislim čisto zares, kajti izbira poklica je sila resna stvar. Nima več veliko časa, odločiti se bo treba čimprej.

Pred menoj je odgovorna in zahtevna naloga. Od tega, kaj in kako bom izbral, bo odvisno vse moje življenje.

Rudi Ketš, 8. r.
OŠ Kapela

Kam, oblaki, prek' polja, kam?

Le kam, oblaki, prek polja potujete po širni poti. Mogoče tamkaj za vodo svobodo najdete ljubó?

Tako zamišljen premišljuje, če dobro bi bilo, da v daljnje kraje odpotujem, v daljnje kraje za vodo.

A vendar čisto prav ne vem kaj tamkaj našel bi, zato kar rajši tu ostanem, kjer mati mi živi.

Stanko Babič, 8. raz.
OŠ Kapela

Uredništvo VESTNIKA je tudi letos nagradilo štiri mlade dopisnike, ki so se pretekli petek in soboto udeležili 13. srečanja mladih dopisnikov Slovenije v Žalcu. To so bili Simona Kostanjšek z OŠ Videm ob Ščavnici, Marjetica Lopert z OŠ I. M. Sobota, Milena Hozja z OŠ Križevci pri Ljutomeru in Geza Grabar z OŠ Bogojina.

Foto: J. G.

LEDAVA

Aktivnosti za povečanje izvoza

V delovni organizaciji Gorenje-Varstroj se dobro zavedajo, da je potrebno vložiti vse sile za povečanje izvoza. To dokazuje tudi zadnja akcija, ki so jo mladi izvedli v soboto, 12. septembra, v TOZD TVO. Temeljna organizacija Tovarna varilne opreme je s podpisom pogodbe prevzela dodatne obveznosti za povečanje obsega izvoza. Dodatno bodo tako v drugem polletju izdelali še 6.000 varilnih aparatov za izvoz na konvertibilno področje. V zvezi s povečanimi obveznostmi so v tozdu zastavili program akcij, ki jih je potrebno dosledno uresničevati. V zvezi s sprejetimi akcijami je tudi ta, da je del proizvodnje prenešen v TOZD Purlen in TPZD Varis. Omenjena tozda bosta prevzela 15 odstotkov obveznosti tozda TVO. Vse potrebno je že pripravljeno in prve varilne aparate so že izdelali.

V TOZD TVO pa so montirali še dodaten montažni trak. Za delo na traku je potrebnih 25 delavcev, zato bodo začasno delali delavci iz ostalih tozdov in iz DSSS. Da se vsi v Varstroju zavedajo pomena izvoza, dokazuje tudi to, da bodo v TOZD TVO do konca leta delali vse sobote. Solidarnostno bodo tozdu pomagali tudi delavci DSSS, ki bodo ob sobotah delali na montažnem traku ter tako pomagali pri realizaciji načrtanih izvoznih planov. Sedaj se ne sprašujejo več, ali bodo uspeli ali ne, vse akcije so zastavljene tako, da njihova realizacija mora zagotoviti uspeh. Zadostno jamstvo pa so sami delavci Varstroja, ki so že pokazali svojo solidarnost in bodo tudi to akcijo, kot so jih že veliko, uspešno izpeljali do konca.

Na sliki: Mladi so na enodnevni akciji v proizvodnji naredili kar 110 varilnih aparatov.

Jožica Slana

BELTINCI

Obilen pridelek krompirja

Kakšen je bil letošnji pridelek krompirja in kako poteka odkup ter o pripravah na jesensko setev belih žit, sem povprašal vodjo

proizvodnega sektorja Beltinci pri KZ Pannonka M. Sobota ing. Bojneca.

»Na območju proizvodnega sektorja Beltinci, ki je znano po pridelovanju dobrih jedilnih sort krompirja, je letošnji pridelek dober. Ocenjujejo, da bo tržni višek krompirja okrog 500 vagonov, pa tudi cena 5,20 dinarjev za kilogram je primerna.«

Tovariš Bojnec pravi, da glede na letošnje povpraševanje po krompirju ni bojazni, da proizvajalci svojih tržnih viškov ne bi mogli prodati, saj so sklenjene ustrezne pogodbe. Večji del tržnih viškov bo odkupljen ob koncu septembra in v oktobru za ozimnico in uskladiščenje. Doslej so skupaj z ranimi sortami od pridelovalcev že odkupili in prodali nad 100 vagonov krompirja.

Tudi akcija za jesensko setev je v polnem teku in že sklepajo pogodbe s kmetovalci za pridelovanje in prevzem pšenice. Dosedanji podatki kažejo, da bodo letošnje zasejane površine v organizirani proizvodnji s pšenico v primerjavi z lanskimi večje. Tudi pridelovalni pogoji so dobri, saj imajo kmetovalci pogodbeno zagotovljeno dobavo kvalitetnih semen z regresno ceno — ob zamenjavi merkantilne pšenice za semensko v razmerju 1:1 — umetnih gnojil, strokovno službo, zaščitna sredstva in po potrebi tudi mehanizacijo.

A. H.

Mladi v Moravcih so pred kratkim izvedli več delovnih akcij. Tako so med drugim uredili okolico gasilskega doma in zbirali staro železo. Končno so prevzeli tudi skrb za okrasno gredo pri novi avtobusni postaji. Ker sredstev za ureditev grede, ki jih je obljubila turistična zveza Moravci, ni bilo od nikoder, so se dela lotili sami. Zalotili smo jih pri delu...

Drago Kovač

JANŽEV VRH

Dosledno uresničujejo naloge

V začetku septembra so mladi v OO ZSMS Janžev vrh na volilno-programski konferenci ocenili minulo aktivnost in sprejeli naloge za naslednje obdobje.

Poudariti velja, da je mladinska organizacija na Janževem vrhu že lep čas ena najprizadevnejših v gornjeradgonski občini, zato je letos prejela tudi priznanje RK ZSMS za najboljšo OO ZSMS v KS. Mladi so angažirani na področju mladinskega prostovoljnega dela, športa in rekreacije, kulture, posebno pozornost pa posvečajo SLO in DS, informativni dejavnosti ter idejnopolitičnemu delu. Po posameznih interesnih področjih izvajajo naloge na osnovi zastavljenega programa dela, ki ga vsak mesec usklajujejo. Do konca leta nameravajo izvesti več internih oblik izobraževanja, organizirati akcije s področja SLO, med njimi tudi obrambni dan, lotili pa se bodo tako kot lani tudi spravila pridelkov.

Do konca septembra nameravajo tudi na skupinski izlet v Julijce, saj je precej mladih vključeno v planinsko organizacijo.

—saša—

Marksistični krožek

Ob začetku novega šolskega leta so se na kmetijskem šolskem centru v Rakičanu ponovno zbrali člani marksističnega krožka, izvolili novo predsedstvo in si začrtali plan dela za nastopajočo šolsko leto. Krožek šteje blizu 30 članov, za predsednika smo izvolili Martina Gyereka, mentorica pa je profesorica Jasenka Kurnjek. Krožek uspešno deluje že tretje leto in je med najaktivnejšimi na šoli, želimo pa si več sodelovanja s centrom marksističnih krožkov Murska Sobota.

Naš osnovni namen je poglobiti teoretično znanje ter se seznaniti z aktualnimi družbenopolitičnimi dogajanjem pri nas in v svetu, zato je usposabljanje in izobraževanje v marksističnem krožku še kako pomembno.

Branko Krajnc

PETANJCI

Vaške igre

Druge igre KS Tišina so v nedeljo pripravili lankoletni zmagovalci — Petanjčani. Sodelovali so tekmovalci iz osmih vasi. Pri vodenju žoge so zmagali domačini, pri metanju kamna Murski Črnci, pri teku v vrečah Rankovci, v pikadu Petanjci, v streljanju z zračno puško Murski Črnci, v igri presenečenj Rankovci, pri žaganju drv so bili najuspešnejši Borejci, pri vlečenju vrvi pa Petanjci. Pri sestavljanju kmečkoga voza pa so se najbolje odrezali tekmovalci iz Borejca. Tretje vaške igre tišinske krajevne skupnosti bodo drugo leto v Rankovcih.

Slika na desni strani: prizor z vaških iger v Petanjcih. Foto: Frku

Keramika in slike

Predmetni učitelj za likovno vzgojo na osnovni šoli Drago Lugač v Lendavi Jože Toth se je usposabljal tudi na šoli za oblikovanje v Ljubljani. Izdeluje predvsem keramične izdelke, in to že več kot pet let. Pred leti pa je s čopčkom slikal predvsem akvarele in olja. Na platnih realistično prikazuje naravo, cvetje itd.; v keramiki pa so predvsem motivi iz narave. Keramične umetnine začne izdelovati na lončarskem kolesu doma, dokončuje pa jih v keramični industriji Liboje. Skoraj ves prosti čas posveti svojemu hobiju.

Naslikal je že petdeset slik, iz gline pa je naredil šestdeset izdelkov. Razstavljal je v Stekleni dvorani v Radencih, na osnovni šoli Drago Lugač v Lendavi, v Križevcih pri Ljutomeru ter v lendavski Elmi.

Jože Žerdin

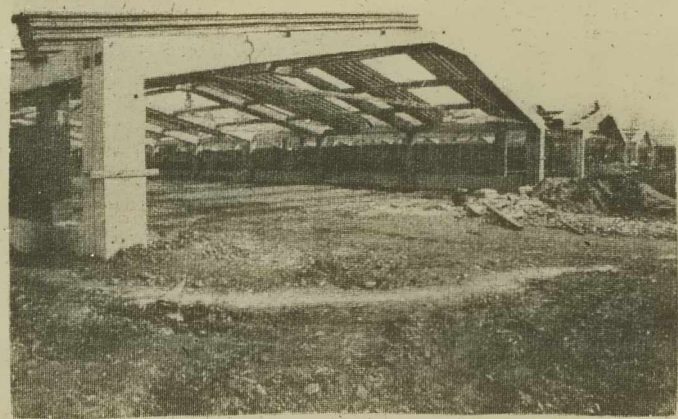
sgp konstruktor
maribor n. sol. o.
tozd gradbeništvo pomurje
murska sobota n. sol. o.

pomurski proizvodni program farm

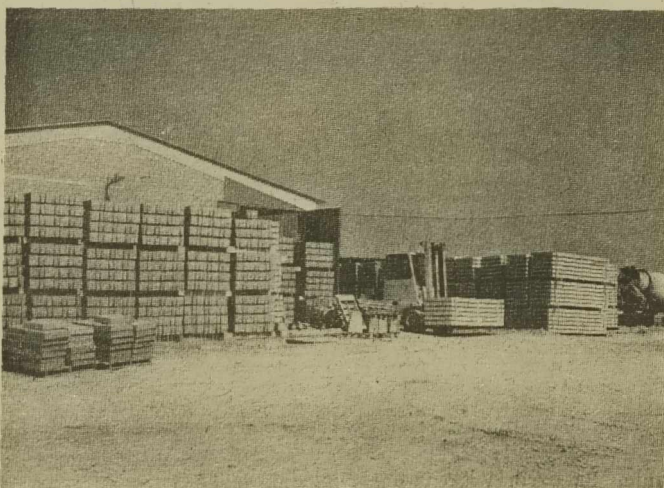
V naši organizaciji združenega dela smo razvili AB montažno konstrukcijo »Program F«, ki je primerna za izgradnjo vseh vrst objektov za proizvodnjo mesa: goveji, svinjski, perutninski hlevi itd. Tipске mere po širini so: 12,35, 14,35, 16,35, 18,35, vzdolžni korak znaša 6 m in je lahko mnogokratnik tega števila. Konstrukcija spada v montažnem smislu med

montažne konstrukcije lahke montaže, saj lahko cca 1000 m zmontiramo v roku 5 dni.

Posebnost našega programa so še armirane betonske rešetke za govedo in svinje.

S tem programom gradnje je tako tudi naša organizacija prispevala svoj delež k racionalni izgradnji v kmetijstvu.

SPEEDWAY — FINALE SVETOVNEGA PRVENSTVA NA DOLGI STEZI

Britanec premagal Nemce

— KEKEC TRI, KOCUVAN ENO TOČKO — ZOPET ODLIČNA ORGANIZACIJA

V nedeljo je bil v Gornji Radgoni veliki športni praznik — finale svetovnega prvenstva v speedwayu na dolgi peščeni stezi. Na odlično pripravljeni stezi je 18 najboljših na svetu merilo moči za enajsti naslov svetovnega prvaka. Kljub veliki številni premoči tekmovalcev iz ZR Nemčije, bilo jih je kar polovica, je slavil Britanec, 22-letni Michael Lee, kar je prijetno presenečenje. Tako je lansnemu naslovu svetovnega prvaka na kratki stezi dodal še naslov svetovnega prvaka na dolgi stezi. Najbolj so bili razočarani številni gledalci iz ZR Nemčije, saj je njihov predstavnik Betzl zasedel šele drugo mesto, čeprav je v finalno dirko šel s točko prednosti. Eden glavnih favoritov Müller pa je bil šele peti. Najbolj nesrečen je bil Ivan Mauger — legenda speedwaya, dvanaajstkratni svetovni prvak, ki je v sedmi vožnji padel, si poškodoval

gleženj na desni nogi in so ga prepeljali v soboško bolnišnico, kjer pa ni ostal dolgo, temveč je odpotoval na operacijo v Anglijo. Kljub napovedim rekord 124,7 km na uro, ki ga ima Wiesböck iz ZR Nemčije iz leta 1977, ni bil porušen. Najhitrejši krog pa je dosegel Betzl 123,15 km na uro. Domača tekmovalca Štefan Kecec in Vlado Kocuvan sta se sicer poztvovalno borila, vendar kaj več nista mogla doseči. Kecec je s 3 točkami pristal na 15. Kocuvan pa si z eno točko deli 16. do 18. mesto.

Nedeljski finale svetovnega prvenstva v speedwayu na dolgi stezi v Gornji Radgoni, ki si ga je ogledalo okrog 20.000 gledalcev, med njimi polovica iz tujine, je uspel. Prizadevni športni delavci radgonskega avtomoto društva so se zopet izkazali z odlično organizacijo in tako ponovno opozorili na kandidaturu za to največjo motociklistično prireditve na svetu. Na seji častnega odbora prireditve pa so radgonsko AMD ter posameznike Draga Mastinška, Ota Škofiča in Rada

Kranjca predlagali za dobitnike občinskega priznanja. Pred otvoritvijo finala je udeležence pozdravil predsednik društva Drago Mastinšek, tekmovalce pa je odprl predsednik skupščine zbora združenega dela SR Slovenije Emil Tomažič. V kulturnem programu pa so sodelovali učenci iz osnovne šole, godba na pihala ter folklorne skupine. Ob tej priložnosti pa so na prostoru pomurskega sejma tudi pripravili razstavo športnih značk (Ignac Andolšek iz Kočevja) ter pisemske ovitke z žigom finala.

Rezultati: 1. Lee (VB) 23, 2. Betzl (ZRN) 20, 3. Michanek (Šv) 19, 4. Gilgenreiner (ZRN) 19, 5. Müller (ZRN) 16, 6. Phill Collins (VB) 14, 7. Aigner (ZRN) 13, 8. Pingel (ZRN) 12, 9. Peter Collins (VB) 10, 10.—11. Stancel (ČSSR) in Mauger (NZ) po 6, 12. Hack (ZRN) 5, 13. Majer (ZRN) 4, 14. Kudrna (ČSSR) 4, 15. Kecec (Jugoslavija) 3, 16.—18. Kocuvan (Ju), Wiesböck (ZRN) in Duden (ZRN) po 1 točko. Feri Maučec

KAJAKAŠTVO

SOLIDNE UVRSTITVE

Kajakaši brodarskega društva Mura iz Kroga so se minulo nedeljo udeležili medklubskega tekmovanja v slalomu, ki je bilo na reki Savi pri Hrastniku, in dosegli nekaj solidnih uvrstitev. Na tekmovanju je nastopilo 10 klubov iz Slovenije, Hrvaške in Bosne ter Hercegovine s popolno udeležbo državnih reprezentantov.

V konkurenci K-1 člani je Štefan Varga osvojil 6. mesto in pustil za sabo nekaj članov iz reprezentance. V kategoriji C-1 člani je bil Stefan Cinc peti, med pionirji sta se v kajaku enosedu odlikovala Milan Karas, ki je bil peti, in Drago Karas, ki je osvojil 10. mesto. Brata Verban pa sta v kajaku dvosedu pri pionirjih zasedla 3. mesto.

KOLESARSTVO

PRVO MESTO POMURJU

Kolesarski klub Pomurje — sekcija Tišina je pripravil tretjo tradicionalno krožno kolesarsko dirko za pokal KS Tišina. Na dirki je sodelovalo 88 kolesarjev iz 9 klubov iz Slovenije, Hrvaške in Madžarske. V rekreacijskem kolesarjenju pa je v šestih kategorijah sodelovalo 114 udeležencev. Največ uspeha so imeli domači kolesarji, ki so v ekipni konkurenci zasedli prvo mesto z 202 točkama pred Novim mestom 110, Savo Kranj 80, Epiškom Szombathely 59, Hrastnikom 52, Branikom Maribor 41, Bledom 29, Slogo Varaždin 13 in Veržejem 2 točki.

Rezultati: Pi-C: 1. Gjergjek (Po), 2. Jeromel (Br), 3. Šooš (Po), 4. Bac (Po), Pi-A: 1. Serec (Po), 2. Bregar (Hr), 3. Kövesdi (Epišok), 4. Cigut (Po), 5. Donša (Po); Pi-A: 1. Urankar (Sava), 2. Glivar (NM), 3. Bokan (Po); Ml. mladinci: 1. Pagan (Sava), 2. Polak (Hr), 3. Košir (Bled), 4. Sreš (Po), 5. Varga (Ep), 6. Titan (Po); St. mladinci: 1. Arzenšek (Br), 2. Tunič (Sava), 3. Jeromel (Br), 4. Bitenc (Sava), 5. Pelc (Veržej), Člani C: 1. Leskovšek (Hr).

ČETRTO NAGRADA BUNČAN

Mladi in Bunčan so pripravili 4. tradicionalno kolesarsko dirko za nagrado Bunčan. Na dirki so sodelovali kolesarji iz Veržeja, Tišine, Beltince in Maribora.

Rezultati: Pi-C: 1. Jeromel (Br), 2. Bac (Po), 3. Šooš (Po); Pi-B: 1. Donša (Po), 2. Vežjak (Po), 3. Serec (Po); Pi-A: 1. Bokan (Po), 2. Berden (Po), 3. Mihalič (Po); ml. mlad.: 1. Titan (Po), 2. Rizman (Br), 3. Jančič (Br); st. mlad.: 1. Arzenšek (Br), 2. Kapun (Ver), 3. Jeromel (Br); Člani C: 1. F. Ivančič (Ver), 2. S. Ivančič (Ver), 3. Auda (Br); Veterani B: 1. Kuzman (Br), 2. Kavaš (Pom), 3. Berden (Pom).

Z. Klemenčič

KEGLJANJE

MIRO STERŽAJ POMURSKI PRVAK

Na kegljiščih Čardev v Martjancih, Vikenda v Radencih, Jeruzalema v Ljutomeru in v Lendavi je bilo pomursko kegljaško prvenstvo za posameznike in dvojice. V posamični konkurenci je sodelovalo 24 tekmovalcev in 6 parov.

V tekmovanju posameznikov je bil najuspešnejši Miro Steržaj, ki je s 3637 podrtimi keglji osvojil prvo mesto pred Drvaričem 3519, Smodišem 3504, Harijem Steržajem 3422, Prelogom 3364 podrtih kegljev itd. Prvih sedem tekmovalcev se je uvrstilo na republiško tekmovanje, kateri naslov brani Miro Steržaj. V tekmovanju dvojic sta zmagala oče in sin Steržajeva s 3555 podrtimi keglji pred Smodiš—Drvarič 3462 in Fridrih—Prelog s 3403 podrtimi keglji. Prvi trije pari so se uvrstili na republiško tekmovanje, kjer branita naslov Steržaj—Drvarič.

fk

VAŠKE IGRE V LIPU

ZMAGALI LIPOVCI

V Lipi so bile druge vaške športne igre, ki sta jih pripravili športno društvo in krajevna skupnost. Tekmovali so v slalomu z žogo, z jabolki v vodi, v metu kamna, štafetnem teku v vrečah, žaganju drv, streljanju z zračno puško, prevozu vode s samokolnico, sestavi kmečkega voza in vlečenju vrvi. Največ uspeha je imela ekipa Lipovci, ki je osvojila prvo mesto pred Lipo II. in Lipo I. Lipovci bodo tako sodelovali na finalnem tekmovanju v Bakovcih. Vaške igre si je ogledalo veliko domačinov.

J. Žerdin

SRL

Prva točka za Polano

V tretjem kolu tekmovanje slovenske rokometne lige sta bila pomurska ligaša uspešna. Rokometaši Poleta so doma premagali Krško z rezultatom 28:22. Gole za Polet so dosegli: Horvat 9, Benko 6, Titan 6, Kreft 4, Bertalanč 2 in Cifer. 1. Pred okrog 300 gledalci sta sodila Žižek in Salecl iz Maribora. V naslednjem kolu igra Polet v Veliki Nedelji. Rokometašice Polane pa so v Duplah igrane neodločeno z domačo ekipo 19:19 in tako osvojile prvo točko. Gole za Polano so dosegle: Toplak 9, Hozjan 8, Virag 2. Sodila sta Šparemblek (Lj) in Skubic (Stična). V naslednjem kolu igra Polana z Branikom v Mariboru.

SNL

Poraz Mure in Nafta

V petem kolu tekmovanja sta oba pomurska ligaša Mura in Nafta gostovala v Mariboru in se vrnila poražena. Muro je premagal Želznikar s 3:1. Časten zadetek za Muro je dosegel Slavic. Nafta pa je premagal Maribor z 2:1. Gol za Nafto je dosegel Šebjan iz enajstmetrovke. V naslednjem kolu gostuje Mura v Šmartnem, Nafta pa igra doma z Izolo.

V tekmovanju vzhodne skupine slovenske lige je Ljutomer doma premagal Brežice z rezultatom 2:1. V naslednjem kolu pa igra Ljutomer s Kladivarjem v Celju.

KOLESARSTVO

Pionirski maraton

ŠSD Ludvik Rogan in KK Pomurje — sekcija Tišina sta na Tišini pripravila pionirski kolesarski maraton. Na 36 km dolgi progi je nastopilo 62 pionirjev z OŠ Tišina. Podobna maratona bosta še v Beltincih in Veržeju.

NOGOMET

I. MNL M. Sobota

Rezultati — 4. kolo
Rogašovci : Radgona 6:1
Čarda : Veržej 2:3

Tišina : Lipa 3:0
Puconci : Bakovci 1:3 prek.
Tešanovci : Dokležovje 5:1
Beltinka : Rakičan 4:0
Vodita Beltinka in Tešanovci s 6 točkami.

II. MNL M. Sobota

Rezultati — 3. kolo
Grad : Bogojina 3:2
Šalovci : Ižakovci 0:0
Apače : Gančani 2:1
Romah : Pušča 4:1
Melinci : Vrelec 1:2
Vodijo Šalovci in Ižakovci s 5 točkami.

III. MNL M. Sobota

Rezultati — 3. kolo
Bratanci : Selo 3:2
Serdica : Prosenjak 2:0
Tromejnik : Slaveči 9:0
Križevci : Cankova 0:4
Filovci prosti
Vodi Serdica s 6 točkami.

I. ONL Lendava

Rezultati — 5. kolo
Dobrovnik : Nedelica 3:1
Hotiza : Panonija 1:1

Črenšovci : Olimpija 1:1
Petišovci : Nafta 6:2
Graničar : Turnišče 3:4
Mladost : Borba 5:1
Vodi Turnišče z 9 točkami.

II. ONL Lendava

Rezultati — 5. kolo
Kapca : Mostje 5:6
Polana : Piramida 3:0
Pince : Bistrica 0:6
Žitkovci : Odranci 0:4
Lakoš : Zvezda 5:1
Renkovci prosti
Vodi Kapca z 8 točkami.

ODBOJKA

Rezultati — 2. kolo
Panonija : Veržej 3:0
Pomurje : Cven 3:0
Bakovci : Ljutomer 3:2
Veterani : Radenci preloženo

RAZPORED TEKEM

I. MNL M. SOBOTA

V. kolo — 27/9-81
Rakičan : Radgona
Dokležovje : Beltinka
Bakovci : Tešanovci
Lipa : Puconci
Veržej : Tišina
Rogašovci : Čarda
VI. kolo — 4/10-81
Radgona : Čarda
Tišina : Rogašovci
Puconci : Veržej
Tešanovci : Lipa
Beltinka : Bakovci
Rakičan : Dokležovje
VII. kolo — 11/10-81
Dokležovje : Radgona
Bakovci : Rakičan
Lipa : Beltinka
Veržej : Tešanovci
Rogašovci : Puconci
Čarda : Tišina
VIII. kolo — 18/10-81
Radgona : Tišina
Puconci : Čarda
Tešanovci : Rogašovci

Beltinka : Veržej
Rakičan : Lipa
Dokležovje : Bakovci
IX. kolo — 25/10-81
Bakovci : Radgona
Lipa : Dokležovje
Veržej : Rakičan
Rogašovci : Beltinka
Tišina : Puconci
Čarda : Tešanovci

X. kolo — 8/11-81
Radgona : Puconci
Tešanovci : Tišina
Beltinka : Čarda
Rakičan : Rogašovci
Dokležovje : Veržej
Bakovci : Lipa

XI. kolo — 15/11-81
Lipa : Radgona
Veržej : Bakovci
Rogašovci : Dokležovje
Čarda : Rakičan
Tišina : Beltinka
Puconci : Tešanovci

II. MNL M. Sobota

VII. kolo — 18/10-81
Apače : Bogojina
Melinci : Šalovci
Romah : Grad
Pušča : Ižakovci
Vrelec : Gančani
VIII. kolo — 25/10-81
Bogojina : Gančani
Ižakovci : Vrelec
Grad : Pušča
Šalovci : Romah
Apače : Melinci
IX. kolo — 8/11-81
Melinci : Bogojina
Romah : Apače
Pušča : Šalovci
Vrelec : Grad
Gančani : Ižakovci

III. MNL M. Sobota

VII. kolo — 18/10-81
Serdica : Selo
Križevci : Bratanci
Cankova : Filovci
Slaveči : Prosenjak
Tromejnik prosti
VIII. kolo — 25/10-81
Selo : Prosenjak
Filovci : Slaveči
Bratanci : Cankova
Serdica : Tromejnik
Križevci prosti
IX. kolo — 8/11-81
Tromejnik : Selo
Križevci : Serdica
Slaveči : Bratanci
Prosenjak : Filovci
Cankova prosta

I. ONL Lendava

IX. kolo — 25/10-81
Črenšovci : Nedelica
Petišovci : Hotiza
Graničar : Dobrovnik
Mladost : Panonija
Borba : Olimpija
Turnišče : Nafta
X. kolo — 8/11-81
Nedelica : Nafta
Olimpija : Turnišče
Panonija : Borba
Dobrovnik : Mladost
Hotiza : Graničar
Črenšovci : Petišovci
XI. kolo — 15/11-81
Petišovci : Nedelica
Graničar : Črenšovci
Mladost : Hotiza
Borba : Dobrovnik
Turnišče : Panonija
Nafta : Olimpija

II. ONL Lendava

IX. kolo — 25/10-81
Pince : Kapca
Žitkovci : Renkovci
Lakoš : Mostje
Zvezda : Piramida
Odranci : Bistrica
Polana prosta
X. kolo — 8/11-81
Piramida : Odranci
Mostje : Zvezda
Renkovci : Lakoš
Kapca : Žitkovci
Polana : Pince
Bistrica prosta
XI. kolo — 15/11-81
Žitkovci : Polana
Lakoš : Pince
Zvezda : Renkovci
Odranci : Mostje
Bistrica : Piramida
Pince prosta

POMURSKA ODOBEJARSKA LIGA

III. kolo — 26/9-81
Radenska : Panonija
Ljutomer : Veterani
Cven : Bakovci
Veržej : Pomurje
IV. kolo — 3/10-81
Panonija : Pomurje
Bakovci : Veržej
Veterani : Cven
Ljutomer : Radenska
V. kolo — 10/10-81
Ljutomer : Panonija
Cven : Radenska
Veržej : Veterani
Pomurje : Bakovci
VI. kolo — 17/10-81
Panonija : Bakovci
Veterani : Pomurje
Radenska : Veržej
Ljutomer : Cven
VII. kolo — 24/10-81
Cven : Panonija
Veržej : Ljutomer
Pomurje : Radenska
Bakovci : Veterani

ne zgodi se vsak dan

Kaj se dogaja z našim planetom?

Ali se naše celine premikajo ali pa stoje trdno zasidrane na svojem mestu? Kako naj si razložimo dejstvo, da bi lahko „položili“ obrise Amerike, Evrope in Afrike po obrežnem robu Atlantika v eno samo celoto? Po mnenju geologov je očitna tudi podobnost celin, ki

ležijo ob obrežju Indijskega oceana. To zdaj dokazujejo celo z matematiko.

Ali gre le za naključno sovpadanje? Toda kje je vidna ta „navključnost“, ki prihaja od izraza v dolžini mnogih tisoč ki-

lometrov? Ne gre samo za obrise, temveč se tudi geološke strukture ene celine nadaljujejo natančno takšne tudi na drugi celini. Ali je v tem primeru še lahko dvomiti, da niso v pravadnih dobah celine sestavljale celoto, kasneje pa so se odtrgale druga od druge?

Dvomimo seveda lahko. Zakaj je na primer ostala nespremenjena tanka plast zemljine skorje, če pa so se pod njo premikale tako veličanske mase?

Šele v zadnjih letih pa se je pokazala še neka nadvse važna okoliščina: oceani so mladi. Z globinskim vrtnjem v dno oceanov lahko ugotovimo, da so oceani pogosto mlajši od celin. Dognali so, da so pred sto milijoni leti kontinenti že obstajali, svetovnega oceana pa še ni bilo.

Lahko da globinsko vrtnje v posameznih območjih oceanskega dna ne pokaže celotne stvarnosti.

Morda se domneva o „mladosti“ oceanov ne bo potrdila. Kakor so dognali v zadnjih dvajsetih letih, je zemeljska obla opasana z mrežo gigantskih oceanskih razlomov. In opazovanja dokazujejo, da so ti vseplanetni razlomi podobni razhajajočim se šivom.

Poskusimo si jih razložiti drugače. Recimo, da se širi zemeljska obla.

Misel o širjenju Zemlje je videti nova in presenetljiva. V resnici pa jo je prvi izrekil že ruski znanstvenik I. O. Jarkovski leta 1889. Kasneje je bilo iste misli še več znanstvenikov. A šele zdaj jo lahko do kraja pretehtamo.

Vprašajmo se, kaj je bilo nekoč na tistem mestu, kjer so zdaj oceani, pa jih takrat še ni bilo? Če dopustimo, da se Zemlja širi, tedaj to neprijetno vprašanje odpade.

Zemlja je bila takrat manjša in zemeljske gmote so bile tesno druga ob drugi. Že prej omenjeni oceanski prelomi pa so tisti živi, po katerih se je Zemlja med raztezanjem „parala“.

Poleg tega je tudi znano, da se celinska skorja izrazito ločuje od oceanske. Po moči znaša debelina celinske skorje 30-40 km, oceanske pa le 5-10 km. Po ustroju in sestavi je celinska zemeljska skorja tako rekoč v treh nadstropjih. Na vrhu so usledinski sloji, v sredini granitni sloji, v osnovi pa je bazalt. V oceanski skorji pa granitnega sloja ni. Če se je Zemlja širila, je ta različnost v slojih naravna. Oceanska skorja je mlajša, zato tudi bolj preprosta in tanjša.

In glejte, kakšen je v svetu domnev o širjenju Zemlje spor med privrženci širjenja celin in tistimi, ki to oporekajo! Izkazalo se je, da imajo oboji prav. Orisi in struktura celin so si podobni; saj so bili nekoč kontinenti resnično spojeni v eno celino. Celine se torej širijo brez bistvene deformacije? Tudi to je razumljivo: premeščajo se namreč hkrati s svojimi globokimi „koreninami“.

Ideja o širjenju Zemlje seveda ni brez določenih nasprotij. Raznolikost narave je brezmejna. Medtem ko nova spoznanja odgovarjajo na prejšnje nejasnosti, nas hkrati že tudi postavljajo pred nove uganke. Hipoteza o širjenju Zemlje pač ne more biti izjema!

Zaustavimo se pred bolj splošnimi problemi. Če se je Zemlja širila in se še širi, ali se tedaj spreminja samo njen obseg, masa pa ostane nespremenjena? Ali pa se spreminja tudi ta? NADALJEVANJE

FANTASTIKA IN STVARNOST

S sodobnim potniškim letalom preletimo danes razdaljo med Ljubljano in Londonom v dobrih treh urah, podobno je pri hitrih vlakih, toda za razdaljo med Mursko Soboto in Ljubljano porabimo z vlakom ali z avtomobilom prav tako tri ure. Ampak, ko pridete v London, rabite spet veliko časa, da se pripeljete od enega konca mesta do drugega. Še huje pa je, če pešate.

Prometni strokovnjaki po svetu se zato veliko ukvarjajo z vprašanjem, kako tudi majhne razdalje premagovati v kratkem času. Ena

DRUGJE SMO PREBRALI

NAJTEŽJE BOMBE, polnjene s klasičnim eksplozivom, težke 9975 kg in dolge 7,74 metra so uporabili Britanci proti koncu druge svetovne vojne, ko so bombardirali železniški viadukt pri Bielefeldu v Nemčiji.

XXX

NEK 37-LETNI INŽENIR iz Velike Britanije je bil prvi, ki je preletel Rokavski preliv z balonom, ki ga je ogrevalo sonce. Polet je trajal uro in 15 minut.

XXX

ANI RADMANOVIĆ iz okolice Siska je pred dnevi skotila telica, stara 12 in pol mesecev, to pomeni, da se je zabrejila, stara komaj tri in pol mesece. Podobnega primera ne poznajo niti na zagrebški veterinarski fakulteti.

XXX

V NEKI ROMUNSKI VASI pod Karpati poznajo svojevrsten ženitovanjski običaj. Medtem ko se ženin in nevesta veselita z ostalimi gosti za polno mizo, vrstniki naredijo zunaj pravcato grmado, na vrh katere postavijo nekakšno ležišče. Potem pa lepo porvrti delajo tisto, kar bi sicer v postelji. Preteča grmada pomaga, da ni saboterjev.

BEŽEČE MESTNE ULICE

izmed možnosti, ki so jih proučevali, je tekoči trak, podoben kot v velikih tovarnah. Tekoči trak bi ob robovih cest. Na ta tekoči trak bi pritrdili potniške kabine s sedeži.

Trak bi gnali električni motorji. Na križiščih in odcepih bi uredili prestopne ploščadi. Tekoči trak bi tekel s hitrostjo 25 km na uro, lahko pa bi namestili še trak, ki bi tekel s hitrostjo 20, trak s hitrostjo 12 in trak s hitrostjo 5 kilometrov na uro. „Potovanje“ naj bi se pričelo z najpočasnejšim trakom. To bi bilo podobno kot so že znane tekoče stopnice. Izračunali so, da bi bilo vzdrževanje takšnega tekočega traku cenejše kot mestni avtobusni promet.

Druga možnost bi lahko bili računalniško vodeni potniški avtomobili, ki jih je predlagal ameriški

železniški inženir Alden. Ti avtomobili, ki bi jih prav tako pogajala elektrika, naj bi se pomikali po nekakšnem vdolbenem tiru. Vsak avto bi sprejel največ šest potnikov. Potnik bi vstopil v avto, na posebni plošči bi pritisnil na gumb z napisom zelene postaje.

Seveda bi potnik moral, podobno kot v avtomat za bonbone ali cigarete, vreči v avtomat določeno količino oziroma vrednost kovancev. Računalnik bi v nekaj sekundah sprogramiral najbolj primerno pot in vozilo bi odpeljalo s hitrostjo 65 km na uro cilju nasproti.

Alden trdi, da bi s takšnim vozilom v eni sami uri lahko prepeljali do 30 tisoč potnikov. V ameriškem Bostonu so menda že naredili nekaj poskusov z novim načinom prevažanja potnikov.

STAROST

V Gornjih Srdevičah v Srbiji živi Trivuna Todorović, stara 115,5 let. Poročila se je, ko ji je bilo 18 let. Ko ji je pred petimi leti umrla hčerka, si je na pogrebu zlomila nogo. Nekaj dni je vzdržala v bolnišnici v Bosanski Gradiški, potem so jo na lastno željo spustili domov, kjer si je snela mavec z noge, kakor da si ji ne bi nič zgodilo. Trivuna ima 9 vnukov, 46 pravnukov in 37 pravnukov.

HUMANOST

Preden je Louise Allen iz Wollverhamptona (Velika Britanija) postala fotomodel, se je ukvarjala z zelo človekoljubnimi opravili: obiskovala je stare in neopokretne ljudi, jim pomagala pri pospravljanju stanovanja, kupovala vsakodnevne potrebščine.

V soboto popoldne je bilo. V prostorih kolodvorske restavracije v Murski Soboti. Sonce se je nagibalo k zatonu in potniki so pričakovali vlak iz Ljutomer. Nekajminutna zamuda vlaka in moj preuranjen prihod na železniško postajo sta bila vzrok, da sem potešil svojo lakoto z okusno pripravljenim golažem. Pa ni v tem nič zanimivega. Ne. Več žalostnega kot zanimivega je.

Rekel sem že, da je bil golaž okusno pripravljen, dodati pa še moram, da bi bil golaž lahko še okusnejši, če... Če bi natakali, ki je tokrat stregel, bil bolj okusno, bolj čisto oblečen kot je bil. Seveda moral bi se obriti, skriti bi moral tudi bel suknič z razcefranimi žepi, pa tudi vse tisto, kar je belemu platnu jemalo njegovo barvo in čemur po „domače“ pravimo umazanija. Tudi črne hlače bi bile lepše, če bi bile ob žepih lepo zašite, zakrpane. Tako pa, priznati moram, golaž ni bil najbolj okusen.

Pa je prišel vlak in skupaj z ostalimi potniki sem se zgubil v naši „mariški“. Na poti proti Goričkemu sem razmišljal o tem, da ni lepo, da v restavraciji ob železniški postaji naletimo na takšne neprijetnosti, da si tujec, ki pride k nam, začne ustvarjati mišljenje o nas in o našem mestu tukaj, ob prvem srečanju, ki pa je v mnogih primerih prav v kolodvorski restavraciji.

Oprostite, to sem zapisal samo zato, da bi nekdo drug ne imel slabega mišljenja o našem občinskem središču, o našem gostinstvu in o nas samih.

Podpis: potnik. Objavljeno v Pomurskem vestniku 18. julija 1963. Naš komentar: želimo si, da bi bilo v letu 1981 takih golažev manj.

ZASMRAJEN ZRAK

Čudno se mi zdi, ker niti sanitarna inšpekcija niti nihče drug ni storil ničesar, da ne bi prišlo do tako neznosnega smrada, ki se razširja iz gramoznice ob cesti Murska Sobota-Bakovci. V teh gramoznicah se namreč odlagajo razni odpadki naše živilske industrije, predvsem pa lupine od jajc, ki jih tam odlaga verjetno tovarna mlečnega prahu. Ti ostanki so slabo posipani z zemljo, zato so idealno pitališče za cele roje muh, njihovo razpadanje pa je zlasti v teh vročih in soparnih dneh povzročalo takšen smrad, da je bilo neznosno.

stare
koprive
najbolj
pečejo

Menim, da bi morali za čist in svež zrak bolj skrbeti. Zato naj omenim še en primer. Pred dnevi je nek kamion peljal verjetno kože, toda za njim se je razširil takšen smrad po celotni glavni ulici Murske Sobotе, da so se upravičeno razburjali vsi, ki so bili takrat na tej cesti, saj je bilo preprosto skoraj nemogoče dihati.

Podpis: C. Š., Murska Sobota. Objavljeno v Pomurskem vestniku 22. avgusta 1963.

Naš komentar: leta 1982 boljše bo!

— brž —

Od 15. do 30. septembra v blagovnicah v Ljubljani in v Mariboru in v prodajalnah na Topniški v Ljubljani, v Kamniku, Ptuj v Metliki — posebno bogata izbira kopalniške opreme.

kopalnice

Poleg Metalke sodelujejo tudi: Gorenje, Velenje; INKOP, Kočevje; Marles, Maribor; Meblo, Nova Gorica; Novoles, Novo mesto; Sigma Zalec.

NOVO NA TRŽIŠČU.
KOPALNICE GORENJE

metalka

POLICE

najprimernejši prostor za knjige

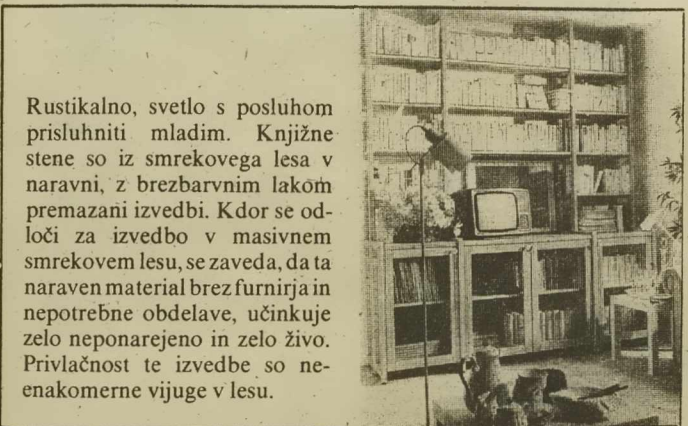
Knjige so v marsikaterem stanovanju nepogrešljive in sčasoma se jih nabere toliko, da je potrebno najti pravi prostor zanje. Kakšen, si lahko ogledate v naslednjih petih slikah z ustreznimi pripisi.

Zelo prisrčna je ta rešitev. Zadnjo stran predstavljajo z lakasto folijo preoblečene kovinske plošče, barvno ujemajoče se s sedežno garnituro. Predali za knjige so lahko poljubno dolgi. Kovinske konzole (so iz 2 mm močne jeklene ploščevine) pritrdimo navpično ob steno. Razmak med posameznimi naj ne bo večji kot 80 cm. Nosilci, ki so različne dolžine (od 12 do 37 cm), nam omogočajo željeno globino knjižnega predala. Kovinske, z lakom prevlečene police so enotne globine in na robovih primerno ojačane.

Veliko možnosti za različne rešitve. Izvedba v tikovem lesu s paličnimi profili na prednji strani je kombinirana z regali in omarnimi elementi (lahko tudi izvedba iz češnjevega ali smrekovega lesa). Prednost kombinacije je v tem, da lahko televizijo ali razne drobne dragocene stvari zavarujemo pred prahom v omari, knjige pa ostanejo na vpogled. Knjižne police lahko sestavimo v željeno obliko.

Rustikalno, svetlo s posluhom prislunhiti mladim. Knjižne stene so iz smrekovega lesa v naravni, z brezbarvnim lakom premazani izvedbi. Kdor se odloči za izvedbo v masivnem smrekovem lesu, se zaveda, da ta naraven material brez furnirja in nepotrebne obdelave, učinkuje zelo neponarejeno in zelo živo. Privlačnost te izvedbe so nenakomerne vijuge v lesu.

Elementi omare so izdelani iz kovinske sivega barvno prepariranega lipovega lesa. Posebna izvedba z zaobljenimi robovi. Deluje zelo harmonično z rahlim priokusom po klasični. Seveda lahko tudi tukaj poljubno manevriramo z elementi, če hočemo doseči željeno kombinacijo, ki nam najbolj ustreza.

MODA ZA NAJMLAJŠE

Z novim šolskim letom se intenzivneje posvečamo različnim otroškim tematikam, zato je to najbolj primeren čas, da nekaj povemo tudi o otroški modi. Najstniško modo bomo tokrat zanemarili, govorili bomo o oblačenju in oblačilih osnovnošolcev, tistih, ki letos prvič obiskujejo šolo in tistih, ki imajo nekaj razredov že za seboj. Zanje skrbi manjš del modne industrije, vendar ji je naložena odgovornejša naloga. Ženska moda lahko čisto samovoljno in poljubno vsiljuje pretesno ali preširoko, predolgo ali prekratko, vijoličasto ali zlato. Otroška moda je sicer mlajša sestra odrasle mode, sovpada z njenimi smernicami, vendar zahteva predvsem praktičnost, udobnost in uporabnost. Otrokov dan je veliko bolj aktiven in dinamičen, v obilici vedno novih spoznanj, ob srečanju s toliko zanimivimi dogodajmi in rečmi, otrok nima časa razmišljati o obleki. Dokler je v tem obdobju je torej logično, da za njegovo garderobo skrbi jo odrasli. Vendar otroku nikoli ne vsiljujmo svojih modnih zamisli in muh. Pot v šolo in ure pouka na primer niso nedeljski obisk pri sorodnikih, kjer imamo grdo navado otroka stlačiti v kalup anemičnega, skoraj nepremičnega robota, vajenega ravnati z jedilnim

imajo njegovi vrstniki, naj ne nosi to v prepričanju, da je imenitnejše obleči uvoženo vetrovko, pulover iz Avstrije ali kavbojke iz Italije. Usmerjajte ga in mu dovolite, da si sam izoblikuje lastna merila — ne o imenitnosti, ampak o kvaliteti in smotrnosti.

Osnovno šolsko garderobo naj sestavljajo različni uporabni deli, ki se lahko medsebojno kombinirajo. Deklice naj nosijo krilca in hlače z udobnimi bluzami, brezrokavniki, puloverji ali jopami; zelo uporabne so brezrokavne obleke ali pajaci z naramnicami. Nepogrešljive pa so tudi ljubke obleke, ki ob posebnih priložnostih zadovoljijo majhno dekliško nečimernost. Dečki imajo raje športna oblačila, v njih se dobro počutijo, ker ni treba večno skrbeti, da se ne bi umazali, v njih so lahko najhitrejši in najbolj spretni. Obleke, metuljčke in kravate imajo celo njihovi očeti spravljene in pozabljene v omarah.

Vrhnja oblačila morajo biti udobna, topla, vendar lahka in otroka ne smejo ovirati pri hoji, tekanju, igranju in vzpenjanju na avtobus. Material je tukaj zelo pomemben, predvsem plaščki naj ne bodo togi, težki in predolgi. Bolj bodo zalegla topla osnovna oblačila iz naravnih materialov: bombaža in volne, volnene žabe,

priborom in obdarjenega z uglajenostjo elegantne dame. Otroštvo je svet iger, tudi velike »male« obveznosti se ne bi smele podrežati nobenim protokolom.

Moda otroka ne zanima, vidi pa svoje vrstnike in noče izstopati. Verjemite, da se vaša punčka pučuti nesrečno, ko jo vsako jutro pošiljate v šolo z ogromno pentljo v laseh in da malega korenjaka utesnje na obleka ovira pri fantovskih junaštvih. Sami seveda najbolje veste kaj otrok potrebuje, dovolite pa mu, da izbere rdečo barvo, čemu je že tako neizmerno pri srcu. In ko vaša punčka vztraja, da hoče čisto takšne bele rokavičke in kapičko, kot jo ima sosedova Mojca, ji predlagajte modro barvo, ki se tako čudovito sklada z njenimi modrimi očmi. Da se modre rokavičke ne umažejo tako hitro, pa že vi veste. Otrok vam bo veliko bolj hvaležen za oblačila, ki jih boste sami sešili ali izpleli in če se boste z njim posvetovali o barvi in vzorcu, jih bo nosil še z večjim veseljem. Na splošno vam otroci zaupajo in se zgledujejo po vas, zato jim lahko poleg splošne vzgoje nudite tudi vzor v estetik oblačenja. Ne kvarite otroške ideologije in njihovih meril o pravih vrednostih. Če že imate možnost, nuditi mu več kot

nogavičke ali dokolenke, kape, šali in rokavice ter predvsem topla obutev. Takšna sestavljiva oblačila otrok poljubno sleče, če mu je pretoplo. Dolga jesenska deževja mu ne bodo nakopala nadležnih prehladov, če bo nosil nepremočljiv plašč ali pelerino s kapuco in nepremočljive škornje. Tako zaščiten bo po mili volji čofotal po lužah ali pozabil dežnik doma. In dežnik je lahko strašno neroden in nepraktičen, če je v otroških rokah.

Še na nekaj morate biti pozorni. Otrok, ki hodi v šolo po prometnih cestah, oblačite v svetle barve, torbica ali plašček naj imata daleč vidne svetleče opozorilne oznake. Tako zaščiten in seznanjen z osnovnimi prometnimi pravili bo varno prehodil pot do šole in nazaj.

Za zaključek pa še utrinek iz letošnje jesensko-zimske mode, kjer ima otroška moda svoji posebni imeni. TROJKA se imenuje skupina pisanih otroških oblačil inspiriranih v bogati ruski folklori. Topla so, mehka in udobna, pletena v živobarvnih vzorcih, okrašena s cofi, kontrastnimi obrobi in vezanjem. Ima KRIKET pa že samo pove, da je to izrazito angleški stil, namenjen šolarjem. Tipične so značilne colle-

ge obleke s čipkastimi garniturami, ki pa ni nujno, da so bele, nagubani karirasti kilti, mehki blazerji z monogramom

na zgornjem žepu, hlačna krila, pumparice, kariraste hlače in jakne, bluzoni in pelerine. Zdenka Ščančar

NASVET ZA VAS

Sestavi Marko Napast	Najvišja gora na svetu	Izgon, pregnanstvo	Voščena tvorba v čebelnem panju	Zvižčen prijem, ukana	Hrvaško moško ime	Pripadnik tuje države, tujec	Krejska popevka v starejših operah
Slovensko ime za peti sklon							
Piščalka iz gline							
Angleški filmski igralec (Peter)							
Nikolaj			Domača žival				
Spodnja ploskev v sobi, pod			Mesto v ZRN				
Avtomobilska oznaka Španije		Delčki molekule		Železniški predori	Latinski veznik (in)		
Prostorčina		Spojna cevka			Italijanski kamion		
Tropsko drevo s črnim lesom					Kalcij		
Francoski filmski igralec (Maurice)					Tisoč kilogramov		
Vzklik			Angleški plemič			Uničevalka železa	Poklon, darilo
Del kmetkega pohištva			Konec polotoka				
Zmikav				Reka v Švici			

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: ultimat, Rjavina, Habakuk, oder, IS, kol, ata, Eva, met, K, Vito, kobilar, obara, nakazen, elegani, Nero, NL.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNika

Gela je v di. Soboti največja prometna stiska, te se mestni elaije (L) najbolj vijo voziti. Tak je eto malo pred sedmof voroj traktorist s prikolicof pa z oznakof „L“ zabaso križišče v Cankarjevi vilici, vse od galskoga doma do Vrtna vilice ratou, ka je solar traktorist nej vijo pet minut razmonti na levo. Tmok flajn bi bilou, če bi se takse felle reobratčevanje preusmerilo, o quvni, na strancke ceste.

marles®

62000 MARIBOR
Limbuška cesta 2
tel.: 062-39-441

HIŠA MARLES HIŠA ZA VSAKO ZEMLJIŠČE

Obiščite nas na sejmu gradbeništva in gradbenih materialov v Gornji Radgoni, od 28. 9. do 4. 10. 1981, kjer boste dobili kompletne informacije v zvezi z montažno gradnjo sistema MARLES.

za razvedrilo

POŠTENJAK

— Darko, oprosti, deset tisočakov ti bom vrnil takoj, ko bom dobil štipendijo.
— Saj mi nisi nič dolžan.
— Vem. Gre namreč za deset tisočakov, ki jih zdaj nujno rabim.

PO DOPUSTU

— Kako je bilo na dopustu, Ferek? Zagotovo je bilo prijetno.
— Lahko bi bilo, če se ne bi tisti bik zaletel v očetov avtomobil, če ne bi mami ukradli denarnice in prstana, če ne bi sam stopil na morskega ježa in če ne bi bilo zraven tete Mime.

SESTRIČNA

— Franc, videl sem, da nimaš slabega okusa. Tista blondinka v baru je bila tudi meni všeč.
— Na tisto v sredo misliš?
— Da.
— Pa tisto je bila sestrična.
— Morda, zanima pa me, čigava sestrična...

SOSEDOVA OTROKA

— Mihec, mi pa smo kupili novega fička, ha, ha... za dvajset milijonov.
— Mi pa smo prodali deset let starega wartburga za trinajst milijonov, ha, ha...

LEV V PIŽAMI

— Sosea, verjeli ali ne, neko noč sem ob hišici zaslišal rjojenje.
— Vzeli ste puško...
— Da, vzel sem puško in s prvim strelom ubil leva v pižami.
— Verjamem. Zanima me le, kako je prišel lev do pižame...

DEKLETA IN SRAJCE

— Franc, se ti ne zdi, da z dekleti malo pretiravaš?

Menjavaš jih kot nogavice.

— Oprosti. Te nogavice imam na nogah že štiri najst dni.

TOČEN ČAS

— Oprostite, tovariš, ura se mi je ustavila in prav strah me je, če me bo zalotil moj strogi šef.

— Koliko je ura, tega ne vem, lahko pa vam posodim svojo, ki se je ustavila pred petnajstimi minutami.

MLADOPOROČENEC

— Končno si se poročil, Pepi. Dolgo sem te nagoval, pa si mečkal skoraj do štiridesetega leta. Kako se počutiš v zakonskem stanu?

— Naveličal sem se tvojih nagovarjanj, kako pa se počutim na novi življenjski poti, to pa raje vprašaj ženo. Medeni teden sva preživela ob trganju koruze in pobiranju krompirja...

NA PLESU

— Milka, med plesom z bratom si se držala tako kot na prisilnem delu. To se ne spodobi.

— Saj ni bil brat na katerega misliš, to je bil brat od mojega brata.

SLAB SPOMIN

— In vi, dragi prijatelj, zadržite, da ste mi pred štirinajstimi dnevi v gostilni »Slanika« posodili petdeset tisočakov. V zmoti ste. Sicer pa en prijatelj več ali manj. Imel sem vas za prijatelja, o tisočakah pa ne vem ničesar.

DOBRA DRUŽBA

— Binek, to se mora nehati. Vedno si v taki družbi, da se vračaš pozno ponoči prepit kot spuzva.

— Te družbe pa ne bom zapustil. Ko več ne morem hoditi, me prijazno prinesejo vse do domačega praga, pa še na zvonec pritisnejo.

ČASI SE SPREMINJAJO

— Mihec, te očka še vedno oklofuta za vsako malenkost?

— Ne, ker se za malenkostmi več ne ukvarjam...

anekdote

Herberta Karajana je eden od oboževalcev po koncertu vprašal: „Mojster, mnogi dirigenti današnjega časa dirigirajo brez partituro. Zakaj vi ne delate tega?“ „Čisto preprosto zato, ker znam brati note.“

Na začetku tega stoletja je londonski brivec Robert Hardie v manj kot minuti obrl šest svojih strank. Kmalu za tem se je spet izkazal, ko je z zavezanimi očmi v 27 sekundah obrl možaka z ne preveč tankimi konicami. Če je imela stranka po britju kaj obvezanega, tega niso napisali...

Razborito razpoložen privrpile v kavarno možak in gromovito zavpije: „Je kdo tu, ki je močnejši od mene?“

Trije so se dvignili in se pripravili na spopad, potem pa jim je nenadni obiskovalec pojasnil: „Saj ne gre za pretep, le avtomobila ne morem spraviti iz jarka...“

Zaradi napake v administraciji so zapornika zadržali za zapahli dva dni dlje, zato se mu je upravnik vljudno opravičil. Zapornik ni nergal, ampak je mirno povedal: „To napako upoštevajte pri naslednjem primeru in me spustite na prostost dva dni prej!“

Bojan je prizadevno pisal romanček „Mrlič v avtu“ in ga v nadaljevanjih objavljal v domačem časopisu. Otroci, ki so ga poznali, so ga pogosto spraševali, kakšen bo konec. Pojasnjeval je, da bo takšen kot si ga je zamislil, vendar se je zgodilo drugače. Zaradi krajsanja je po urednikovem naročilu moral v tekstu „pobiti“ tiste, ki bi sicer ostali živi, pod rušo pa je po hitrem postopku spravil tiste, ki se jim je obetalo lepo življenje.

Mali Milord je po sumničenjih, da je tat in da stika po očetovih žepih, odkrito povedal: „Očka, če mi boš dal vsak mesec deset dolarjev, več ne bom stikal po tvojih žepih. Za to obljubo pa mi lahko tokrat daš trideset dolarjev...“

Poskusite dihati vendar malo hitreje. V čakalnici čaka na vrsto še vsaj dva ducata pacientov.

CVETJE IN SEME

— Darko je dobesedno zaljubljen v rože, zato me skoraj vsak dan sprašuje, kakšne so mi najbolj všeč.
— Pozornost, ni kaj!
— Res, vendar mi ne prinaša rož, ampak semene in gomoljčke, da lahko nekaj »ljubezni« do cvetja dodam sama.

PRI DEVETDESETIH

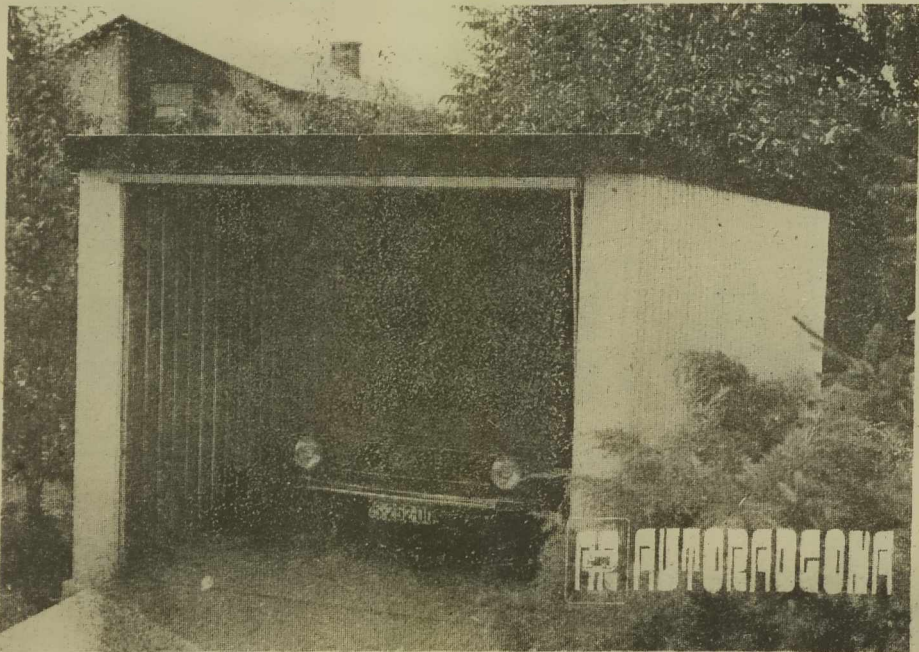
— Devetdeset let ste dočakali, očka Miha, pa ste še vedno tako mladostni. Ste v teh letih pili, kadili, ali pa ste se dosti gibali v naravi?

— Kadil nisem, to so delali moji trije sinovi in to tako strastno, da smo se v dimu v kuhinji komaj prepoznali, pil sem zmerno, ker me je pri tekočih zadevah prizadevno nadomeščal brat Vilko, največ časa pa sem prebil na njivah. Tam me pri delu niso motili sinovi, pa tudi brat Vilko je bil izredno uvideven. Tudi takrat me ni motil, ko sem na svoji njivi zanj kopal krompir...

PROIZVODNO TRANSPORTNO PODJETJE
AUTORADGONA
GORNJA RADGONA

ZA VAŠE POTREBE

MONTAŽNA GARAŽA

Stene, streha in vrata montažne garaže so izdelani iz profilirane pocinkane pločevine in uokvirjeni z jeklenimi profili, ki so tudi pocinkani. S tem dobi garaža potrebno trdnost in trajnost. Streha je samonosilna, vrata pa so z zunanje strani plastificirana. Zaklepanje na vratih je obojestransko in v oba podboja. Zunanje površine garaže lahko kupec obarva s fasadnim ometom. Priporočamo plastični fasadni omet JUBOLIT, ki je v vseh barvnih odtenkih in treh granulacijah. Tako je omogočeno kupcu, da ima enako barvo hiše in garaže.

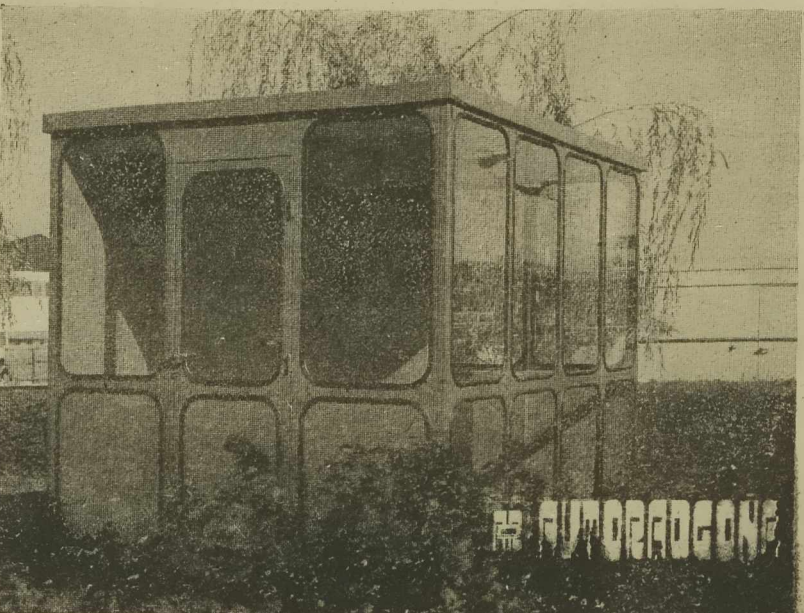
BIVALNE ENOTE

Mobilno blok ali razstavljiva bivalna enota je posebna izvedba kontejnerja oziroma bivalnega objekta. S svojo notranjo ureditvijo, opremo in instalacijami je namenjena potrebam raznih strokovnih služb na terenu za krajše ali daljše obdobje. V svojih zasnovah je vsestransko uporaben v gradbeništvu, gozdarstvu, turizmu in v ostalih dejavnostih, ki potrebujejo začasno namestitev ljudi in opreme.

VEČNAMENSKA KABINA

Povpraševanje po manjših prostorskih enotah je narekovalo razvoj in osvajanje proizvodnje novega izdelka, široko uporabnega, in zato imenovanega večnamenske kabine. Uporabiti jo je mogoče za vratarne, komandne prostore, pisarne, slačilnice, garderobe, prodajne kioske, pisarne v proizvodnih halah, avtobusne čakalnice, cvetličarne, telefonske govornice itd.

PRIPOROČA SE

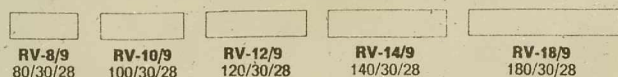
PROIZVODNO TRANSPORTNO PODJETJE
AUTORADGONA
GORNJA RADGONA

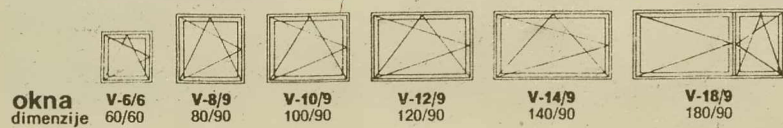
Industrija stavbnega pohištva Ribnica

KOMBIVAK — kombinirana vezana okna

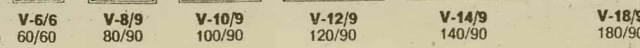
omarice
z rolet
dimenzije

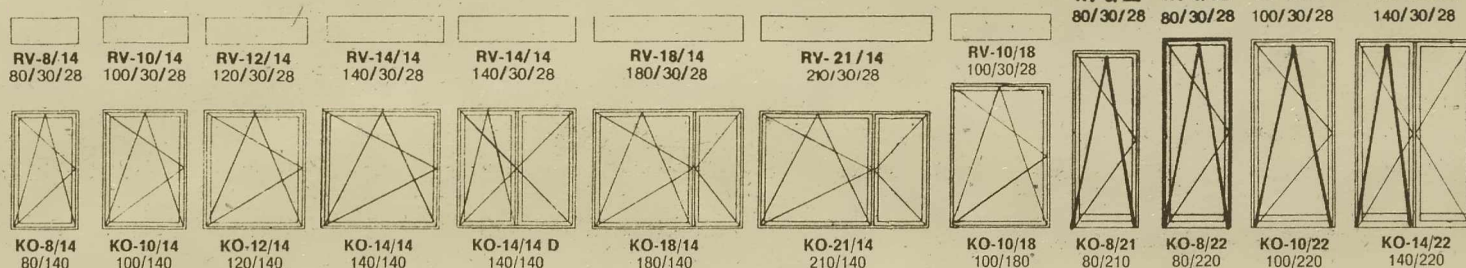
mere so modularne

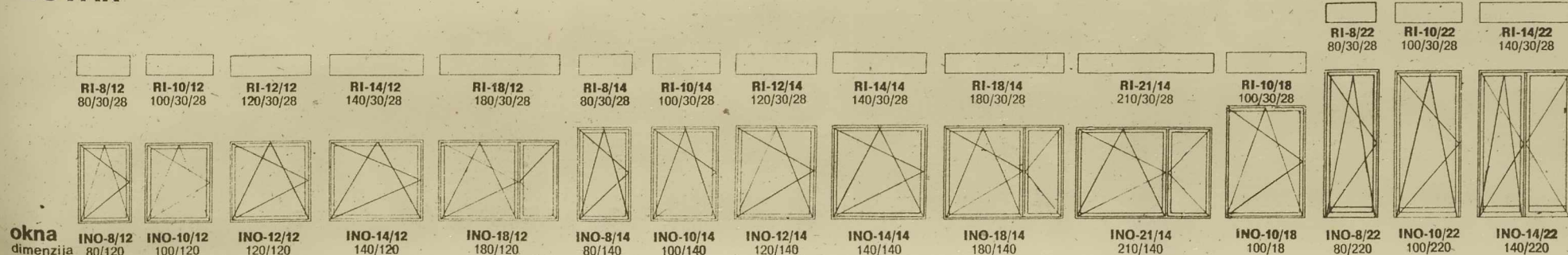
okna
dimenzije

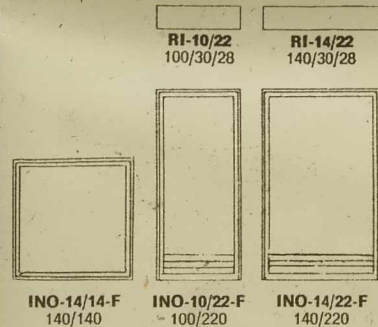
KO — nezastekljeno KOS — zastekljeno

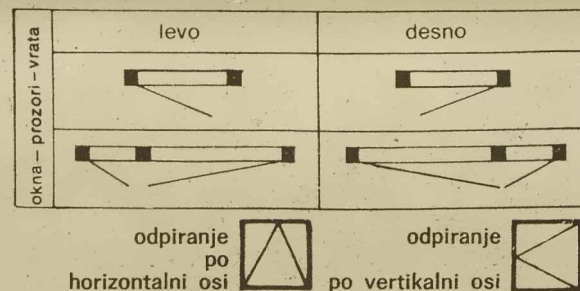
INOVAK — okna z izolacijskim steklom

fiksne stene

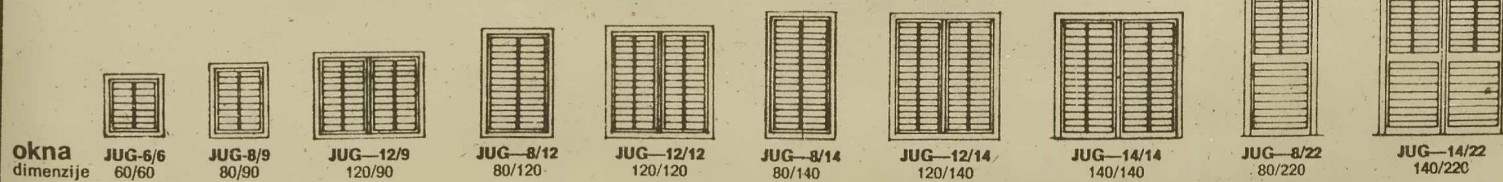
način odpiranja oken

industrija stavbnega pohištva Ribnica

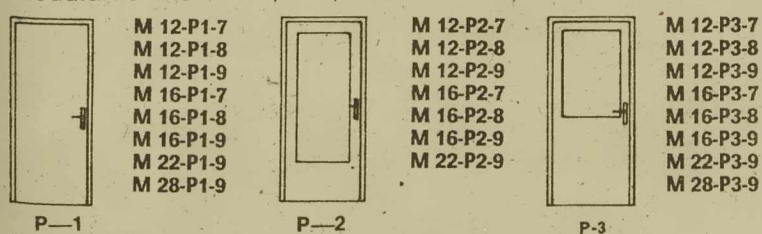
okna z gibljivimi polkni

mere so modularne

sobna vrata

modularna mera 7M, 8M, 9M

PRIMER: M 16-P2-9
M 16 — globina podboja 16 (cm)
P2 — odprtina v vratnem krilu
9 — modularna mera 9 M

modularna mera	proizvodna mera	mizarska - stolarska - svetla mera
7 M	70/205	61/198,5
8 M	80/205	71/198,5
9 M	90/205	81/198,5

globina podboja 12, 16, 22, 28

PRODAJNA SKLADIŠČA (Industrijske prodajalne):

61310 RIBNICA, Kolodvorska ul., telefon (061) 861-212
25260 APATIN, Sunčanska b. b., tel. (025) 77-041
22330 NOVA PAZOVA, Leninova 89, tel. (022) 331-155
35230 ČUPRIJA, Ul. Cara Lazara 92, tel. (035) 61-409
51213 JURDANI—OPATIJA, Jurdani, tel. (051) 741-330
18000 NIŠ, Mramorska b. b., tel. (018) 65-335
55000 SLAVONSKI BROD, Svačičeva 15, tel. (055) 231-026
55300 SLAVONSKA POŽEGA, Beogradska bb, tel. (055) 72-845
56000 VINKOVCI, Ul. Moše Pijade 101, tel. (056) 11-367

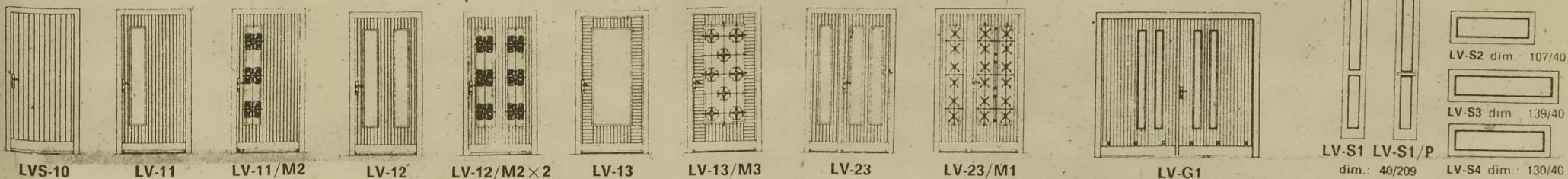
vhodna in garažna vrata

enokrilna
vhodna vrata
dim.: 107/209

dvokrilna
vhodna vrata
dim.: 130/209

garažna vrata
dim.: 238/209

stranski
elementi

Velik požar v Lukavcih

V ponedeljek, 14. septembra, ob 21.45 je izbruhnil požar na skednju Janka Jelena v Lukavcih blizu Križevca pri Ljutomeru. Ognjeni zublji so povsem uničili ostreže, zgorelo je 20 ton sena, 5 ton slame, traktorska prikolica, puhalnik, rabljen osebni avto in drugo. Ocenjevalna komisija je ugotovila, da je požar prizadel Jelenovim škodo v skupnem znesku 800 tisoč dinarjev.

Po naključju se je drugi dan v Lukavcih mudil pisec kronike. Občani tega kraja so povedali, da je letos pri njih že drugi gorelo. Vse kaže, da imajo v vasi nekoga, ki ogenj namerno podtika. Ne držijo pa govorice, ki so se razširile po Lukavcih, češ, da je domnevni storilec poslal na milico pismo, v katerem grozi, da bo spet kmalu podtaknil ogenj.

Delavci uprave za notranje zadeve se naprej raziskujejo okoliščine požara v Lukavcih, pri tem pa jim bo dobrodošel vsakršen namig o domnevnem storilcu. Okrepiti pa bodo morali tudi družbeno samozastito.

Če bi se bolj samozastitno obnašala Irma Košar iz Lju-

tomera, ji prav gotovo ne bi nekdo sunil 11.896 dinarjev. To je izkupiček za prodani gramoz. Zaposlena je namreč v Komgradu Ljutomer. Denar je 17. septembra pustila v polivinilni vrečki poleg pisalne mize in odšla na sestanek. Ko se je vrnila, je ugotovila krajo. Za storilcem poizvedujejo.

17. septembra ob 17.45 uri je

zagorelo gospodarsko poslopje Marije Slokan iz Gresovčaka pri Ljutomeru. Škode je za 50 tisočakov, o vzroku požara pa še ni popolnih poročil.

S postaje milice v Ljutomeru poročajo o kraji gum v delovni organizaciji Tehnostroj. V času med 13. in 18. septembrom je nekdo ukradel 10 avtomobilskih gum, ki

mu ni uspelo, saj je kolesje prešlo v prosti tek, to pa je imelo za posledico, da je avtobus zapeljal nazaj, in sicer v jarek. Škode je za 10 tisočakov.

V četrtek, 17. septembra, ob 19.20 uri se je v Radomerščaku zgodila huda cestna tragedija. 51-letni Štefan Golenko iz Ljutomera se je peljal z neregistriranim traktorjem s prikolico iz Žerovinec proti Radomerju. Med potjo mu je zmanjkovalo goriva, zato je vozilo ustavil na skrajni desni strani ceste in odšel ponj k Alojzu Kolarju v Radomerščaku. Kmalu zatem je iz Žerovinec pripeljal osebni avto, ki ga je upravljal Avgust Novak iz Ljutomera; spregledal je traktor in z desnim delom avta trčil v zadnji del priklovice, zato ga je odbilo na levo stran vozišča. Tedaj pa se je pripeljal še z osebnim avtom Vinco Brenholc iz Ivanjkovec, ki je s prednjim delom avta trčil v desno bočno stran Novakovega avta in ga silovito potisnil naprej, tako da je zletel v jarek in obstal obrnjen na streho. Posledice: materialna škoda 150 tisoč dinarjev, telesne poškodbe voznikov Novaka in Golenka, najhuje pa je to, da je ta nesreča terjala mlado življenje. Smrtno se je namreč ponesrečil Novakov 7-letni sin Roman.

Imamo pa tudi poročilo o prometni nesreči, ki se je zgodila 19. septembra ob 23.30 uri v Hrustje-Moti. Franc Šijanec z Radenskega vrha se je peljal z osebnim avtom iz Radenec proti Ljutomeru. Ko je pripeljal v blagi levi ovinek, ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo s ceste, avto se je prevrnil na streho, voznik pa se je pri tem hudo poškodoval. saj je padel v nezavest. V takem stanju je ostal celo noč, vse do 7. ure zjutraj, ko so ga našli in prepeljali v bolnico.

Š. S.

Pogled na pogorišče v Lukavcih. Foto: Š. S.

KRVODAJALCI

MURA — Emil Horvat (4), Branko Štajer (7), Stanko Virag (9), Pavel Uljančič (8), Janez Vereš (10), Angela Slavič (3), Štefan Forjan (24), Dragica Kijanec (1), Milan Peček (1), Štefa Maučec (3), Olga Ficko (7), Franc Zemljčič (11), Olga Potočnik (5), Franc Bokan (13), Albina Kianec (2), Sonja Baoboty (4), Olga Frumen (3), Frida Vidonja (5), Antonija Zrim (2), Marija Grof (3), Anica Farič (5), Ivan Zver (3), Marjan Lesjak (2), Franc Grah (12), Ibolka Bohar (4), Marta Janko (1), Antonija Verner (1), Štefan Rakuša (11), Anton Grah (8), Metka Hahn (5), Marija Nemet (1), Štefan Cigan (5), Štefan Čarni (5), Anton Berden (2), Marija Rous (1), Jože Vigali (7), Jože Zver (7), Filip Muhič (4), Vera Borec (2), Franc Šilhthuber (4).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Franc Šauperl (57), Slovin Ljutomer; Aleksander Špilak (14), Panonija M. Sobota; Karel Sinic (7), KIK Pomurka M. Sobota; Ernest Šiftar (12), občina M. Sobota; Filip Muhič (4), Panonija M. Sobota; Marija Čuk (43), Hrustje-Mota.

HVALA ZA SODELOVANJE!

PRISPEVKI ZA KIRURGIJO

ZA IZGRADNJO KIRURŠKEGA BLOKA SO DAROVALI: Delavci Očesnega oddelka Splošne bolnišnice M. Sobota (namesto venca na grob pok. dr. Kous Franca) — din 600,00; Lamprecht Oto, Trate 10 — din 960,00; Kuhar Terezija, Markišavci 2 — din 1.000,00; Vratarič Gizela, Martjanci (ob priliki tretje obilnice smrti moža Janeza Vratarič, Martjanci) — din 2.000,00; Družini Toplak in Panker, Murska Sobota (namesto venca na grob pok. Horvat Jožeta iz Murske Sobote) — din 800,00; 00 sindikata delavcev SIS M. Sobota (namesto venca na grob pok. očeta tov. Kovač Anice) — din 500,00; ABC Pomurka MI 00 sindikata delovne skupnosti Murska Sobota (namesto venca na grob očeta sodelavke Loštrenk Marije) — din 500,00; Kulturni center v Murski Soboti (namesto venca na grob pok. Nandeta Vidmarja iz Ljubljane) — din 1.000,00; Zdrava in Janko Kukul Murska Sobota, Oktoberske revolucije 48 (namesto venca za pok. Ošljaj Olgo iz Lendave) — din 1.000,00; Sindikat podružnice Proizvodnje kremenčevega peska Puconci (namesto venca pok. bratu Golinar Jožeta) — din 650,00; OOS Mura TOZD Ženska oblačila I. izmena (namesto venca na grob pok. očeta Bezjak Vere) — din 1.700,00; Društvo invalidov Murska Sobota (namesto venca na grob pok. Forjan Štefana, Rakičan 118, pok. Lepoša Aleksandra, Noršinci 25, Raščan Ignaca, Večeslavci 113) — din 600,00; Vogrinčič Erika, Krog 41 (namesto venca na grob pok. Majc Viktorije, Trstenjakova 35) — din 800,00;

Darovalcem se zahvaljujemo!

Prispevek nakazujte na račun: 51900-763-30297

UMRLI

Anton Gubič, 14 let, Trdkova 97; Darko Karas, 25 let, Murska Sobota, Stara ulica 5; Alojz Bertalančič, 33 let, Nuskova 6; Ivan Glavač, 46 let, Melinci 173; Anton Jančar, 47 let, Bakovci 20; Martin Kocet, 54 let, Melinci 184/a; Franc Forjančič, 54 let, Ropoča 52; Elek Cmor, 57 let, Motovilci 75; Josip Rogan, 60 let, Nuskova 70; Jože Gimilar, 64 let, Petanjci 13; Koloman Podlesek, 67 let, Šalamenci 17; Janez Čerpnjak, 67 let, Martinje 18; Karel Šinko, 69 let, Domajinci 39; Ludvik Pondelek, 71 let, Lucova 42; Alojz Andrejek, 72 let, Martinje 34; Janez Puhar, 72 let, Bogojina 79; Franc Ivanič, 73 let, Bogojina 37; Alojz Kuzmič, 74 let, Murska Sobota, Prešernova 28; Ludvik Šuklar, 75 let, Lipovci 79; Franc Flegar, 76 let, Gerlinci 135; Janez Šinček, 76 let, Selo 68; Anton Kokaš, 76 let, Kušanovci 84; Anton Zver, 76 let, Ižakovci 139; Štefan Küplen, 77 let, Markišavci 35; Vincenc Škerlak, 77 let, Kančevci 17; Peter Gjori, 81 let, Rakičan 11; Jože Horvat, 81 let, Bratonci 62; Štefan Štiblar, 81 let, Bakovci 204; Aleksander Kerčmar, 84 let, Peskovci 36; Franc Gabor, 88 let, Vučja gomila 64; Anton Vevc, 91 let, Murska Sobota, Kroška 47/a; Nataša Sluga, 9 let, Murska Sobota, M. Gubca 20; Marija Dervarič, 67 let, Krašči 78; Antonija Korošak, 69 let, Murska Sobota, Kidričeva 16; Marija Mesarič, 70 let, Melinci 103; Verona Šteiner, 73 let, Beltinci, Pot ob Črncu 5; Franciška Šimon, 74 let, Adrijanci 27; Marija Vogrinec, 75 let, Bogojina 30; Emilija Kerševan, 77 let, Murska Sobota, Mladinska 38; Marija Makovec, 77 let, Murski Črnci 3; Katolina Ružič, 77 let, Peskovci 20; Ana Barbarič, 78 let, Vaneča 3; Franciška Celec, 79 let, Puconci 20/c; Ana Gobar, 79 let, Rankovci 52; Marija Dervarič, 80 let, Bodonci 54; Verona Nemčič, 80 let, Ivanovci 5; Irma Temlin, 80 let, Strukovci 51; Franciška Karas, 81 let, Murska Sobota, St. Rozmana 25; Agata Lopert, 81 let, Bratonci 152; Marija Tivadar, 83 let, Murska Sobota, Tišinska 25; Ana Solar, 83 let, Dolnji Slaveči 98; Ana Zakoč, 84 let, Ivanovci 10; Marija Šeruga, 84 let, Radovci 79; Marija Snedec, 85 let, Rakičan 11; Klara Rožman, 86 let, Filovci 3; Alojzija Cmor, 88 let, Motovilci 71; Rozalija Červek, 88 let, Rakičan 14; Marija Jug, 88 let, Gederovci 31; Julija Kozar, 94 let, Martinje 22; Verona Gabor, 95 let, Gančani 166.

Splošno gradbeno podjetje Konstruktor Maribor, n. sol. o. TOZD gradbeništvo „POMURJE“ Murska Sobota, n. sol. o., Štefana Kovača 10

gradi za trg in prodaja

STANOVANJA

v stanovanjskem kompleksu Lendavska v M. Soboti

Stanovanja so enosobna, dvosobna, dvoipolsobna, trosobna in štirisobna različnih kvadratur.

Izhodiščna cena za kvadratni meter stanovanjske površine znaša 24.400.—

Prednost imajo kupci, ki bodo lahko plačali kupnino za stanovanja v naslednjih tranšah:
40 % kupnine v mesecu januarju 1982
30 % kupnine v mesecu aprilu 1982
30 % kupnine ob prevzemu

S tem obročnim odplačevanjem bodo kupci pripomogli k nemoteni dovršitvi stanovanjskega kompleksa. Stanovanja bodo vseljiva predvidoma meseca julija 1982.

Vsi zainteresirani za nakup stanovanj dobijo podrobnejše informacije v komercialni prodajalca v M. Soboti, Štefana Kovača 10 (tel. 22-740) vsak dan do končne razprodaje.

OZIMNICA

Tudi v letošnjem letu smo vam v Eti v Kamniku pripravili ozimnico iz vložene in pasterizirane povrtnine na osnovi predlogov naših številnih kupcev. Kupite jo lahko preko vaše osnovne organizacije sindikata in v trgovinah z živili.

Na voljo vam je v dveh paketih:

- ETA mala ozimnica, v kateri je 12 kozarcev vloženih vrtnin, po ceni 340 din
- ETA velika ozimnica, v kateri je 24 kozarcev vloženih vrtnin in kompotov po ceni 690 din

PRODAJA OZIMNICE SE BO PRIČELA OKTOBRA.

PAKETI

so bile shranjene na ograjenem dvorišču, in tako povzročil menda za 50 tisoč dinarjev škodo.

19. septembra ob 19.10 uri je 23-letni Slavko Budna iz Veličkega Kamna pri Krškem, svojčas zaposlen kot sprevodnik v Mariboru, odpeljal izpred trgovine parkiran avtobus Avtobusnega prometa Murska Sobota in se odpeljal proti Neradnovcem. Že po 100 metrih vožnje je z vozilom zadel ob betonsko mostno ograjo, s čemer je povzročil 10 tisočakov škodo, nato pa se je peljal dalje. Med vožnjo po klancu navzgor, je hotel dati ročico v nižjo prestavo, kar pa

Svet Srednješolskega centra tehniško-pedagoške usmeritve razpisuje prosta dela in naloge člana kolegijskega poslovodnega organa (organizator dela).

Kandidati morajo poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka izobrazba in izpolnjevanje pogojev za srednješolskega učitelja
- najmanj 5 let delovnih izkušenj
- organizacijske sposobnosti
- moralna in politična neoporečnost.

Kandidat bo imenovan za 4-letno mandatno dobo.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo najpozneje v 15 dneh po objavi na naslov: Srednješolski center tehniško-pedagoške usmeritve M. Sobota, Naselje Veljka Vlahoviča 12 (za razpisno komisijo).

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po preteku razpisa.

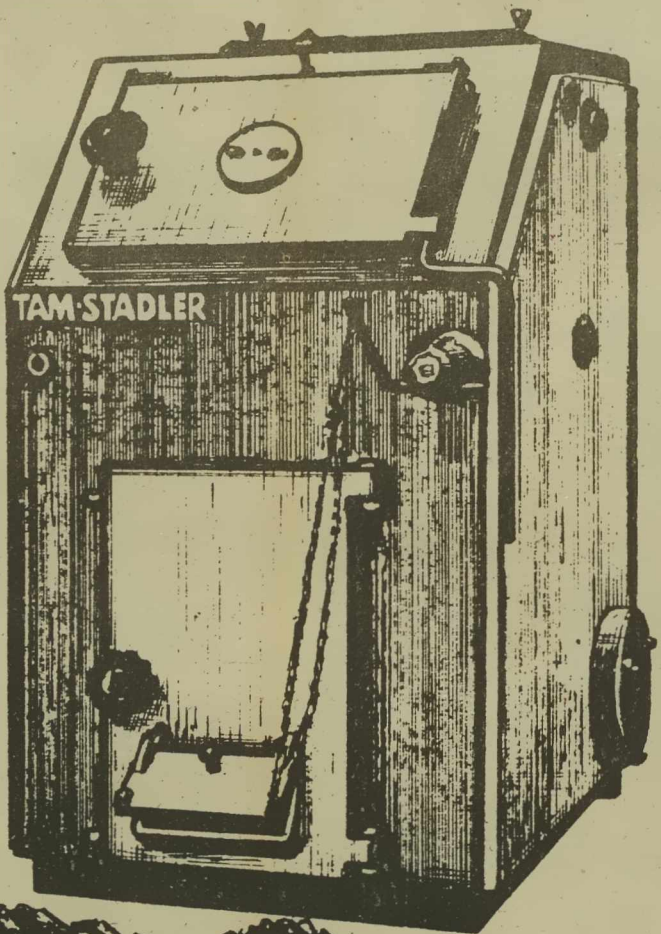
NOVE MOŽNOSTI OGREVANJA OB PRAVEM ČASU

Peč za centralno ogrevanje za trdo gorivo model H 33

Poleg že uveljavljenih proizvodov vam nudimo nove modele toplovodnih kotlov, ki so rezultat večletnega razvoja in raziskav.

Obiščite nas na SEJMU GRADBENIŠTVA v Gornji Radgoni v hali A, razstavni prostor 105, kjer razstavljamo svoje proizvode.

- prirejen reševanju problemov ogrevanja, nastalih zaradi energetske krize,
- možnost kurjenja s premogom, drvmi in odpadki,
- veliko kurišče in velika kurilna vrata,
- vodno hlajena rešetka,
- odlična izolacija,
- možnost priključka na dimnik levo, desno ali zadaj,
- kotel lahko povežete z boilerjem (model SE) za pripravo sanitarne tople vode,
- z montažo termoventila lahko priredite peč za zaprt sistem centralnega ogrevanja,
- enostavna montaža.

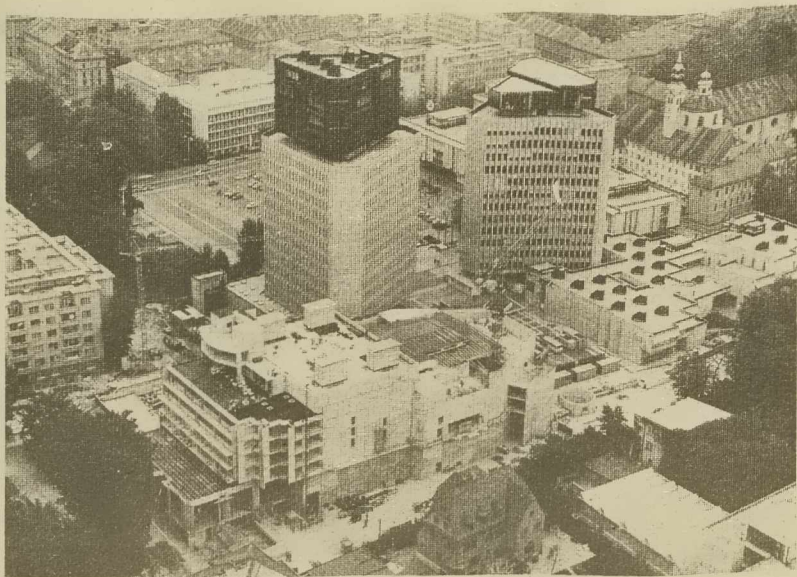

TOVARNA VOZIL IN TOPLOTNE TEHNIKE »BORIS KIDRIČ« n. sol. o. Maribor

62000 MARIBOR, Leningrajska 27
Telefon: (062) 24-171, 39-779 — Telex: 33-161

PREDSTAVNIŠTVO: 11000 BEOGRAD
Kataničeva 24 — Telefon: (011) 450-685

Trg revolucije — kulturni dom Ivan Cankar, poslovni objekt Iskre in Ljubljanske banke.

Farmaceutski kompleks Lek v Ljubljani

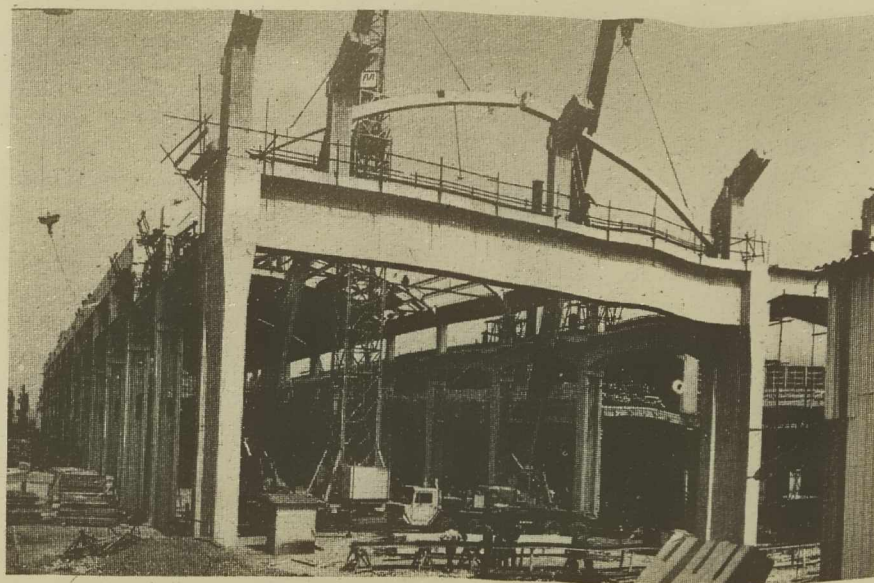
slovenija ceste tehnika
n. sol. o., ljubljana, titova 38

PROIZVODNI PROGRAM SCT:

- — VSE VRSTE NIZKIH IN VISOKIH GRADENJ V TUZEMSTVU IN INOZEMSTVU
- — AVTOCESTE, MOSTOVI, PREDORI, LETALIŠČA
- — INDUSTRIJSKI, POSLOVNI, STANOVANJSKI, TURISTIČNI OBJEKTI IN KOMPLEKSI Z INFRASTRUKTURO
- — STROJI IN KOMPLETNA OPREMA ZA KAMNOLOME, GRAMOZNICE IN ODPRASEVANJE ASFALJNIH BAZ
- — PROIZVODNJA GRADBENIH POLIZDELKOV, ASFALTA, BETONA, APNA ITD.
- — PROJEKTI IN INŽENIRING ZA VSO NAVEDENO DEJAVNOST

INFORMACIJE:
SCT — TOZD INŽENIRING
61001 Ljubljana
Cesta VII. Korpusa 1
telefon: (061) 349 361

SCT — TOZD STROJNI INŽENIRING
61000 Ljubljana
Kavčičeva 66
telefon: (061) 444 704
telex yu sct 31493

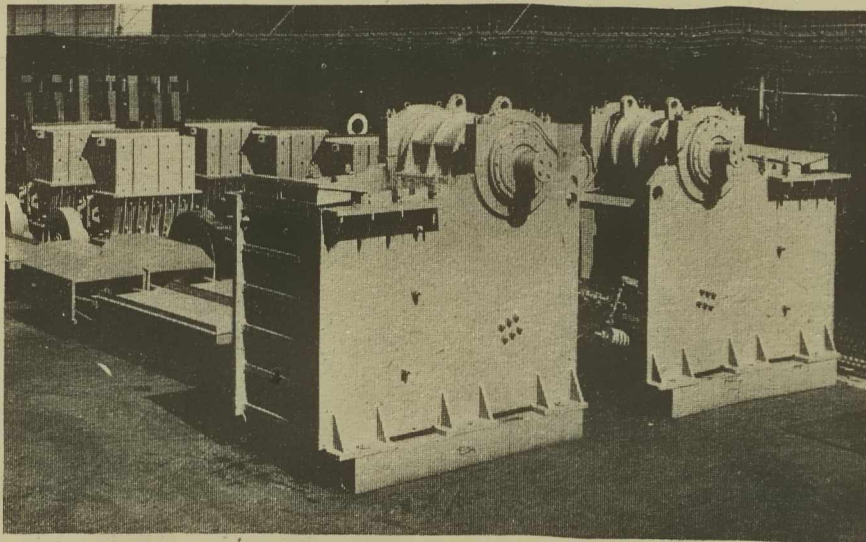
Gradnja nove hale jeklolivarne v Litostroju

I etapa hitre ceste skozi Maribor

Stanovanjska soseska VS1—Trnovo

Drožilci za kamnolome, proizvod TOZD Mehanični obrati Ljubljana

izolirka

LJUBLJANA

*vam predstavlja
svoj proizvodni
program*

izolirka

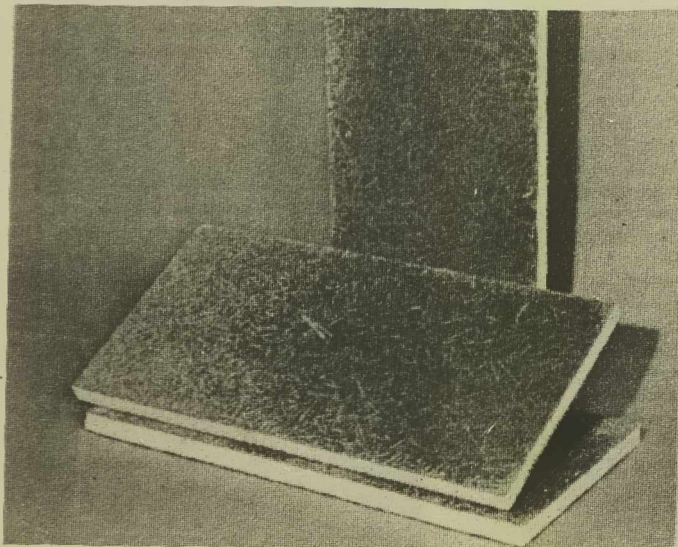
industrija izolacijskih materialov,
n. sol. o.
61000 LJUBLJANA, Ob železnici 18
Jugoslavija

TOZD Ljubljana, n. sub. o., Ljubljana,
Ob železnici 18 — tel. (061) 43 096, 42 402
TOZD Jesenice, n. sub. o., Jesenice
— tel. (064) 81 960

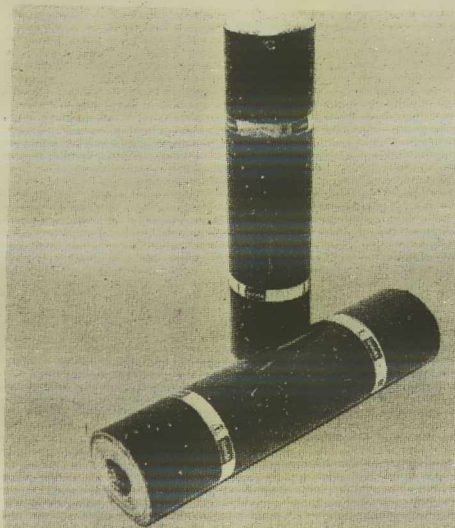
TOZD Novolič, n. sub. o., Nova vas 11 a
— tel. (061) 798 038, 798 011

TOZD Obrtna dejavnost, Ljubljana, n. sub. o.,
Ljubljana, Zaloška 113 — tel. (061) 44 996

TOZD Tectum, n. sub. o., Ljubljana,
Pod ježami 5 — tel. (061) 311 151, 320 853
DSSS Ljubljana, Ob železnici 18
— tel. (061) 43 096

KOMBI PLOŠČE

IZOTEKT VA-
RILNI TRAK

Proizvodi za hidroizolacije:

- bitumsne strešne lepenske
- pergamin
- izoval-hidroizolacijski trakovi
- izotekt-bitumenski varilni trakovi
- ibitol-bitumenske raztopine
- bitumska masa za temelje
- bitumska masa za strehe BP
- bitumenski kit
- izoplast trakovi — alpna trakovi
- aluminizol

Proizvodi za termo-akustično izolacijo:

- styropor
- izomat plošče
- izodekor plošče
- kombi plošče
- kombi S plošče
- novolit plošče
- fenoterm — mineralna volna
- fenoterm plošče
- žlebak iz mineralne volne
- izokork masa
- styropor embalaža
- izorol omarice
- tamar plošče

Proizvodi za cestogradnjo:

- bitumsne emulzije
- rezani bitumen
- bitumske mase za fuge

Proizvodi za antikorozijsko:

- ibitol lak
- ibitol lak za visoke temperature
- alubitol
- bitacid — kislinoodporna masa
- bitumske mase za cevovode

Proizvodi za avtoindustrijo:

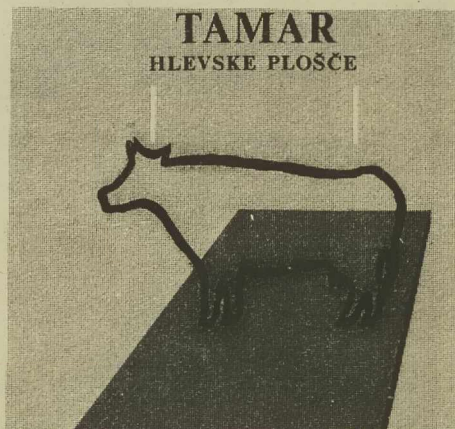
- alukor N-notranji antikorozijski premaz
- alukor Z-zunanji antikorozijski premaz
- avtobitol — osnovni premaz
- alukor pasta — pasta
- avtoobloga S — sendvič plošča
- avtoobloga I — enostavna plošča
- avtofon — protihrupna avtoobloga

Proizvodi za elektroizolacije:

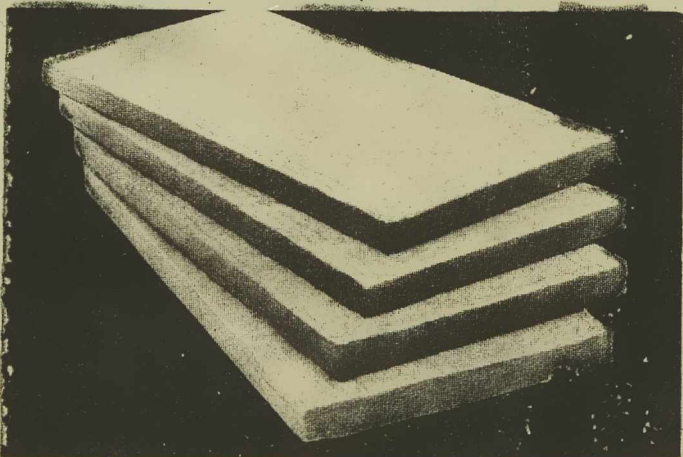
- bitumske mase za elektroindustrijo

Izvajanje toplotne izolacije fasad

- po sistemu:
- jubizol — s styropor ploščami
- kombifas — s kombi ploščami

**ZA VSE INFOR-
MACIJE SE
OBRNITE NA
TEHNIČNO IN-
FORMATIVNO
SLUŽBO IZO-
LIRKE**

FENOTERM PLOŠČE IZ MINERALNE VOLNE

GLOBTOUR VABI NA SMUČANJE

emona globtour

Pred vami je naš smučarski program ZIMA 1981/82. Priporočamo vam, da ga pazljivo preberete, se glede na svoje denarne zmožnosti odločite, kje boste smučali, in kar je najvažnejše: pravočasna prijava vam bo zagotovila bivanje v izbranem kraju.

Gostje, ki so že potovali z nami, poznajo naša pravila. Dolžni pa smo povedati nekaj najosnovnejših pogojev tistim, ki se bodo prvič odločili za smučanje z nami.

Pri prijavi je potrebno vplačati 40 % cene aranžmaja, razlika pa do petega dne pred odhodom.

Cene so kalkulirane na dan 15. 8. 1981. Če se cene dvignejo za manj kot 10 % zaradi spremenjenih deviznih tečajev, prevoznih stroškov in drugih vzrokov, to povečanje ne gre v breme potnika. V kolikor pa je odstotek povečanja višji kot 10 %, pa se cena aranžmaja ustrezno dvigne. V kolikor se potnik s povečano ceno ne strinja in aranžma odpove, dobi povrnjen ves vplačan denar.

Pred odhodom v tujino morate preveriti veljavnost potnih listin, kajti če zaradi neveljavnih potnih listin potnik ne more potovati preko meje, ne dobi povrnjenih vplačil aranžmaja in se taka ovira smatra kot odpoved potovanja. V primeru dokazane višje sile, ki ne dovoljuje potniku potovanja, dobi povrnjene vse stroške, če ob prijavi sklene ustrezno zavarovanje.

Globtour garantira vse storitve, navedene v programu. Dodatne storitve pa potniki plačajo predstavniku Globtoura v valuti države, kjer so storitve izvršene.

Priporočamo, da si pred odhodom v tujino zagotovite zdravstveno varstvo pri krajevnem pristojni Skupnosti za zdravstveno varstvo. Če pa boste smučali v domovini, priporočamo, da vzamete s seboj potrjeno zdravstveno izkaznico.

Kmalu bo izšel naš program ZIMA 1981/82, v katerem boste lahko prebrali podrobne informacije.

Program boste dobili brezplačno v vseh naših poslovalnicah. Predlagamo, da si vzamete čas in preberete vse, kaj vam nudimo.

V JUGOSLAVIJI:

— BOVEC: Hotel Kanin, od 4.390 din,

— CELJE: Hotel Evropa 5.150 din vključno s skibusom in žičnico na Golteh,

— TARA: Hotel Beli bor, od 3.750 din,

— BLEJ: Hotel Krim od 3.750 din, hotel Jelovica od 2.980 din,

— KRANJSKA GORA: Pension Šmuk samo spanje 1.050 din,

— JEZERSKO: Hotel Kazina od 2.150 din, Hotel Planinka od 3.150 din.

NA ČEŠKO-SLOVAŠKEM:

— DONAVALY: Camping Donavaly—hišice tedensko 6.860 din,

— LIPTOVSKI JAN: Chata Tatara od 4.120 din,

— ŠTRBSKE PLESO: Hotel FIS od 5.500 din,

— TATRANSKA LOMNICA: Dom Sasanka 3.550 din, Hotel Slovan 5.950 din,

— JASNA: Hotel Liptov od 4.400 din.

NA POLJSKEM:

— ZAKOPANE: Hotel Hyrny 3.800 din, hotel Imperial 4.050 din, domovi: Krokus, Zwiaskowicz, Janosik 3.300 din.

V AVSTRIJI:

— REICHENFELS: Hozel zur alten Muehle od 3.500 din, hotel Steinkellner od 3.650 din,

— KLIPPITZTHORL: apartmaji v raznih hišah od 5.300 din,

— WEISSBRIACH: Pension Sonnleiten od 3.150 din, Ch. Waldner od 4.950 din GLOBTOUR ima poseben dogovor s smučarskim društvom SMUK: paket 7 polpenzionov s skipasom in smučarsko šolo SAMO 5.700 din.

— NASFELD: Hiše Larix, Fritz, Jochum, Ramsbacher od 6.850 din,

— BAD KLEIN-KIRCHHEIM: Pension Walti od 6.150 din, Pension Aufegger od 6.280 din, Hotel Eschenhof od 6.950 din,

— INNERKREMS: Hotel Schwarzenbacher od 5.400 din, apartmaji H. A. K. od 7.750 din,

— MALLNITZ: kmečka hiša Fiausch od 8.200 din, počitniška hiša Melchner od 7.200 din, počitniška stanovanja Wieser, Truskoller, Passhuber od 8.400 din, hiše Telsing, Kempf, in Mosser od 4.000 din,

— LIENZ: Penzioni II. kategorije od 5.350 din, apartmaji na Zetttersfeldu od 9.800 din,

— ST. JAKOB: Pension Ledererhof od 4.845 din,

— SILLIAN: Hotel Schwarzer Adler od 4.250 din, Pension Sprenger od 4.800 din, apartmaji Oskar Leiter 6.380 din, Anton Leiter (Schwarzer Adler) od 5.750 din, Weisses Roessl (Hubert Linder) od 5.790 din,

— KORALPE: Počitniška stanovanja F. Jaeger — Schadenbauer od 9.500 din,

— MAUTERNDORF: Hotel Steffner — Wallner 5.550 din, Hotel Kernwirt 6.250 din, Pension Weitgasser 5.550 din — v vseh treh objektih je v ceno za 7 polpenzionov vključen tudi skipas, za 3 otroke do 12 let starosti 1.200 din popusta.

V ITALIJI:

— RASEN: Pension Broetz od 3.350 din, Pension Brunnerhof od 3.850 din,

— BRUNECK: Hotel Bologna, od 5.500 din,

— FALCADE: Hotel San Giusto od 4.150 din,

— SAN GIORGIO: Hotel Valnera od 3.950 din,

— SAN MARTINO: Apartmaji Valdiroda od 8.400 din,

— NEVEGAL: Hotel Pineta od 4.150 din,

— AURONZO: Hotel Auronzo od 4.150 din,

— MONTECAMPIONE: Hotel Monte Campione od 6.050 din,

— FOPPOLO: Hotel Cristallo od 4.950 din,

APARTMAJI V AVSTRIJI:

— AURACH od 6.690 din, EBBEN 6.180 din, GER-

LITZEN od 8.460 din,

KIRCHBERG 13.800 din,

KIRCHLEITN od 8.590 din,

KLEINARL od 4.850 din,

SEELETN od 6.500 din, ST.

GILGEN od 6.490 din, ST.

WOLFGANG od 6.490 din, ZILLERTAL 14.650 din,

MAYRHOFEN od 14.650 din.

— PECE: Hotel Linde od 6.790 din, privatni pension od 5.960 din.

OPOMBE:

Cene apartmajev se nanašajo na najem za več oseb glede na zmogljivost posameznega apartmaja.

Iz programov je razvidno, za katere aranžmaje lahko plačate skipas v dinarjih in kje v nacionalnih valutah, kje je lasten prevoz in kje je možen organiziran prevoz s strani Globtoura.

INFORMACIJE IN PRIJAVE:
VSE POSLOVALNICE GLOBTOUR in pooblašene agencije.

NAROČILNICA

Ime in priimek
ulica, hišna številka
kraj in poštna številka
Prosim, da mi pošljete brezplačen prospekt ZIMA 1981/82 na moj gornji naslov.
Kraj in datum

(podpis)

Izrezano naročilnico prilepite na dopisnico in jo pošljite na eno izmed Globtourovih poslovalnic:

- Ljubljana: Trgovska hiša Maximarket, Trg revolucije 1
- Gosposvetska 4
- Šmartinska 130
- Maribor: V. Kraigherja 4
- Novo mesto: c. kom. Staneta 19
- Nova Gorica: Delpinova 24
- Bled: Cesta svobode 9
- Portorož: Obala 22
- Radenci: Hotel Radin

ARCO MURKA

tozd izbira

Potrošnik

MURSKA SOBOTA

ORGANIZIRA

MODNO
REVUJO

»jesen-
zima 81«

V KAVARNI
HOTELA »DIANA«

V SOBOTO
DNE 26. SEPT. 1981
OB 20. URI

REZERVACIJE SO VAM NA
VOLJO V PISARNI
BLAGOVNICE

TOZD
IZBIRA

VELETRGOVINA

Potrošnik

MURSKA SOBOTA

intes

življski kombinat maribor z n. sol. o.
tozd b. o.
mlinopek
69000 murska sobota, ul. lola ribarja 7

SOZD „TIMA“ Maribor
DO ŽK „INTES“ Maribor
TOZD „MLINOPEK“
M. Sobota

objavlja

dela in naloge

BLAGAJNIK
— OBRAČU-
NALEC OD

Delovno razmerje se sklone
za določen čas in sicer nado-
meščanje delavke za čas po-
rodniškega dopusta.

Pogoji:

Končana srednja šola:

- ekonomska ali
- komercialna

Kandidati naj pošljejo pisme-
ne prijave z dokazili o izpol-
njevanju pogojev v 15 dneh
od objave na gornji naslov.

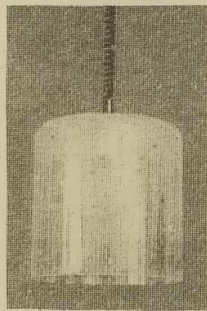
Kandidati bodo obveščeni o
izbiri v 30 dneh po preteku
objave.

DO Elektromontaža in inštalacije Doljane - Slovenija

TELEFON: 815-230, 815-132,
BRZOJAV: EMI POLJANE
TEKOČI RAČUN: SDK SLOVENSKA BISTRICA
ST. 51810-601-12643

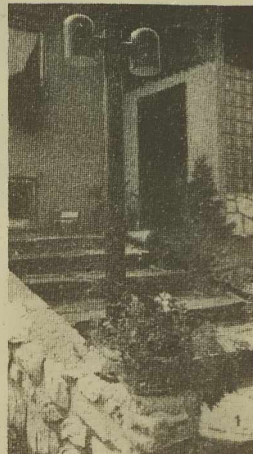
Iz našega proiz-
vodnega progra-
ma vam nudimo
svetila vseh vrst, s
katerimi lahko za-
dovoljimo vse vaše
želje

Svetila se odlikujejo z estetskim videzom, s funkci-
onalnostjo in s tehnično izpopolnjenostjo. Razen svetil
iz našega rednega proizvodnega programa, vam lahko
izdelamo in tudi montiramo svetila za turistične, po-
slovne in druge objekte po predloženih idejnih
osnutkih arhitektov in projektantskih organizacij ali po
naših idejnih predlogih.

Nudimo vam galvanske usluge, bakrenje, niklanje,
kromanje in medeninjenje železa, medenine, aluminija
in aluminijevih zlitin.

V našem podjetju je na voljo elektroinštalaterska in
montažna skupina, ki vas bo zadovoljila s svojim delom
v stanovanjskih, poslovnih in industrijskih zgradbah.

**STEYR
FIAT**

OM

VELIKA ZALOGA Avtomobilskih Gum

**SEMPERIT
MICHELIN**

SERVIS-REZERVNI DELI
FIAT - ZASTAVA - PZ

Avto Radio - Prevlake - Velika Zaloga Rabljenih Delov

STRASSNITZKY KG.

A-8492 Halbenrain 94 Tel. (03476) 2496

**XIV. MEDNARODNI
SEJEM OBRTI IN
OPREME ZA OBRT
CELJE — GOLOVEC**

od 18. do 27. septembra

PONUDBA ZASEBNEGA IN
ZDRUŽENEGA DELA DROBNEGA
GOSPODARSTVA SLOVENIJE
POSLOVNI DNEVI, RAZSTAVA
INOVACIJ, POVEZAVA OBRTI Z
ZDRUŽENIM DELOM,
SPREMLJAJOČE PRIREDITVE

**Sejem je odprt vsak dan od
9. do 18. ure.**

Oglas v Vestniku zanesljiv uspeh!

IMP-TOZD Panonija, Murska Sobota, Bjedičeva 1

proda

osnovno sredstvo na
licitaciji

tovorni avto, ZASTAVA 412 NF — kombi, v voznem stanju, leto izdelave 1978, reg. št. MS 338-25, prevoženih kilometrov 23.736 km.
Izključna cena znaša 65.000,00 din.

Ogled avtomobila je možen vsak dan razen nedelje od 6. do 14. ure na podjetju.

Licitacija se bo vršila dne 30. 9. 1981 ob 8. uri na sedežu podjetja.

Interesenti morajo pred licitacijo položiti varščino v znesku 10% od vrednosti.

Odbor za medsebojna delovna razmerja Osnovne šole 17. oktober Beltinci

OBJAVLJA

prosta dela in naloge za nedoločen čas:

— **računovodje**

Pogoji: srednja ali višja izobrazba ustrezne smeri in 5 let delovnih izkušenj na enakem ali podobnem delu

— **učitelja razrednega pouka na podružnični šoli v Melincih**

Pogoji: učitelj razrednega pouka, če se ne prijavi kandidat z ustrezno izobrazbo, bomo za določen čas sprejeli tudi absolventa določene smeri.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh na naslov: Osnovna šola 17. oktober Beltinci.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem razpisnem roku.

GRAŠKI VELESEJEM

26. SEPT.— 4. OKT. 1981

INFORMACIJE, PRIJAVE IN PRODA-
JA VSTOPNIC;
KOMPAS, MARIBOR, Trg svobode 1,

telefon: (062)
in druge pooblašene turistične posloval-
nice v Sloveniji.

Tekstil, krzno, modne revije, lesni
center, stavbno in sobno pohištvo,
prehrambeni izdelki, orientalske prepro-
ge, zabavna elektronika, mednarodna
vinska pokušnja, vse za otroke, štajerska
gastonomija, energija danes, stroji za
predelavo lesa in kovin, naprave za
avtomobilske servise, varilni stroji, grelne
naprave, stroji in naprave za gostilne in
kuhinje, sodobna pisarniška tehnika,
svetlobna telesa, kmetijski center, razsta-
va konj itd.

75
LET

Sestavljena organizacija zdrženega dela GIPOSS Ljubljana, Dvoržakova 5

zdržuje naslednje organizacije zdrženega dela:

SGP GRADBINEC Kranj
GIP INGRAD Celje
SGP PIONIR Novo mesto
GIP OBNOVA Ljubljana
GP STAVBAR Maribor
MP INSTALACIJA Ljubljana
GIPOSS inženiring Ljubljana

Najstesneje pa sodeluje z delovno organizacijo
SCT, ki je nastala po združitvi GP Tehnika, ki je bila
zdržena v SOZD GIPOSS in SGP Slovenija ceste.

GIPOSS je bil ustanovljen leta 1965 kot poslovno združenje, leta 1975 pa je bila izvedena reorganizacija v sestavljeno organizacijo.

Pri izvajanju del je sestavljena organizacija povezana z drugimi organizacijami v reprodukcijo celoto, kar zagotavlja hitro in kvalitetno izvajanje del od projektiranja do predaje objektov v uporabo. V ta namen se vključuje v sodelovanje vse več organizacij zdrženega dela bodisi z združitvijo v že zdržene delovne organizacije, bodisi na podlagi poslovno-tehničnega sodelovanja.

GIPOSS sklepa pogodbe in opravlja pravne posle v svojem imenu in za račun temeljnih organizacij v sestavi zdrženih delovnih organizacij v zvezi z izvajanjem skupnih investicijskih del vseh vrst visoke in nizke gradnje doma in v tujini (od projektantskih, gradbenih, obrtniških do instalacijskih in zaključnih del). Izvaja investitorske, izvajalske in prodajne inženiringe za vse vrste investicijskih objektov. Uspešno se vključuje v usmerjeno stanovanjsko gradnjo.

Zdržene delovne organizacije v sestavi GIPOSS razpolagajo z najsodobnejšo gradbeno mehanizacijo in zaposlujejo okrog 15.000 delavcev, ki se lahko pohvalijo s številnimi kvalitetno in hitro dokončanimi objekti, med katere sodijo mnoge stanovanjske soseske kot na primer:

— ŠS-6 v Ljubljani s 3284 stanovanji in spremljajočimi objekti (VVU, šole, trgovine, garaže). Stanovanjski objekti so grajeni po najsodobnejših metodah od štiri do šestnajst nadstropij. Sosesko odlikujejo široke zelene površine, ki prispevajo k dobremu počutju prebivalcev.

— ŠS-7/1 v Ljubljani s 1.013 stanovanji v sedmih blokih višine P+10. Gradnja je bila izvajana po sistemu Outinord, značilna pa je obdelava fasad z barvami, ki so vmešane v maso betona. V tej soseski je zelo uspešno rešena delitev peščevih površin od prometa, saj so za avtomobile urejeni posebni podhodi s pokritimi parkirišči. V pritličju objektov so tri VVU in poslovni prostori.

— BS-3 v Ljubljani, kjer bo v končani fazi okrog 2.500 stanovanj, ki so razporejena v nizkih objektih (P+4) in stolpnih (P+12 do P+21). Tudi ta soseska je projektirana tako, da med stanovanjskimi objekti ne bo prometa in bodo v ta namen dograjene garažne hiše ob vhodu v posamezno ulico.

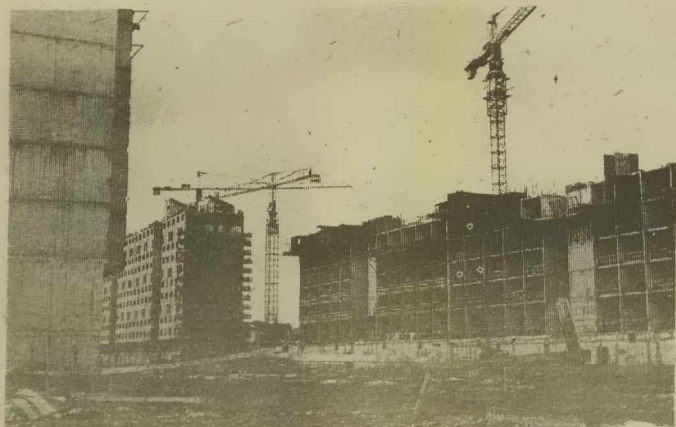
Pomembno mesto med dograjenimi objekti predstavljajo poslovne zgradbe in industrijski objekti, ki so bili v večini primerov grajeni po lastni tehnologiji. Še posebno vidno mesto zavzemajo montažne industrijske hale, ki so grajene po lastnih tipiziranih projektih.

Turistični objekti v Jugoslaviji in tujini so bili vedno zgrajeni kvalitetno in predvsem v rekordnem času, kar je pri gradnji tovrstnih objektov še kako pomembno.

Zdržene delovne organizacije v SOZD GIPOSS so razen naštetih objektov dogradile še številne šolske in vzgojno-varstvene ustanove in domove družbenega štandarda.

Skupaj so ZDO združevale delo in sredstva pri gradnji viadukta Verd po sistemu Hünnebeck, ki je s 622 metri najdaljši tovrstni objekt a avtocesti Vrhnika-Razdrto. S to in še drugimi dopolnilnimi tehnologijami so delovne organizacije iz sestava GIPOSS uveljavljale tudi pri gradnji mostov.

Zdržene delovne orgaizacije GIPOSS nastopajo na skupnih gradbiščih, posamezno pa se pojavljajo tam, kjer imajo svoj sedež, pa tudi preko republiških in državnih meja.

stanovanjska soseska ŠS—8/2 v Ljubljani med gradnjo

SGP GRADBINEC KRANJ je delovna organizacija, ki je nastala leta 1977 z združitvijo SGP Sava Jesenice in SGP Projekt Kranj. Danes je v 11 TOZD in dveh delovnih skupnostih 1.900 delavcev, ki izvajajo dela v vseh gorenjskih občinah, Kamniku in Ljubljani. Rezultat njihovega dela so zgrajeni objekti Železarne Jesenice, Iskre, Peka, Planike, Titana, Svilarita, Ljubljanske banke, številne šole in VVU ter celovite stanovanjske soseske.

Pri nizkogradnjah pa zavzema pomembno mesto pravkar dograjen most čez Savo v Kranju.

GIP INGRAD CELJE ima preko 3.000 delavcev, ki izvajajo dela v temeljnih organizacijah zdrženega dela:

- gradbene operative: Celje, Laško, Ljubljana, Slovenske Konjice, Sentjur, Zalec, Rogaška Slatina
- mehanizacije Celje
- prevozi Ljubljana
- proizvodni obrati Celje
- IGM Celje
- lesni obrat Gomilsko
- Mobilia Ljubljana
- projektiva Celje

INGRAD:

— gradi vse vrste objektov visokih in nizkih gradenj po najsodobnejših tehnologijah

— izvaja zaključna gradbena, obrtniška ter instalacijska dela

— proizvaja sistemske montažne armiranobetonske konstrukcije, betonske izdelke in polizdelke

— opravlja prevoze in strojne storitve z gradbeno mehanizacijo

— izdeluje poslovne in stavbne lesene elemente

— projektira vse vrste objektov

— organizira inženiringe

SGP PIONIR NOVO MESTO zaposluje okrog 4.500 delavcev v 13 TOZD, ki obsegajo gradbeno operativno, proizvodno gradbenih elementov, keramike in zaključna dela, strojno-prometne storitve, mehansko-kovinski obrat, lesni obrat, projektiranje in interno banko. Z najsodobnejšo tehnologijo in mehanizacijo gradi PIONIR doma in v tujini, pri čemer še posebej prednjačijo turistični objekti, katere dogradijo v rekordno kratkem času, montažne hale široke uporabne vrednosti, stanovanjski objekti. Med njihovimi izdelki pa naj omenimo le vsestransko uporabna harmonika vrata.

GIP OBNOVA LUBLJANA zaposluje več kot 1.500 delavcev v naslednjih temeljnih organizacijah:

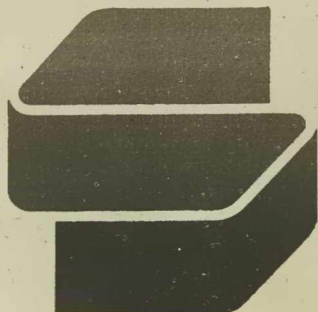
— splošne gradnje, kjer izvajajo objekte, ki se gradijo po tradicionalnem sistemu (bolnice, šole, industrijske objekte)

— montažne gradnje, kjer izvajajo montažne objekte (stanovanjske, industrijske, poslovne in tipske industrijske hale)

— projektivni biro — projektira vse vrste visokih gradenj

— gradbeni elementi s tovarno stanovanj, separacijo, betonarno, železokrivnico in lesnim obratom

— strojni obrati, ki zajemajo mehanično delavnico in avtopark.

GP STAVBAR MARIBOR ima preko 1.500 zaposlenih v TOZD:

- visoke gradnje Maribor
- IGM Hoče
- splošni projektivni biro Maribor

STAVBAR se lahko pohvali z dograjenimi stanovanjskimi soseskami v Mariboru in okolici, industrijskimi in poslovnimi objekti ter bogatim programom gradbenih izdelkov.

TOZD IGM Hoče proizvaja med drugim:

— TISO BLOK zidak za fasadne zidove, ki je odlični toplotni izolator

— dimnik »VLEK«, ki je: — kvaliteten-varen-cenen

— celotažen-finalen-stabilen

— izolativen-plinotesen-trden

— ognjestalen-primeren za vse vrste goriv

— fasadne elemente iz glinopor betona po Programu F

— zidake iz glinopora in mineralnega agregata

MP INSTALACIJA LUBLJANA ima dve temeljni organizaciji in blizu 400 zaposlenih.

TOZD Montaža izvaja: — vse vrste instalacij centralne kurjave

— prezračevalne in klima naprave

— vodovodne, toplotne in hidroizolacije

— stavbno kleparstvo

— izdeluje pomožno opremo, ki je predmet dejavnosti podjetja

TOZD projektivni biro izdeluje projekte za vse vrste instalacij.

v stanovanjski soseski BS—3 je dovolj prostora tudi za zelenice in otroška igrišča

GIPOSS INŽENIRING LUBLJANA je delovna organizacija skupnega pomena in ima naslednje temeljne organizacije:

- inženiring
- AZA P—80 (projektiva)
- trgovina ki nudi naslednje storitve: — vodenje investitorskega in izvajalskega inženiringa ali posamezne storitve
- izdelavo urbaniščnih planov
- izdelavo vseh vrst projektov

— kopiranje in razmnoževanje

— dobavo vseh vrst gradbenih materialov

TOZD TRGOVINA Ljubljana, Prušnikova 1 se je specializirala za dobavo gradbenih materialov do tretje faze gradnje. S svojimi dobavitelji, med katerimi so Salonit Anhovo, Opekarne Vrhnika, Trbovlje, Ludbreg, Bedekovščina, Križevci, Novi Bečej, Kikinda, Železarne Zenica, Kumrovec, Elektroda, Konjščina, TIM Laško, Izolirka, Termika, itd., vam dobavi vse kritične materiale hitro in po ugodni ceni.

To je le kratka predstavitev združenih delovnih organizacij v SOZD ZGP GIPOSS. Na Jugoslovanskem sejmu gradbeništva in gradbenih materialov v Gornji Radgoni bomo predstavili svoje dosežke in prispevke k racionalizaciji graditve v rdeči dvorani. V času sejma vam bodo predstavniki tega 15.000 članskega združenja posredovali še dodatne informacije in prospekti material, zato vas z veseljem pričakujemo.

stanovanjska soseska ŠS—7/1: pešceve površine so ločene od avtomobilov

Radijski in televizijski spored od 25. septembra do 1. oktobra

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.50 TV v šoli: TV kole-dar, Ruščina, Sodobna hrvaška književnost — I. del. 10.00 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Mali program, Risanka, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute (do 12.05). 15.30 TV v šoli: Ruščina, Sodobna hrvaška književnost — I. del (do 16.30). 17.15 Poročila. 17.20 Čebelo Hlaček, japonska risana serija. 17.45 Godba brez not: Codona, 2. del. 18.15 Obzornik. 18.25 Jezik v javni rabi. 18.35 Sodobna medicina: Vsi so naši otroci. 18.55 Ne prezrite. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 C. Richter: Prebujajoča se dežela, 1. del ameriške serije. 21.30 Propagandna oddaja. 21.35 Štidesetletniki, zadnji del poljske humoristične serije. 22.20 V znamenju. 22.35 Nočni kino: Butley, angleški film. Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik v Madžarski. 17.30 TV dnevnik. 17.45 Otroška oddaja. 18.15 Koraki, mladinska oddaja. 18.45 Pesem, ki traja. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Veliki intervju. 20.45 Zagrebška panorama. 21.10 Narodna glasba. 21.40 V petek ob 22. uri — kulturni mozaik (do 23.40).

TV ZAGREB

Prvi program 8.50 do 12.00 Izobraževalni spored, 15.30 do 16.30 Izobraževalni spored, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Poročila, 17.45

ljubljska banka
Pomurska banka

Lov na irvase, 18.15 TV kole-dar, 18.25 Kronika skupnosti občin Rijeke, 18.45 Mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Dober večer, 20.55 EPP, 21.00 Blakovihi sedem, 21.50 Dnevnik. Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

9.30 Dr. med. Françoise Gaillard, 11.05 Može brez živcev, 11.15 Oddaja o Turkih v Avstriji, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, peci, 16.30 Dogodivščine Toma Sawyerja, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Panoptikum, 17.30 Mi, 17.49 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Primer za dva (film), 20.15 Modna revija, 20.20 Jolly Joker, 21.10 Reklame in šport, 21.20 Nočni studio, 22.20 Poročila

TV MADŽARSKA

7.25 in 13.05 Šolska TV. 15.15 Kratki filmi. 16.15 5 minut meteorologije. 16.20 Prva ciganska vas, spored študija Peca. 16.55 Petjezična pokrajina, 2. del. 17.25 Prijatelj narave. 17.45 10 minut za ribiče. 18.30 TV dnevnik. 19.00 Delta, znanstveni magazin. 19.29 Se pol ni res, kviz. 19.55 Conrack, ameriški film. 21.35 TV dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo, 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.10 Poročila. 8.15 Cici-ban, dober dan: Akvarij. 8.35 Beli delfin, francoska risana serija. 8.50 Divja leta, mladinska nadaljevanka TV Beograd. 9.10 Pisani svet: Šibenik. 9.40 Vloga in pomen čustev v našem življenju, izobraževalna oddaja. 10.00 Nasilje v družini: Billy, angleška dokumentarna serija. 10.55 Miting ob obletnici zasedanja v Stolicah, prenos. 12.15 J. Dietl: Bolnišnica na koncu mesta, češka nadaljevanka. 13.15 Poročila. 13.20 Risanka. 13.25 Nogomet Tete: Hajduk, prenos (do 15.15). 17.20 Poročila. 17.25 Zaklad nove Francije, kanadski mladinski film. 18.50 Naš kraj. 19.05 Zlatopica. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Krasna no-rost, ameriški film. 21.40 Modni utrinki. 21.45 Dober večer, zabavno glasbena oddaja TV Zagreb. 22.40 TV kašipot. 23.00 Poročila.

ljubljska banka
Pomurska banka

Oddajniki II. TV mreže:

17.15 Narodna glasba. 17.45 Glasbeni album. 18.00 Glasbena oddaja. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Migracija, dokumentarna oddaja. 20.45 Poročila. 20.55 Vidiki, dokumentarna oddaja. 21.25 Športna sobota. 21.45 Komorna glasba skozi stoletja (do 22.25).

TV ZAGREB

Prvi program

9.30 Obstanek, 10.00 Namesto pavze, 10.05 Risanka, 10.10 Umetnost, 10.40 Risanka, 10.55 Proslava ob obletnici zasedanja v Stolicah (prenos), 12.15 TV kole-dar, 12.25 Ostvarjanje Titove Jugoslavije, 13.20 Intermezzo, 13.25 Nogomet Tete — Hajduk, 15.45 Pregled sporeda, 15.50 Poročila, 15.55 Alkoholizem, 16.35 Zabavni kole-dar, 17.35 TV kole-dar, 17.45 Festival otroka v Šibeniku, 18.45 Nogomet — Sarajevo — Crvena zvezda (posnetek), 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Poslednji podvig divzanta Oblaka (film), 21.35 EPP, 21.40 Dnevnik, 21.55 Nočno žep. Drugi program isto kot Ljubljana II

TV MADŽARSKA

7.15 Za otroke. 9.55 Istambulski vlak, pon. 12.55 Kronske konji. 13.15 Za otroke. 14.30 Pulzus, zabavna glasba. 15.15 Kuhajmo, ampak hitro! 16.35 Stare popevke (1919—1923). 17.10 Umetnostni film. 17.30 Parabola. 18.30 TV dnevnik. 19.00 Filmski koktelj: 1. Klovni in artisti, 2. Risanka, 3. Burleska, 4. Derrick, 5. Risanka, 6. Glasbeni film. 21.30 Sod Amontil-lada, TV film. 21.55 TV dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (Priprave na volitve v letu 1982, Pred jugoslovanskim gradbenim sejmom v Gornji Radgoni, Med pionirji na osnovni šoli v Križevcih pri Ljutomeru, Kotiček za kmetijske proizvajalce, humor)

DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 — telefon 21-232

TV LJUBLJANA

9.20 Poročila. 9.25 Živ zav, otroška matineja. 10.25 D. Savković: Ljubelen po kmečko, nadaljevanka TV Beograd. 11.10 TV kašipot. 11.30 Narodna glasba. 12.00 Kmetijska oddaja. 13.00 Poročila (do 13.05). 15.40 Žetev, dokumentarna oddaja TV Novi Sad. 16.00 Poročila. 16.05 Sabina Wolf, vzhodnonemški film. 17.35 Priljubimo tišini, oddaja za slušno prizadet. 18.00 Športna poročila. 18.10 Sestanek v nebotičniku. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.22 TV in radio nocoj. 19.24 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 J. Veselinov-Zarko, A. Dilič-V. Radovanović: Baza na Donavi, nadaljevanka TV Novi Sad. 21.05 Propagandna oddaja. 21.10 Levstikov tabor v Retjah, reportaža. 21.40 V znamenju. 22.00 Športni pregled. Oddajniki II. TV mreže: 15.55 Nedeljsko popoldne. 17.25 Stranpot, ameriški film. 19.00 Risanka. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Cedrus, balet. 21.15 Včeraj, danes, jutri. 21.40 7 + 7, ponovitev zabavno glasbene oddaje (do 22.40).

ljubljska banka
Pomurska banka

TV ZAGREB

Prvi program

9.45 Pregled sporeda, 9.50 Poročila, 10.00 Veseli tobogan, 11.30 Narodna glasba, 11.58 EPP, 12.00 Kmetijska oddaja, 14.35 Pregled sporeda, 14.30 Kritična točka, 15.00 Cirkus iz perije (film), 15.55 Nedeljsko popoldne, 17.25 Stranpot (film), 19.00 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Baza na Donavi, 21.05 EPP, 21.10 S kamero po svetu, 21.40 Dnevnik, 22.00 Športni pregled. Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

14.35 Usnjena nogavica (film), 15.50 Listamo po slikanici, 16.10 Risanka, 16.20 Nils Holgersson, 16.45 Klub seniorjev, 17.30 Ljudska glasba v Avstriji, 18.00 Avstrija v sliki, 18.25 Religija, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Šport, 19.15 Komedijska.

TV MADŽARSKA

9.05 Za otroke. 10.10 Šola za tenis. 10.30 Zlati lasje, pravljica. 11.50 Pravljica. 14.40 Folklor. 15.10 Kole-dar. 16.10 Priporočamo naše sporede. 16.45 17 trenutkov pomladi, nadaljevanka. 17.55 Vprašanje več, kviz. 19.00 Teden; aktualnosti, reportaže. 20.05 Zelenica strahov, ameriški film. 21.40 Lepi madžarski plesi. 21.45 Telesport. 23.05 Poročila.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Spored slovenske narodno-zabavne glasbe, 16.30 — Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.45 TV v šoli: TV kole-dar, G. Vitez: Ogledalce; Kronika v kamnu, Vojin Bakič. 10.00 TV v šoli: Matematika, Risanka, Zemljepis, Mali program, Risanka, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute (do 12.05). 15.30 TV v šoli: Varujmo zobe, G. Vitez: Ogledalce; Klub mladih tehnikov, Zastava in grb (do 16.35). 17.15 Poročila. 17.20 V gosteh pri zboru Suncokrili, otroška oddaja TV Tito-grad. 17.50 Puščavski otok, češki kratki film. 18.05 Jedrska revolucija: Atom pred vojno. 18.35 Obzornik. 18.45 Mladinska oddaja. 19.15 Risanka. 19.20 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 A. Slodnjak-M. Kmecl-J. Drozg: Zorenje in boji mladega Levstika, TV feljton. 21.20 Propagandna oddaja. 21.25 Kulturne diagonale. 22.25 V znamenju.

ljubljska banka
Pomurska banka

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 TV dnevnik v Madžarski. 17.30 TV dnevnik. 17.45 Pot okoli sveta, otroška oddaja. 18.00 Miti in legende. 18.15 Izobraževalna oddaja. 18.45 Glasbena medigra. 18.50 Telesport. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Znanost. 20.50 Zagrebška panorama. 21.15 Skag, serijski film (do 22.15).

TV ZAGREB

Prvi program

8.45 do 12.00 Izobraževalni spored, 15.30 do 16.30 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Pot okoli sveta, 18.00 Miti in legende, 18.15 TV kole-dar, 18.25 Kronika skupnosti občin Siska, 18.45 Katapult, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Nonsens (drama), 21.15 EPP, 21.20 Izbrani trenutki, 21.25 Se poznamo dovolj, Dnevnik. Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

Prvi program

8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, peci, 8.30 TV kuhinja, 9.00 Šolska TV. 9.30 Metulji so svobodni, 11.15 Čudeži pustinja, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, peci, 16.30 Lassie, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Rana Iberica, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Šport v ponedeljek in reklame, 20.05 Lisjaki, 20.55 Večerni šport, 21.25 Poročila. Drugi program 17.00 Vidiki, 17.30 Linija Onedin, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Dallas, 20.05 Kmet, čudodelnik, politik, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Igralci, (film).

TV MADŽARSKA

Ni sporeda

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Pota mladih — Radijski disk klub, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.55 TV v šoli: TV kole-dar, Varujmo zobe, Zastava in grb, Dnevnik 10. 10.00 TV v šoli: Dokumentarni film, Risanka, Književnost in jezik, Mali program, Risanka, Glasbeni pouk, Zadnje minute (do 12.05). 15.30 TV v šoli: Mladi v novem naselju, Otok Biševo (do 16.20). 17.00 Poročila. 17.05 Beli delfin, francoska risana serija. 17.20 Ko utihne šolski zvonec, otroška oddaja TV Zagreb. 17.50 B. Bartok: Leseni princ, balet. 18.30 Obzornik. 18.40 Mostovi — Hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost. 18.55 Knjiga. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 Tv in radio no-

ljubljska banka
Pomurska banka

coj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Odprto za ustvarjalnost. 20.50 Propagandna oddaja. 20.55 C. Brule: Voltaire, ta vražji človek, francoska nadaljevanka. 21.55 V znamenju.

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 TV dnevnik v Madžarski. 17.30 TV dnevnik. 17.45 Suncokrili, otroška oddaja. 18.15 Življenje knjige. 18.45 Narodna glasba. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Zabavno glasbena oddaja. 20.55 Portreti: Miladin Korač. 21.25 Zagrebška panorama. 21.50 Peru, perujski dokumentarni film (do 22.15).

TV ZAGREB

Prvi program

8.55 do 12.00 Izobraževalni spored, 15.30 do 16.30 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Suncokrili, 18.15 TV kole-dar, 18.25 Kronika skupnosti občin Osijek, 18.45 Pod zastavo, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Signali, 20.55 EPP, 21.00 Dirigent (film), 22.40 Dnevnik. Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

9.20 Vidiki, 9.30 Usnjena nogavica (film), 10.40 Nebeško zadovoljstvo, 10.50 Columbia 11.20 Klub seniorjev, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, peci, 16.25 Oddaja z miško, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Made in Austria, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Svoboda ali smrt, 20.00 Novo od večeraj, 20.45 Ali smete? (komedijska).

TV MADŽARSKA

8.05 in 14.55 Šolska TV. 16.00 Naše telo, 25. del: Pojavi v starostni dobi. 16.30 Sedem kratkih življenj ing. Hagare, nadaljevanka. 17.30 Leti pav, odlomki. 17.55 Segedinske poletne igre. 18.30 Ob dnevu oroženih sil. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Istambulski vlak, 4. del, nadaljevanka. 21.00 Kulturni TV tednik. 22.00 Na obisku pri Taborju Balintu; portret. 22.20 TV dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut z 16.30 — Concert na domačem valu, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.00 TV v šoli: TV kole-dar, Mladi v novem naselju, Otok Biševo. 10.00 TV v šoli: Biologija, Risanka, Kockica, kockica; Mali program, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute (do 12.05). 17.15 Poročila. 17.20 Cirkus. 17.45 Roman-tika proti klasicizmu, angleška dokumentarna serija. 18.15 Okrogli svet. 18.25 Obzornik. 18.40 Zapisi za mlade: Viktor Mihelčič. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Film tedna: Krajšanje, češki film. 21.35 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov. 21.40 Miniature: Pohorski steklar. 22.00 V znamenju. Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik v Madžarski. 17.30 TV dnevnik. 17.45 Dom in otroštvo. 18.15 Splošna ljudska obramba. 18.45 Mladi talenti: Zoran Stojanović. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Športna sredi. 22.00 TV dnevnik.

TV ZAGREB

Prvi program

9.00 do 12.00 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Slike otroštva in domačije, 18.15 TV kole-dar, 18.25 Kronika skupnosti občin Karlovca, 18.45 Mladi talenti, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Športna sredi, 22.00 Dnevnik, drugi program isto kot Ljubljana II

ljubljska banka
Pomurska banka

TV AVSTRIJA

Prvi program

8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, peci, 8.30 Dežela in ljudje, 9.00 Šolska TV. 9.30 Sončni zahodi (film), 11.35 Avstrija v sliki, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, peci, 16.30 Marco, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 TV kuhinja, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Maščevanje kapitana Mitchella (film), 20.45 Dogodivščina, 21.25 Večerni šport, 22.15 Poročila. Drugi program 17.00 Dežela in ljudje, 17.30 Linija Onedin, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Kavarna Central, 20.00 Nkedo je zapustil to črno nebo, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Zveneče obzorje.

TV MADŽARSKA

8.05 in 13.25 Šolska TV. 10.20 Columbo, kriminalka. 15.20 Naše telo, 26. del: Zakaj ni vsak človek enak? 15.55 NOGOMET, Banik—Ferencvaros, tekma za pokal evropskih prvakov (tekma Videoton — Rapid na II. programu ob 20.00). 18.30 Filmska repotrža. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Jokajoča opica, TV film. 21.15 Operete, poje Jozsef Simandy. 21.50 Namenjam za koriščenje v gospodarstvu. 22.30 TV dnevnik.

RADIO MURSKA SOBOTA

15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Kultura in mi — mi in kultura, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.55 TV v šoli: TV kole-dar, Matematika, Proizvodnja, O zraku. 10.00 TV v šoli: Proizvodnja, O zraku (do 16.10). 17.30 Poročila. 17.35 Divja leta, mladinska nadaljevanka TV Beograd. 18.00 Nova obzorja, novosadska dokumentarna serija. 18.30 Obzornik. 18.40 Na sedmi stezi. 19.10 Risanka. 19.15 Cik cak. 19.24 TV in radio nocoj. 19.26 Zrno do zrna. 19.30 TV dnevnik. 19.55 Vreme. 19.57 Propagandna oddaja. 20.00 Glasbeni četrtlet. 21.30 Propagandna oddaja. 21.35 625. 22.15 V znamenju.

Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik v Madžarski. 17.30 TV dnevnik. 17.45 Babičin vnuk, otroška serija. 18.15 Znanost. 18.45 Goli z evropskih nogometnih igrišč. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Teleskopija. 21.00 Po izbiri. 23.00 Poročila (do 23.05).

ljubljska banka
Pomurska banka

TV ZAGREB

Prvi program

8.55 do 12.00 Izobraževalni spored, 15.30 do 16.30 Izobraževalni spored, 17.35 Pregled sporeda, 17.40 Poročila, 17.45 Babičin vnuk, 18.15 TV kole-dar, 18.25 Kronika skupnosti občin Splitsa, 18.45 Evrogol, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Paralele, 20.45 EPP, 20.50 Hobi v sobi (kviz), 21.45 Dnevnik. Drugi program isto kot Ljubljana II

TV AVSTRIJA

Prvi program

8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, peci, 8.30 Dežela in ljudje, 9.00 Šolska TV. 9.30 Sončni zahodi (film), 11.35 Avstrija v sliki, 12.00 Opoldanska redakcija, 16.00 Eci, peci, peci, 16.30 Marco, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 TV kuhinja, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Maščevanje kapitana Mitchella (film), 20.45 Dogodivščina, 21.25 Ve

tedenski koledar

PETEK, 25. september — Uroš SOBOTA, 26. september — Kozma
NEDELJA, 27. september — Vincenc
PONEDELJEK, 28. september — Venčeslav
TOREK, 29. september — Mihael
SREDA, 30. september — Rafael
ČETRTEK, 1. oktober — Terezija

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA

25. septembra ob 18. in 20. uri in 27. septembra ob 16., 18.15 in 20.30 uri ameriški barvni film „DESETICA“. Film je mladini do 16. leta prepovedan.

LENDAVA

26. septembra ob 17.30 in 20. uri film: „TOBOGAN SMRTI“;
27. septembra ob 17.30 in 20. uri ameriški avanturistični film „LJUBEZENSKE IN DRUGE ZGODBE“;

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

26. in 27. septembra film „DNEVI SANJ“.

LJUTOMER

26. septembra ob 20. uri in 27. septembra ob 17.45 in 20. uri italijanski glasbeni film „TRAVOLTJADA“;
30. septembra ob 20. uri in 1. oktobra ob 20. uri ameriški akcijski film „NESREČA NA LINIJI 401“.

GORNJA RADGONA

25. septembra ob 19.30 uri ameriška kriminalka „SKRIVNOST ŠVICARSKE BANKE“;
26. septembra ob 19.30 uri ameriška glasbena ljubzenska drama „TA VRAŽJI JAZZ“;
27. septembra ob 9.30 uri ameriška kriminalka „SKRIVNOST ŠVICARSKE BANKE“, ob 19. uri ameriška glasbena ljubzenska drama „TA VRAŽJI JAZZ“;
30. oktobra ob 19. uri ameriški psihološkoerotični film „NOČNE IGRE“;

ČRENŠOVCI

25., 26., 27. septembra hongkongski film: „SEDEM VELIČASTNIH BORB“.

prodam

PONY EKSPRES dobro ohranjen ugodno prodam. Tel. 21-221, int. 33. M-3237
GROZDJE na brajda prodam. Vrazova 17. M. Sobota. M-3233
SVINJO s prašiči prodam. Rakičan 93. M-3232
STREŠNO OPEKO biber, cca 1500 kom, folc cca 600 kom in grozdje (šmarnico cca 1000 kg) prodam. Pomagamo obrati, Kolbilje 27 pri gostilni. M-3198
EMO CENTRAL 20 dobro ohranjeno prodam. Vanča vas 52. M-3321
ZASTAVO 101 L december 1976 prodam. Vprašajte Veržej 264, popoldne. M-3324
GROZDJE z vinograda (šmarnico) prodam. Vprašati, Surovina. M. Sobota. M-3326
DVE vozni kravi (ena stara 10 let in 5 mesecev breja, druga stara 6 let) prodam. Maučec, Gančani 81. M-3327
2 SODA 500 l (en rabljen, drugi nov) prodam. Grajska 14. M. Sobota. M-3328
SILOS KOMBAJN znamke HEGEDUR prodam. Brezovica 16. Turnišče. M-3329
ZASTAVO 101 letnik 1979 oktober, prevoženih 22.000 km, prodam. Lendavska 4/II. stan. 10. M. Sobota. M-3331

VODOVODNO ČRPALKO trifazno in kuhinjski kot prodam. Trstenjakova 36. M. Sobota. M-3332
ŠKODO 110 L dobro ohranjeno prodam. Tel. 23-989 v četrtek in petek popoldne. M-3333
R 4 v dobrem stanju prodam. Gradišče 31. Tišina. M-3334

OTROŠKA VOZIČKA, globok in športni. prodam. Dragutin Kos. Cvetkova 14. M. Sobota. (blok). M-3335
MOTOR HONDA 125 cm³, 4-taktni, skoraj nov, po zelo ugodni ceni prodam. Tel. 069 (21-229) od 7. do 8. ure. M-3336
GROZDJE jurko in izabela prodam. Sovjak 118, Videm ob Ščavnici. M-3337
FIAT 1300 karavan — neregistriran — ugodno prodam. Lazar. Ivanovci 4. Fokovci. M-3338
GROZDJE z brajd prodam. Petanji 22. M-3339
R 4 letnik 74 prodam. Motovilci 5. Grad. tel. 22-030, int. 16 popoldne. M-3340
KAVČ, dva fotelja in mizo (komplet za dnevno sobo), zaradi selitve nujno prodam za 9.000,00 din. Cankarjeva 53. M. Sobota. M-3341
HIŠO za rušenje ugodno prodam (strešna in zidna opeka, okna z roletami in vrata). Cena po dogovoru. Ogled po 15. uri. Puconci 4. M-3341

PRESKRIBTE SI SLIKE ZA NOVE OSEBNE IZKAZNICE

PRI FOTO HOCHSTÄTTER FR. MURSKA SOBOTA, TRG ZMAGE 3

HITRO IN KVALITETNO

ŠIVALNI STROJ DÜRHOFF ugodno prodam. Naslov na upravi lista. M-3342
POHIŠTVO za otroško sobo prodam. Matija Gubca 25. M. Sobota. M-3343

300 l domačega vina, 500 kg grozdja z brajd in večjo količino kvalitetnih zimskih jabolk, vse po zelo ugodni ceni prodam. Zglasite se v M. Soboti. Ul. 17. oktobra. št. 23. M-3344

OMARO, mizo dragica za dnevno sobo — skoraj novo — prodam. Lendavska 10. M. Sobota. M-3345

GROZDJE jurko in klinton na brajdi prodam. Ana Fujs. Cankarjeva 109. M. Sobota. M-3346

OKNA, rabljena, s steklom in roletami, ugodno prodam. Franc Zrinski, Puconci 102/a. M-3308

FIAT 126 P, letnik 1981, prevoženih 5.500 km prodam. Vili Čerpnjak, Stara 3. M. Sobota. M-3309

MOPED APN-4 S novi, prodam, cena ugodna. Bohinec, Cven 51, Ljutomer. In-329

HRUŠKE (zimске) večjo količino, prodam. Edvard Nemec, Precetin- ci 34, Bučkovci. In-330

TRI VOZNE KRAVE — kontroala A — dobre mlekarice po izbiri prodam. Prendl, Bratonce 137. M-3310

SENO in slamo večjo količino prodam. Bakovci 16. M-3311

DVE visoko breji svinji prodam. Dol. Bistrica 37. M-3312

KRAVO mlado brejo prodam. Geza Kandal, Moravci 144. M-3315

GROZDJE, šmarnico, in gozd, 120 arov, prodam. Domanjševci 14, Binder. M-3316

TRAKTOR STAYR 180 s kabino, koso, jermenico, in obračalnik ter več rezervnih delov prodam. Naslov na upravi lista. M-3317

GROZDJE večjo količino prodam. Andrejci 14, Martjanci. M-3318

GROZDJE večjo količino ugodno prodam. (Lahko tudi nabrano). Drago Ivanič, Bogojina 37 ali tel. 72-218 do 14. ure. M-3320

DODATNO PEČ küppersbusch ugodno prodam. Naslov na upravi lista. M-LK

OPEL REKORD — letnik 1972, december, v dobrem stanju z dodatno opremo prodam. Naslov na upravi lista. M-3260

SEJALNIK, 15-redni, prodam. Bodonci 142. M-3261

FIAT 750 prodam zaradi odhoda k vojakom. Tešanovci 12. M-3262

ŠKODO prodam. Krog 106. M-3264

TELEVIZOR črno-beli prodam. Razlagova 11. M. Sobota. M-3265

ŠKODO 100 L ugodno prodam. Ivanka Košir, Kocljevo naselje 1, Beltinci. M-3266

GROZDJE z brajd prodam. Emilija Jakopič, Ciril Metodova 38. M. Sobota. M-3268

GROZDJE šmarnico prodam. Bogojina 36. M-3269

MALE PUJSKE prodam. Krog 156. M-3270

GROZDJE (francosko in drugo črnino) večjo količino na brajda za 8,00 din kg prodam. Alojz Holc, Žerovinci 27, Ljutomer. M-3271

KOPALNO KAD (veliko) ugodno prodam. Naslov na upravi lista. M-3273

ZASTAVO 101 — letnik 1974 — prodam. Ogled v soboto in nedeljo. Trstenjakova 63. M. Sobota. M-3274

SEJALNICO ŽITNO (15-redno) s priklopom za traktor prodam. Domanjševci 56. M-3275

OMARO za dnevno sobo — novo — prodam. Janez Lukač, Krog 70. M-3276

TAUNUS 12 M lahko tudi po delih, generalno popravljen, prodam. Jože Casar, Partizanska 34. M. Sobota. M-3277

POHIŠTVO za spalnico prodam. Ogled od 15. ure naprej. Prekmurske čete 17. M. Sobota. M-3278

ZASTEKLENA dvokrilna okna in balkonska vrata z roletami, notranja vrata rabljena, ugodno prodam. Ogled popoldan. Ulica ob kanalu 14. M. Sobota, tel. 22-779. M-3279

ZASTAVO 750 DE LUXE letnik 71 registrirano do maja 1982 prodam. Šek, Gor. Radgona, Tel. 74-331, int. 33. M-3280

BOBNI SONORI dobro ohranjeni naprodaj. Gor. Bistrica 206. M-3281

KOMBI VW ugodno prodam. Ogled popoldan. Peter Potrbn, Moščanci 32/a. Tel. 77-009. M-3282

PEČ za centralno kurjavo kombinirano prodam. Ogled po 14. uri, Jože Stefanec. Kopitarjeva 8, M. Sobota. M-3283

GROZDJE z brajd (jurka, klinton) prodam. Gjergjek, Tišina 10, Murska Sobota M-3284

ŠIVALNI STROJ BAGAT JADRANKA prodam. Naslov na upravi lista. M-3285

125 P — nov, opremljen, prodam. Boris Baycon, Puconci 80. M-3286

TAM 4500 — kibar, letnik 1969, v voznem stanju, neregistriran, prodam. Franc Ilič, Hrastje-Mota, Radenci. M-3288

MLIN ZA MLETJE JABOLK — nov (na motorni in ročni pogon) prodam. Gančani 41. M-3289

WOLKSWAGEN 1300 ugodno prodam. Veščica 24 pri M. Soboti ali telefon: 21-749. M-3290

AVTO SPAČEK, letnik 1973, potreben manjšega popravila, registriran, prodam. Sebeborci 91. M-3291

1 ha KORUZE (z njive) prodam. Turnišče 136. M-3292

DVOBRAZDNI PLUG prodam po ugodni ceni. Franc Padarič, Šratovci 6, Radenci. M-3293

OJAČEVALEC za solo kitaro H II H prodam. Jože Hajdinjak, Kruplivnik 88, p. Grad. M-3295

PARCELE, primerne za vinograd in počitniške hišice, prodam. Jože Ciglar, Kukeč 50, p. Križevci v Prekmurju. M-3297

1,20 ha koruze (z njive — trdinka) in grozdje z brajd (jurka, klinton), ugodno prodam. Petanji 102. M-3294

HLADILNIK — ZAMRZOVALNIK (kombiniran) 250 l, nov, nerabljen, zaradi selitve ugodno prodam. Vladimir Črnko, Markovci 100, Šalovci M-3287

ZASTAVO 101 letnik 1972 dobro ohranjeno registrirano do junija 82, ugodno prodam. Zenska Hošpel, Paričjak 22, Radenci, tel. 73-003. M-3300

ZAMRZOVALNO skrinjo skoraj novo in hladilnik rabljen prodam. Kolarič, Tomšičevo naselje, Moše Pijade 12, M. Sobota. Ogled popoldne. M-3302

KRMNO PESO prodam. Franciška Lang, Kruplivnik 74, Grad. M-3303

TRAKTOR FERGUSON 35 s plugi prodam. Nemčavci 32. M-3304

ŠKODO letnik 1974 dobro ohranjeno prodam. Šavel, Cvetkova 2, M. Sobota, tel. 21-147. M-3306

FIAT 750 nujno prodam. Informacije od 17. do 20. ure. Magdič, Naselje 14. divizije 38, M. Sobota. M-3307

JAMAHA 125 YZ za moto cross prodam. Miha Buček, Noršinska 1, M. Sobota. M-3347

GOZD prodam. Ludvik Perš, Pečarovi 57. M-3349

ZASTAVO 750 ugodno prodam. Krog 16. M-3350

FIAT 126 PZ v dobrem stanju ugodno prodam. Lipa 6. M-3351

GROZDJE z vinograda (jurko, šmarnica) prodam. Prosenjakovci 96/a. M-3352

OMARO z jedilnico prodam. Ogled po 15. uri. Zorana Velnarja 28, M. Sobota. M-3353

KRZNENI PLASČ nov, št 42, prodam. Helena Bavčar, Kidričeva 3, M. Sobota. M-3354

FERGUSON 35 prodam. Franc Lovenjak, Poznanovci 21. M-3355

GROZDJE z brajd in rdeče vino prodam. Lendavska 54, M. Sobota. M-3356

DIANO 6, letnik 1977, prodam. Anton Casar, Bogojina 14. M-3357

FIAT 126 P letnik 1979 oktober in FIAT 1300 ugodno prodam. Informacije Tel. 78-001. M-3358

OPEKO betonsko in modol 3000 kosov ter drugi gradbeni material prodam ali zamenjam za ZASTAVO letnik 1977. Naslov na upravi lista. M-3359

VW 1200 ter WARTBURG karavan ugodno prodam. Grantaša, Veržej 152. In-330

HRUŠKE (zimске) večjo količino prodam. Edvard Nemec, Precetin- ci 34, Bučkovci. In-330

MOPED APN-4S nov, prodam. Cena ugodna. Bohinec, Cven 51, Ljutomer. In-329

PEVSKO OZVOČITEV skoraj novo SOLTON 120 watov za 55.000,00 din prodam in novi barvni televizor PHILIPS ekran 42, za 35.000,00 din. Gostilna Branko Henžekovič, Križevci pri Ljutomeru. Tel. (069) 82-524. In-333

ŠPORTNA PLATIŠČA angleške proizvodnje prodam ali zamenjam za navadne stoenkine. Mirko Sovič, Mota 18, Ljutomer. In-332

SILAŽNI KOMBANJ MEX II. pötting r prodam. Radmožanci 55. Le-321

AMD „ŠTEFAN KOVAČ“ Murska Sobota,

proda na licitaciji,

ki bo v ponedeljek 28. 9. 1981 ob 13. uri na sedežu AMD „Štefan Kovač“, Murska Sobota, Noršinska ulica 2, tri avtomobile znamke „škoda“.

FIAT 750 prodam. Moščanci 60. M-OP
GROZDJE, 700 kg, ugodno prodam. Informacije Mikloš Kužmiča 40, M. Sobota. M-3369
AMI 8 letnik 1973 prodam. Avgust Zver, Kmečka 4, Beltinci M-OP
LADO 1200, letnik 1973, prodam. Telefon: 23-295, Naselje Jožeta Kerenčiča 22, M. Sobota. M-3376

kupim

JERMENICO za traktor FIAT ali UNIVERZAL kupim. Alojz Ficko, Vidonci 107, Grad. M-3319

sobe

Dve dekleti, brez obveznosti, zaposleni, iščeta sobo v Ljutomeru ali okolici Ljutomera. Naslov na upravi lista. M-OP
OPREMLJENO SOBO oddam fantu. Naslov na upravi lista. M-3305

razno

DVA KERAMIČNA KAMINA oddam. Ogled popoldne. Naslov na upravi lista. M-3313
V varstvo sprejem dva otroka. Naslov na upravi lista. M-3323

Iščemo doberosrčno starejšo žensko, ki bi bila pripravljena gospodinjiti starejšima osebama. Vse ostalo po dogovoru. Naslov na upravi lista. M-3353
Cenjene stranke obveščam, da sestavljam pohištvo na domu in delam stenske obloge (zunanje in notranje). Priporoča se Mirko Gorjup, Puconci 9/C, ali Puconci 100. M-3267

Po sklepu odbora za delovna razmerja pri IMP TOZD BLISK Murska Sobota

se razpisuje

prosto delovno mesto za:

— strugar
— frezalec

Poleg splošnih pogojev kandidat mora izpolnjevati še naslednje pogoje:
da ima končano poklicno šolo kovinarske smeri ali VK kvalifikacijo in eno leto delovnih izkušenj.
Kandidati naj pošljejo vlogo z vsemi potrebnimi dokumenti KADROVSKI SLUŽBI PRI IMP TOZD BLISK Murska Sobota, Bijedičeva 3, najkasneje 15 dni po objavi.

Ko temna noč se je spustila
tvoja strašna ura je odbila.
Ostala v srcu huda je praznina,
ker tebe dragi sinek ni med nami.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega sina, brata, moža in očeta

Jožeta Abrahamá

iz Celja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence in cvetje in izrazili sožalje. Posebna hvala duhovnikom in govornikom za poslovljne besede ter godbi na pihala.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Celje, Hodoš, 15. 9. 1981

Žalujoci: ata, mama, žena, otroci, bratje, sestre in stara mama

S cvetjem ti grob krasimo
v trajno ljubezen in spomin,
cvetje s solzami svežimo,
a v srcu je polno bolečin.

V SPOMIN

21. septembra sta minili dve boleči leti, odkar je neusmiljena usoda pretrgala utrip srca in brez slovesa vzela iz našega doma moža, brata in zeta

Alojza Ivaniča

iz Motovilec

Kruta usoda te je iztrgala izmed nas, a z nami, ki smo te imeli radi, še naprej živiš.

Žalujoci: žena Gizela, sestre Irena in Marija z družinama ter tast in tašča

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gönter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: Novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celotetna naročnina 300,00 din, polletna 150,00, za inozemstvo celoletna naročnina 700,00 din (330 Sch, 47 DM), za delovne organizacije 400,00. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730; 30-4-01176 — Cena posamezne številke 8 dinarjev. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ZAHVALA

V 57. letu starosti me je za vedno zapustila žena.

Aranka Ružič-Žiško

iz Peskovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za vso pomoč ter vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti ter zasuli njen grob z venci in šopki. Iskrena hvala Domu počitka Lukavci, vsem zdravnikom in zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Peskovci, 16. 9. 1981

Žalujoči: mož Aleksander ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi in tragični izgubi našega dragega sina in brata

Franca Zakojča

iz Odranec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali ter vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali številne vence in šopke cvetja, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala sodelavcem in govorniku iz Varstroj—Lendava, NK Odranci, ZSMS Odranci, kaplanu za opravljeni pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 74. letu nas je po dolgi bolezni zapustila naša draga mama, babica in prababica

Katarina Tratnjekroj. Gomboc
iz Bakovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo obiskovali v času njene bolezni, nam pa v težkih trenutkih stali ob strani. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS Bakovci za poslovilne besede, godbi na pihala iz Bakovec in vsem darovalcem vencev in vsem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala ZVVI, tovarni Mura, M. Sobota in IMP TOZD Panonija M. Sobota.

Bakovci, 3. 9. 1981

Žalujoči: hčerke Vera, Viktorija in Marija z družinami ter sinovi Jože, Franc in Štefan z družinami

ZAHVALA

Tih, mirno in brez slovesa nas je v 68. letu starosti zapustil dragi mož, skrbni oče, dedek, brat in svak

Jožef Sukič

iz Murske Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, znancem in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence in cvetje, izrekli sožalje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi duhovniku za pogrebni obred, pevcem, godbi za žalostinke in predstavniku krajevnih skupnosti za poslovilne besede.

M. Sobota, 18. 9. 1981

Žalujoči: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je za vedno zapustil naš dragi mož in oče

Jakob Žnidarič

sodar v pokoju iz G. Radgone

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem ter vsem, ki ste nam izrekli sožalje, dragega pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti ter mu poklonili vence in šopke cvetja. Hvala g. župniku za pogrebni obred, gasilcem in govorniku KS.

Žalujoči: žena Anica in hčerka Marija z družino

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, skrbni oče in dedek

Janez Bico

kmetovalec iz Melincev

Iskreno se zahvaljujemo vsem dobrim sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala družini Maroša in Sraka iz Melincev, kolektivom CERTUS, TOZD AVTOBUSNI PROMET M. Sobota, KZ Panonka, HKS M. Sobota in MTT Maribor ter govornikom za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Lepa zahvala č. duhovščini za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Melinci, Ižakovci, Rakičan, Maribor, 10. 9. 1981

Žalujoči: žena Marija, hčerka Marija, sinova Janez in Stanko z družinama ter hčerki Tilka in Lizika z družinama.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta dedka in brata

Jožefa Šömna

iz Bogojine

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, kolektivom Agrotehnika M. Sobota, INA—Nafta, Lendava, Skupnosti socialnega skrbstva Lendava, Potrošniku TOZD Blagovnica M. Sobota za darovane vence in cvetje ter za izrečeno sožalje, duhovnikom za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS.

Žalujoči: žena Klara, hčerka Katarina, sin Jože z družino ter bratje in sestre z družinami

V SPOMIN

24. septembra minevajo žalostna 4 leta, odkar nas je zapustila naša draga mama, babica in tašča

Jolanka Šinkec

in 27. septembra žalostno 1 leto, odkar nas je zapustil naš dragi oče, dedek in tast

Vlado Šinkec

iz Kukeča.

Odšla sta tiho, brez slovesa in nas mnogo prezgodaj zapustila. Pogrešamo vajino ljubezen, nasvete in tople besede, toda v naših srcih bosta živela, dokler bomo živeli mi, ki smo vaju ljubili in spoštovali. Hvala vsem, ki se vaju spominjajo, prinašajo cvetje in prižigajo sveče.

Žalujoči: hčerki Marta in Jolanka z možem ter vnuka Dejan in Tomažek

Smrt se izlila je v blede obličje, pogled je zaplaval v neznani spokoj, ni več trpljenja, ni bolečine, življenje je trudno končalo svoj boj.

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je v 78. letu starosti za vedno zapustil naš nadvse ljubljeni, dober in skrben mož, oče, stari oče in brat

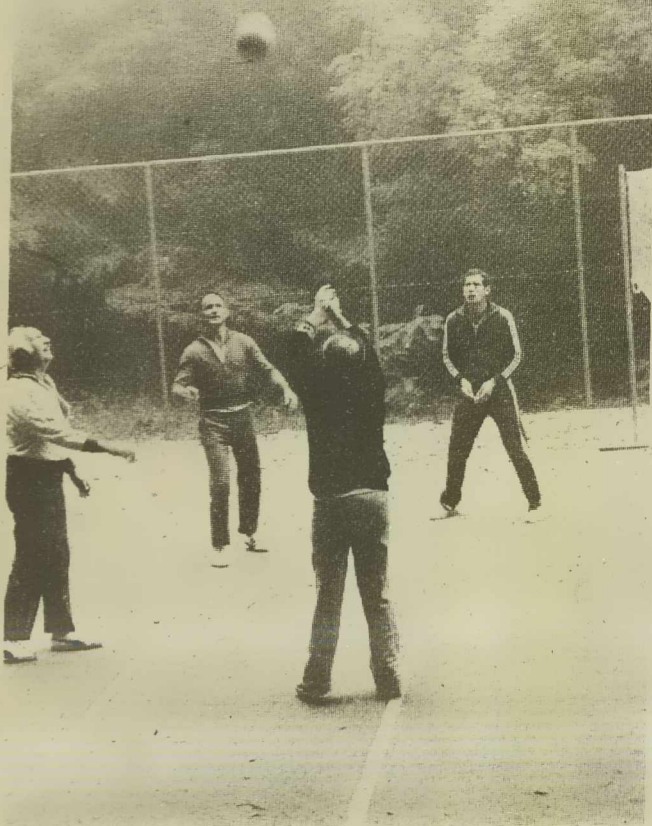
Koloman Šafranželezniški upokojenec
z Vaneče

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, z nami sočustvovali, nas tolažili in nam pomagali. Hvala vsem, ki ste našega dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, zasuli njegov grob s številnimi venci in cvetjem, nam pa izrekli pismo ali ustno sožalje. Posebna zahvala OZKS Puconci za organizacijo pogreba, društvu upokojencev, Železniškemu transportnemu podjetju, Tovarni dušika Ruše TOZD Proizvodnja kremenčevega peska Puconci za darovane vence, tovarišici Temlinovi, tov. Harkaiu in tov. Flisarju za poslovilne besede, godbi na pihala ter pevcem iz G. Radgone za odpete žalostinke.

Vaneča, 9. 9. 1981

Žalujoči: žena Berta, hčerka Šarika z možem Ludvikom, sin Rudolf z ženo Vilmo, vnukinji Tanja in Mira ter sestra Marija

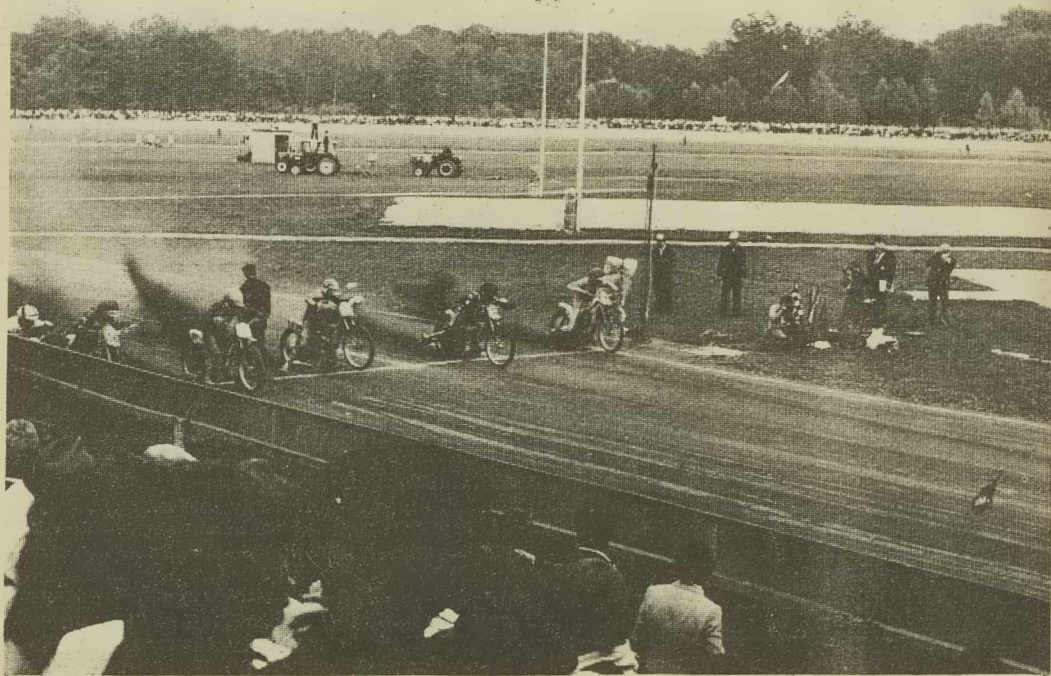
SREČANJE VINOGRADNIKOV

Že leta 1974 so ljutomerski vinogradniki predlagali, da bi se tudi delavci kmetijskih kombinatov s področja vinogradništva srečevali na sindikalnih športnih igrah. Predlog so »vinarji« štajerske regije takoj sprejeli in še isto leto so Ljutomerčani organizirali prve športne igre vinogradnikov štajerske regije. Vse do danes se ta tradicija ni prekinila. Vsako leto so jih organizirali drugi, in tako je po sedmih letih vrsta ponovno prišla na Ljutomerčane.

Osme igre vinogradnikov štajerske regije so v soboto zopet za en dan združile te delavce. Program srečanja je bil pester; po otvoritvi (igre sta odprla direktor DO Ljutomerčan Franc Žličar in Emil Kuhar, predsednik OS ZSS Ljutomer) so se športniki iz Gornje Radgone, Slovenske Bistrice, Ptuja, Lenarta, Ormoža in Ljutomera pomerili v športnih igrah: odbojki, pikadu, streljanju z zračno puško, vleki vrvi in vinogradniškem trimu. Preko tristo športnikov se je borilo lepo in fer in nudilo obilo užitkov ob gledanju številnih tekem. Po tekmovalstvu, pa je bilo na vrsti tudi zabavno srečanje vseh sodelujočih.

D. L.

LEE IZ VELIKE BRITANIJE — ENAJSTI SVETOVNI PRVAK V SPEEDWAYU NA DOLGI STEZI V GORNJI RADGONI. Nedeljska finalna dirka za svetovno prvenstvo v speedwayu na dolgi stezi v Gornji Radgoni, ki je pritegnila kar okrog 20.000 ljubiteljev tega atraktivnega športa, je lepo uspela. Prizadevni amaterski športni delavci radgonskega avtomoto društva so tako še enkrat dokazali organizacijske sposobnosti, s tem pa si ponovno prižgali zeleno luč za organizacijo te največje motociklistične prireditve. Foto: F. M.

LENDAVA

Uradna trgatve bo 26. septembra

V KS GORICE PRI LENDAVI PROSLAVILI KRAJEVNI PRAZNIK

Urejene ceste in hudourniki

Krajani krajevnih skupnosti Gorice pri Lendavi so v nedeljo slavili svoj praznik. 16. septembra pred 43 leti je bila pri sloviti Kránjčevi zidnici partijska konferenca, na kateri so sprejeli pomembne sklepe za razvoj revolucionarnega gibanja v Prekmurju. Ta dan so si krajani izbrali za svoj krajevni praznik. Tudi letos so obudili spomin na tiste dni pred 43 leti ter analizirali aktivnost med dvema praznikoma. Krajevna skupnost, ki vključuje kakih 1750 prebivalcev, je v lanskem letu uspela asfaltirati vse pomembnejše poti v gorinah, za kar so porabili okoli 5 milijonov dinarjev. Glavni

vir dohodka je bil krajevni samoprispevek. Urejene in asfaltirane poti so omogočile tudi redno avtobusno povezavo z Lendavo. Tako da sedaj lahko vozi do šole tudi šolski avtobus. Precej denarja so vložili tudi v ureditev hudournikov in kanalizacije, sedaj pa se pripravljajo na gradnjo vodnega zbiralnika za pitno vodo, še letos pa bodo dobili tudi telefonsko povezavo z Lendavo. Na svečani seji skupščine krajevnih skupnosti so s ponosom ugotovili, da je sodelovanje krajanov z obsejnim karavlo Stefan Kovač vzorno, drug drugemu si pomagajo in kar je najvažnejše, vsi si prizadevajo, da

bi varnost bila še boljša. V prihodnjem mesecu bodo ustanovili gasilsko društvo, da bi tudi na področju družbene samozastite storili korak naprej. S storjenim med dvema krajevnima praznikoma so vsekakor lahko zadovoljni, še posebej pa s tem, da so uredili ceste, ki so bile v krajevni skupnosti že dolgo največji problem.

Izvršni svet skupščine občine Lendava je priporočil vinogradnikom, da naj z trgatvijo začnejo 26. septembra. O določanju uradnega začetka trgatve so v Lendavi dvojnega mnenja, eni menijo, da vinogradnikom pač ni potrebno določati datuma, saj sami vedo, kdaj je grozdje zrelo in ne trgajo nezrelega, drugi pa pravijo, da je uradni datum trgatve za to, da bi preprečili predčasno obiranje grozdja. Starejši vinogradniki pravijo, da nekoč vsega tega ni bilo, trgatve se je začela pač takrat, ko je grozdje dozorelo, pa če je bilo to konec

septembra ali v oktobru.

Pustimo dileme, pogledimo raje, kaj od letošnje trgatve pričakujejo vinogradniki. Dobro vreme, to je bilo vinogradnikom letos naklonjeno, bo prispevalo k temu, da bo kakovost letošnjega pridelka daleč boljša od lanske. Težave so le v tem, ker je v sodih še precej lanskega vina, pa tudi to ne bo večji problem, saj je grozdje moč prodati.

Po podatkih kmetijske zadruge Lendava je za odkup prijavljenih že več kot 600 ton grozdja, kar je

skoraj enkrat več kot v lanskem letu. Prav organiziran odkup grozdja, ta se je začel leta 1977, je primoral vinogradnike k obnovi vinogradov, grozdje pa je postalo pomemben vir dohodka. Skoda je le, da v Lendavi ni vinske kleti, ki bi domači pridelalec predelala, vendar pa skokovita prodaja grozdja narekuje, da se bo v prihodnjem srednjeročnem obdobju moralo o tem temeljiteje govoriti, še zlasti, ker je v lendavski občini kakih 650 hektarjev vinogradov, obnovljenih pa je iz leta v leto več.

Jani D.

RADENCI — BORAČEVA

ČISTO OKOLJE — VIR ZDRAVJA

Pod tem geslom so se krajani Radenec in Boračeve na pobudo vaških odborov obeh naselij ter mladinske organizacije minulo soboto lotili čiščenja potoka in severnega dela Radenec. V akciji je sodelovalo preko 200 udeležencev. Posebno so se izkazali krajani južnega dela Radenec in pa mladinci, ki so v ta namen celo sestavili delovno brigado. Najstarejši udeleženec je šel preko 70, najmlajši pa le 6 let.

Po končani akciji, ki je dokaj dobro uspela, je bilo tovariško srečanje, kjer je »Radenska« postregla z dobrim srbskim pasuljem, kislo vodo in deitom, domačo kapljico je prispevala krajevna skupnost, mladinci pa so z glasbo in šaljivimi točkami skrbeli za dobro razpoloženje.

Ob vesplošnem zadovoljstvu je nekoliko slabša luč padla le na člane zveze komunistov, saj jih je v Radencih preko 200, na akciji pa jih je sodelovalo le 8. Morda bi bilo dobro o tem spregovoriti tudi kje drugje.

Marjan Pirc

Deset uspešnih let

Industrijsko gasilsko društvo Lesnina Ljutomer je v soboto slavilo svojo desetletnico. To društvo, ki je drugo najstarejše tovrstno v Ljutomeru, je v desetih letih svojega obstoja doseglo pomembne rezultate pri svojem poslanstvu. Uspešno preprečevanje začetnih požarov pomoč sosednjim društvom, vzgoja mladih in novih gasilcev ter uspešno vključevanje v družbeno samozastito v delovni organizaciji so le nekatere naloge iz desetletnega delovanja. Prav zaradi uspešno izvedenih vseh nalog pa so na sobotni proslavi dobili tudi priznanje občinske gasilske zveze Ljutomer. Sobotno slavnost pa so popestrili tudi s športnim (gasilskim) tekmovanjem katerega se je udeležilo šest ekip: Tehnostroj, Imgrad, Lesnina Ljubljana, Mizarstvo, MTT Ljutomer ter domača ekipa. Tekmovali so v treh panogah: vezanje vozlov, polaganje cevi in tridelni napad. Po slavnosti in športnem tekmovanju je bilo družabno srečanje vseh sodelujočih.

D. L.

Murska Sobota je po počitnicah spet postala »dijaško mesto«. Gneča na avtobusih, precej nereda na cestah, nekaj več dela za miličnike, da o nejevolji voznikov ne govorimo. Marsikoga tudi avtomobilska sirena ne zgane.

Foto: J. Stolnik

Občinsko gasilsko tekmovanje v Bakovcih

Nepremišljeno vržen ogorek v suho travo, slabo vzdrževane električne naprave in podobno so vzrok, da naša skupnost ob mnogokrat visoko ocenjene objekte ali naravna bogastva. Ko nas doleti ognjena nesreča razmišljamo, kaj smo storili, da do nesreče ne bi prišlo. Ugotovimo lahko le to, da premalo. Ni dovolj, da se bojujejo proti ognju samo gasilci, to je dolžnost slehernega občana.

V nedeljo 20. septembra so mlajši pripadniki gasilskih društev v občini Murska Sobota pomerili v svoji usposobljenosti v Bakovcih. Tekmovanja se je udeležilo 20 ekip s skupno 200 tekmovalci. Najboljše rezultate so dosegle naslednje ekipe: pionirji mlajši — GD Rakičan (212 točk), pionirke mlajše — GD Puconci (218 tč), Pionirji starejši — GD Krog (234 tč), pionirke starejše — GD Černelovci (193 tč), mladinke GD Bakovci (419 tč) in

mladinci GD Jurij (456 tč). Tekmovanje je organiziralo gasilsko društvo Bakovci. Vsi omenjeni se bodo udeležili medobčinskega tekmovanja gasilskih ekip Slovenije, ki bo v Lendavi.

Pripadniki gasilskih ekip in društev v občini skrbijo za svoj naraščaj, saj imajo v svojih vrstah preko 300 pionirjev, preko 400 mladincev in 300 članic. Ugotavljajo pa, da z aktivnostjo vseh društev na področju usposabljanja mladih članov nemoremo biti najbolj zadovoljni. Udeležba 200 članov od preko 1000 mladih članov in članic je preskromna. Ni dovolj, da ima GD tudi mlade člane, ti morajo biti tudi usposobljeni, če pa so usposobljeni, naj se v usposobljenosti pokažejo s svojimi vrstniki iz sosednjih društev. Odgovornost za usposabljanje pa prav gotovo nosijo starejši člani gasilskih društev.

USPEŠNA PROMETNA AKCIJA V LENDAVI

Največ napak na svetlobnih telesih

Svet za preventivo in varnost v cestnem prometu občine Lendava je v sodelovanju z delavci milice, združenja šoferjev in avtomobilstva pripravil prometno akcijo pod geslom: Brezhibno vozilo je varno vozilo. Akcija je imela namen opozoriti voznike na pomankljivosti vozil, saj te največkrat povzročajo prometne nesreče. Od več kot 52 pregledanih vozil jih je bilo le 20 v brezhibnem stanju, največ napak pa je bilo pri svetlobnih telesih in gumah. Neverjetno se zdi, da so prav svetlobna telesa pri večini pregledanih vozil slaba, to pa seveda lahko povzroči nesreče. Zanimiva je tudi ugotovitev, da vozniki varnostne pasove ne uporabljajo na krajših relacijah, na teh pa je običajno promet najbolj gost in možnosti za prometne nesreče večje. Svet za preventivo in varnost v cestnem prometu bo podobne akcije nadaljeval, saj na ta način lahko veliko prispeva k varnejšemu prometu in zmanjšanju števila prometnih nesreč. In še ena zanimivost iz pretekle akcije. Na cesti se je pojavilo tudi vozilo brez vseh svetlobnih teles, registracije in tehničnega pregleda, torej vozilo, ki bi lahko povzročilo hudo nesrečo. Čeprav ima akcija predvsem preventivni značaj, bi vendarle morali v takih in podobnih primerih poseči tudi po strogih ukrepih, mar ne?

Jani D.

ČE HOČETE OKUSNO JED, UPO-RABLJAJTE ZAČIMBE ZACIN C

ZACIN

C CENTRO proizvod
Rehrambena industrija Beograd